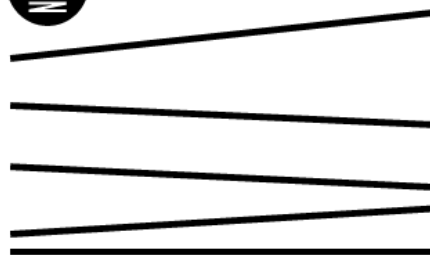

Digitaliseret af | Digitised by

**DET KGL.
BIBLIOTEK**

Royal Danish Library

Forfatter(e) | Author(s):

Titel | Title:

Udgivet år og sted | Publication time and place:

Fysiske størrelse | Physical extent:

udg. af B. S. Ingemann.

Huldre-Gaverne eller Ole Navnløses Levnets-
Eventyr, fortalt af ham selv

Kbh. : Andreas Seidelin, 1831

231 s.

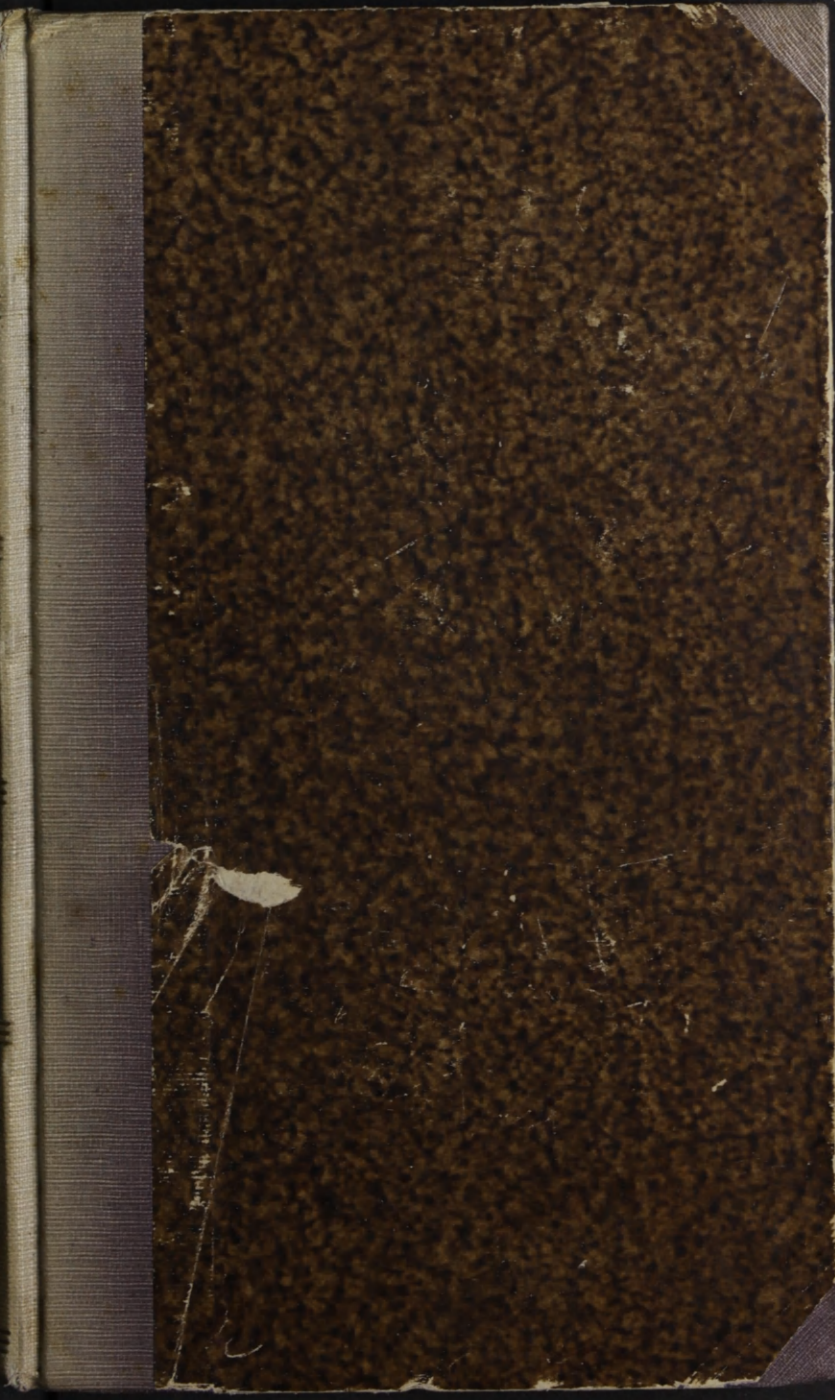
DK

Materialet er fri af ophavsret. Du kan kopiere, ændre, distribuere eller fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse. Husk altid at kreditere ophavsmanden.

UK

The work is free of copyright. You can copy, change, distribute or present the work, even for commercial purposes, without asking for permission. Always remember to credit the author.

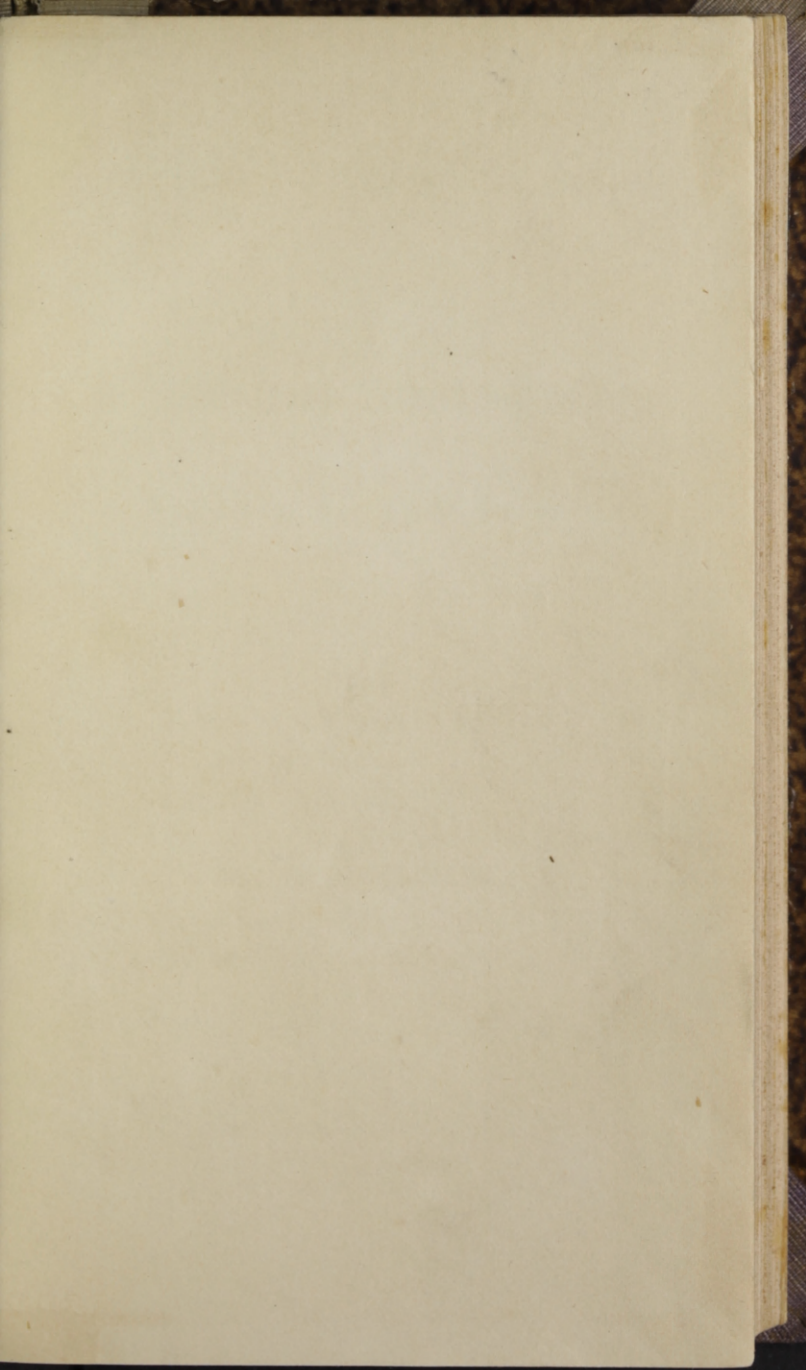
57-129.

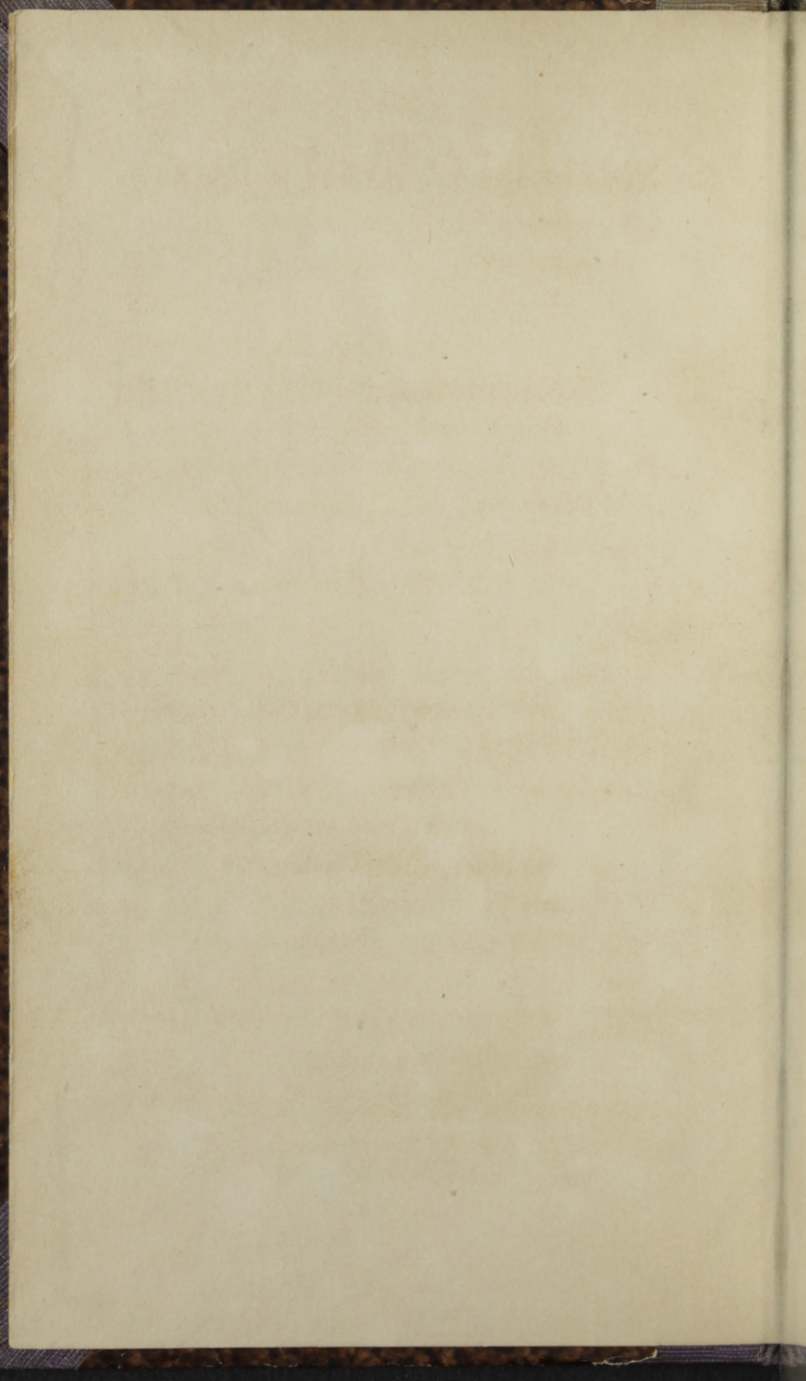
DET KONGELIGE BIBLIOTEK

130019446744

Huldre=Gaverne

eller

De Navnløses Levnets=Eventyr

fortalt af ham selv.

Udgivet

af

B. S. Ingemann.

Kjøbenhavn.

Trykt og forlagt af Andreas Seidelin,
Hof- og Universitets-Bogtrykker.

1 8 3 1.

Handwritten title or text, likely bleed-through from the reverse side.

1815

Handwritten text, likely bleed-through from the reverse side.

Handwritten text, likely bleed-through from the reverse side.

1815

10

Handwritten text, likely bleed-through from the reverse side.

1815

Prolog.

(Told: og Consumtions: Voden ved Litteraturstadens
Port. Bommen er nedslagen.)

Jochem Toldbetjent

(fremtræder maskeret som en Mand af Bigtighed, med
sin Søger i Haanden, i Form af en moderniseret
Mercuriusstav, omvunden med endeel Kal, der
stikke Hovederne frem; han seer meget fortrædelig
og melancholisk ud.)

Det er, sandt for Herren, et byrdefuldt Kald;
— Et Væst har det bedre, som staaer paa Stald —
Her maa jeg vaage baade Nat og Dag,
Med liden Vre og stor Umag,
For at passe paa Digtene og Prosaisker,
At Ingen med Contraband sig indlister
Og med ufortoldet aandelig Mad
I vor Litteraturs vel ordnede Stad.
Med Poeter er det værst at holde Control:
Naar de høre om aandelig Eise og Told,

Jeg har min Bestalling fra Fornust; Directionen
Samt fra Smagstoldkamret og Lands-Commissionen;
Men forbandet haardt det dog holde skal
Før Nogen respecterer vort vigtige Kald.
"Vi" siger jeg nemlig, endskjøndt jeg er ene:
Bed "os" kan man alle Fornuftvæsner mene,
Og for at man ei skal Respecten glemme,
Jeg kalder mig gjerne "den offentlige Stemme."
Med alt det har man sin Plage og Nød,
Og Ingen har et surere Levebrød:
Nævner man sit Navn, faaer man Skam og Spot
Og stiller sig for tusind Stikpiller blot,
Ja, har tidt den Harm, at dog Ingen En kjender,
Undtagen det Par Væbler, man kalder sine Venner.
Erklærer man en contraband Mand confiskeret,
Strax hedder det, man har sig prostitueret.
Tager man forsigtig en Maske paa
Og vil aandelig blot et Hoved afflaae,
Saa horer man mod Anonymer skrige
Og mod Banditter i Mandens Nige.
Taler man om Embedets Byrde og Magt,
Strax spørges hvo der har os den Byrde paalagt;
Og svare vi: Fornuften, Smagen, Kritiken,
Konstphilosophien eller Polemiken —
Saa grine de uforस्कammede Knegte

Og tør mene, vor Smag og Fornuft er uægte.
For Masken har dog Pøbel og Fæ Respekt;
Den giver vore Ord en forunderlig Vægt:
Man troer et Par tusind Røster at fornemme
Og tænker: der har vi, Skam, "den offentlige
Stemme;"
Men taber man saa Masken — strax Pøblen
udleer os
Og for hovedløse Fuglefræmmer anseer os.

Åh, ja! jeg har valgt en høist byrdefuld Stand,
Er en plaget og saare ynkelig Mand;
Jeg holder det dog ikke ud ret længe —
Var tilfreds, jeg kunde mig med Verre hænges.
Jeg troer, Skam, jeg gjør det. — Hvad er det
saa mere?

Engang maae dog jo alle Kreature crepere —
I vor Litteraturstad savner mig Ingen;
Men faaer jeg det saa bedre? — see! det er Tingen.
Det er Noget, man fornuftig bør tænke paa,
Før man ind i den anden Verden vil gaae.

(Ole Navnløs løber ham forbi med sit Levnets-
Eventyr og springer over den lukte Bom ind i
Litteraturstaden.)

Ha, mens jeg forfalder til Melancholie,
Der smutted mig jo en Poet forbi;

Og faae jeg ret, var det een af de gale
Med Eventyr: Liv uden Hoved og Hale. —
Hold paa ham! — Gevalt! hei, stop ham, Betjenter!
Ha! den Streg skal han faae betalt med Denter.
Han jo alt er inde med samt sit Kram —
Jeg brister af Harm — jeg forgaaer af Skam —
Skal nu jeg ikke af Galde crepere,
Maa Lauget hans hele Aand confiskere.

Huldre = Gaverne

eller

De Navnløses Levnets = Eventyr

fortalt af ham selv.

THE HISTORY OF THE
LIFE OF
JAMES OGLETHORPE
BY
JOHN STURGEON

CHICAGO: PUBLISHED BY
J. M. STURGEON

1854

THE HISTORY OF THE
LIFE OF
JAMES OGLETHORPE
BY
JOHN STURGEON

CHICAGO: PUBLISHED BY
J. M. STURGEON

1854

THE HISTORY OF THE
LIFE OF
JAMES OGLETHORPE
BY
JOHN STURGEON

CHICAGO: PUBLISHED BY
J. M. STURGEON

1854

THE HISTORY OF THE
LIFE OF
JAMES OGLETHORPE
BY
JOHN STURGEON

CHICAGO: PUBLISHED BY
J. M. STURGEON

1854

Jeg er født i Norge, men i hvilket Aar kan jeg ikke sige, da jeg med Tidsregningen er kommen i et Bilerede, som jeg aldrig kan finde ud af. Min Fader var en velhavende Bonde i Nærheden af Kongsberg. Til mit 6te Aar blev jeg opdragen af min Moder. Hun sang ofte Psalmer og gamle Viser for mig, og hun kunde aldrig fornøie mig meer, end naar hun vilde fortælle mig bibelske Historier. Jeg lyttede ogsaa gjerne til, naar hun undertiden i min Faders Fraværelse, der ikke leed Sligt, i Skumringen tog mig paa Skjødets og fortalte mig gamle Sagn eller vidunderlige Eventyr. Det sidste Eventyr, hun fortalte mig, har haft en besynderlig Indflydelse paa mit hele Liv, og det maa staae her som Indledning til mit eget Levnets-Eventyr.

En Bondedone her i Norge — fortalte min Moder — blev engang en mild Foraarsnat hentet af en Hjeldaand, for at staae en Huldreqvinde bi ved en Barnefødsel. Uagtet sin Frygt for de smaa fremmede Bjergfolk, havde Bondedonen dog baade Med-

lidenhed og Nysgjerrighed nok, til at følge den lille travle Bjergmand. Han løb foran hende, i sin sorte Bjergmandstrøje med en lille Lygte paa Maven, og førte hende til et stort Fjeld, som aabnede sig for dem og lukte sig igjen. De steg mange hundrede Trappetrin ned under Jorden, og det brusede i Mørket om dem, som mange Vandets Lyd. Endelig stode de i en prægtig Hvælving, som oplystes af underjordiske Blaalyd og som glimrede af Sølvaaer og prægtige Stene. I en mindre og mat oplyst Grotte laae den lidende Huldreqvinde i en Guldseng og jamrede sig saare. Hun var omringet af en heel Deel Smaafoner, der dog ikke formaaede at hjælpe hende. Bondekonen var lykkeligere, og snart holdt hun et lille nydeligt Huldrebarn i sine Hænder; det var ikke meget større, end en Rattetilling, og var saa lystigt og vevert, at det nær var sprunget fra Konen. Medens de smaa Huldreqvinder nu paa deres Bliss sørgede for Moderen, bar Bondekonen den nyfødte uregjerlige Vildkat ind i Sidehvælvingen til Bjergmanden, som hun nu hørte var Barnets Fader. Puslingmanden skreg af Glæde og hvirvlede sig med Barnet om i Hvælvingen som en Top. Derpaa fremtog han af sin Lomme en lille Salve; frukte af Sølv og bad Bondekonen dyppe sin mindste Finger deri og besmøre Barnets Dienlaage og Dren med Salven, medens han selv vilde forsøge med

begge Hænder at holde den lille Galning stille et Døds-
 blif. "Hvortil skal det hjælpe?" spurgte Konen og
 gjorde som han forlangte. "Til at blive flarsiet og
 lydhør," svarede Puslingmanden; og neppe var
 BARNET paa denne Maade blevet indsalvet, før det
 sprang ud af Hænderne paa Faderen og hoppede med
 den ubændigste Glæde om i Hvælvingen, som et
 Egern. "Lad ham nu kun springe og see sig om!" —
 sagde Faderen — "nu løber han hverken i Vand
 eller Ild." Bondekonens stod endnu med Salvefruk-
 ken i Haanden og saae forbauset paa dette Særsyn.
 "Maa jeg ogsaa smøre mine Dine og Øren lidt?"
 spurgte hun nysgjerrig og vilde atter dyppe sin lille
 Finger i Salvefrukken.

"Tag dig iagt, Menneſſeqvinde!" — raabte
 Bjergmanden advarende og tog hastig Salvefrukken
 fra hende — "for Jer deroppe duer det hverken at
 være flarsiet eller lydhør. Gaf du heller herfra
 med det Syn og den Hørelse, du kom med, og tak
 den, der gav dig Dine og Øren, at du ikke fik
 dem bedre! Tag heller saa meget Guld og Sølv med
 dig, som du kan bære! Det er Ting, I har For-
 stand paa deroppe."

"Har din Salve den Kraft, du talte om, lille
 Bjergmand!" — svarede Bondekonens — "saa vil
 jeg dog heller eie den, end nogen anden Skat i
 Verden."

"Som du vil da, eenfoldige Menneſteføne! der har du hele Krukken" — ſagde nu Puſſingen og rakke hende Salvekrukken tilbage — "men du vil ſande mine Ord engang og fortryde din Daarlighed. Tag imidlertid diſſe Smaating med til Tak for den ſtore Tjenefte, du har viiſt os! Den Lykke, der er med Sligt, har I deroppe dog meeſt Lyſt til." Med diſſe Ord rakke han Bondefønen tre prægtige Diamantringe, og han lovede at føre hende ſtrax ud af Fjeldet igjen, ſaaſnart han blot havde fanget ſin lille Dreng og bragt ham ind til Bjergqvinderne i Barſelgrotten.

Hvorledes Bondefønen var kommen tilbage til ſit Hjem, vidſte hun ikke ret ſelv at forklare ſig. Da det var lys Morgen, vaagnede hun i ſin Seng og troede, det Hele havde været en Drøm. Men da ſaae hun den lille Salvekrukke og de tre Diamantringe paa ſin Dragtiſte, og hun havde ſnart Troen i Hænderne. Hun ſmurte ſtrax ſine Dine og Dren med Salven, ſkjøndt hun syntes allerede at have gjort det i Fjeldhulen; men det var hun ikke viſ paa. Nu var det ogſaa forſt ſom hun ſik Dinene rigtigt op, og pludſelig ſik Alting et ganſke andet Udſeende for hende. Det var ſom hendes lille Stue udvidede ſig og blev ſaa høi og ſmuk ſom en Kirke. Det ſkurede Egebord blinkede ſom Sol, og hvor Solen ſkinne ind gjennem Vinduerne paa de bibeliſke

Træsniitbilleder, bleve Bæggene forgyldte og Billederne levende. Spurveenes Qvidren under Græsstrøvtaget klang hende saa lifligt som den deiligste Musik. Det syntes hende endogsaa, som der var Forstand og Mening i hvad de sang, og som de bad hverandre god Morgen og takkede den gode Gud for det deilige Foraarsveir. Hun blev næsten fortunlet af Glæde og skyndte sig ud paa Marken til sin Mand, som var staaet op før hun og allerede var ifærd med at pløie til Baarsæden; men hvor forundret blev hun nu, da hun saae ham flentre gabende bag Ploven og oppløie saa deilige Roser, Lillier og Tulipaner, som hun aldrig før havde seet Mage til i Verden, medens hun horte Lærkerne synge høit om "Blomsterageren, som Guds Engle havde vandret over ved Daggrø." "Kjære Mand! hvad gjør du?" — raabte hun — "ødelæg dog ikke alle de deilige Blomster!"

"Drømmer du, Mo'er!" — svarede Manden — "det er jo kun Tidsler og Ufrud."

"Hører du da heller ikke hvad Lærkerne synge til dig over dit Hoved?" spurgte hun; men Manden rystede paa Hovedet og frygtede for, hun havde mistet sin Forstand.

Hu mærkede Konen først, at hun ikke meer fornam Tingene i Verden med samme Sandser som Andre, og at al den Herlighed og Deilighed, hun

saae og hørte omkring sig, vel maatte komme af Huldresalven, som havde gjort hende klarøiet og lydhør. Men skjøndt Meget af hvad hun hørte og saae nu var langt herligere og skjønnere, end hun nogensinde havde drømt sig det, var der dog megen Sorg og Smerte forbundet med denne Lykke; thi Meget af hvad Andre satte høi Priis paa forandrede sin Skikkelse for hende og blev ringe og foragteligt, medens ofte det, andre Mennesker ringeagtede, i hendes Dine var herligt og skjønt og fik et Værd og en Betydning for hende, som ingen Anden erkjendte, men hvorfor hun maatte lide megen Spot og Forhaanelse. Alle ansaae hende for assindig, og Ingen troede meer hvad hun sagde. Hendes Mand, som før havde elsket hende høilig, skjædede nu næsten hendes Omgang, og hun maatte hele sit Liv gaae ene og forladt og finde sig i at beklages og ringeagtes, som et stakkels vanvittigt Menneske.

Dette Sagn fortalte min Moder mig, og jeg saae, der kom Taarer derved i hendes smukke glindsende Dine. Lignende Sagn har jeg vel ofte hørt siden, men saaledes, som min Moder fortalte mig dette i min Barndom, kunde ingen Anden fortælle det. Jeg maatte ikke blot kunne erindre hvert Ord, hun sagde, men tillige betegne det forunderlige Udtryk i hendes Stemme og det livlige Minespil, hvormed hun ledsagede hvert Ord, hvis jeg skulde

gjøre Andre begribeligt, hvorledes hint Sagn virkede paa mit barnlige Sind. Den hele Begivenhed stod saa levende for min Sjæl med alle Smaaomstændigheder, at jeg næsten syntes at have oplevet den selv.

Længer end til mit 6te Aar saae jeg ikke min Moder. Jeg blev af min Fader sendt til hans Broder i Bergen. Da man troede, jeg havde godt Memme, blev jeg siden sat i den latinske Skole der i Byen og endelig sendt til Universitetet, hvor jeg snart begyndte at høre theologiske Forelæsninger. Hvad der i denne Periode af mit Liv glædede mig meest, var i mine Fritimer at læse alle de Eventyr og vidunderlige Historier, jeg kunde faae fat paa; og jeg maa bekjende, at Keiser Carls og Holger Danstes Krøniker saavel som Eventyrene om Melusina, Fortunatus og Faust behagede mig langt meer, end baade Homer, Virgil og alle Elaskikerne. Dog langt høiere, end alle menneskelige Værker, fængslede den hellige Skrift min Opmærksomhed; men hvad jeg heri med størst Iver studeerte var alt det Mirakuløse og Vidunderlige, saavel som Alt, hvad der var dunkelt og gaadefuldt; især gav Studiet af Johannis Aabenbaring min Higen efter theosophisk Grandtænkning rigelig Næring.

I mange Aar havde jeg ikke seet mine Forældre og mit Barndoms Hjem. Min Moder havde jeg

isærdeleshed ofte og inderlig længtes efter; men min Fader havde aldrig villet tillade mig at komme hjem, af hvad Grund vidste jeg ikke. Dette blev mig først klart, da jeg en Morgen, ligesom jeg vilde gaae paa Collegier, modtog et Brev fra min Fader, hvori han berettede mig, at min Moder var død, og tillige fortalte mig, at hun siden mit 5te Aar havde været berøvet Forstanden. Han betroede mig nu ogsaa, at denne huuslige Ulykke havde været Grunden, hvorfor han hidtil havde forbudt mig at komme hjem, da hendes Griller og forvirrede Forestillinger let kunde have en skadelig Indflydelse paa mit unge Gemys. Nu bad han mig selv saasnart muligt komme hjem, for at modtage min Modreneaarv og for at han nu dog endelig kunde see mig og glæde sig over mig og min Lærdom.

Efterretningen om min Moders Død og den sørgelige Meddelelse om hendes Banvid gjorde et rystende og høist smerteligt Indtryk paa mig. Jeg opsogte strax en Skibsleilighed, og da Vinden var overordentlig stærk og gunstig, haabede jeg at naae min Fødestavn inden min Moder var begravet. Mit høieste Ønske var nu kun at see hende endnu engang, inden den sidste Røst af hendes elskelige Billede var forsvundet fra Jorden. Hendes forunderlig klare Dine og smukke men blege Ansigt stod endnu stedse skjønt og levende for min Sjæl fra min tidligste

Barndom, og dette Billede af en from uskyldig Sjæl, hvori en evig og himmelsk Glæde syntes at være blandet med en stille dyb Veemod, forenede sig ofte besynderligt med mine Ungdomsdrømme, ligesom det var uadskillelig forbundet med alle mine kjæreste Erindringer fra Barndommen.

Jeg naaede min Faders Gaard paa min Moders Begravelsesdag og inden man endnu havde bortført Liget. Under Liigklokkelangen fra Kirketaarnet kom jeg i det stærkeste Fjurspring ridende ind i Gaarden. Jeg styrtede ind i den store Stue blandt det talrige Liigfølge og kjendte ikke min Fader. Først da jeg hørte mit Navn nævne og følte mig kraftig omarmet af en stor kæmpestærk Mand med bart laadent Bryst og langt Skjæg, syntes jeg at erindre hiin Kæmpes Skikkelse fra min Barndom og raabte: "Fader!" Jeg græd, og jeg følte paa min Faders vaade Skjæg, at han ogsaa nylig maatte have grædt, skjøndt han nu af Glæde over min uformodede Ankomst syntes at have forglemt sin Sorg; og han var nær ved at knuge mig ihjel i sine Arme. Saa snart min Fader hørte, at jeg havde ilet saa stærkt for at see min Moders Ansigt endnu engang, tog han mig taus ved Haanden og førte mig op i den øverste Stue, hvor Liigkisten stod paa et Bord og allerede var tilspiret.

"Du skal see hende, Gut! hun er værd at see" — sagde han bevæget og begyndte med en Knivtang at trække Spirene sagte op af Ristelaaget. — "Hun var altid from og mild i sin Ulykke" — vedblev han — "Fra den Time, vor Herre tog hendes Forstand, har hendes Dine skinnnet som et Par Stjerner ved Juletid. Nu er det forbi; men hun har endnu dog et Ansigt som en salig Guds Engel. Gud forlade mig min Synd!" — tilføiede han og viftede sig en Taare af Diet — "havde jeg kun været halv saa from som hun, havde jeg maaskee dog ikke været stotblind for al den Herlighed, hun saae i vor Udsælsked. Men Verden er nu ikke anderledes, Søn! Den, der ikke vil see den med de samme syndige Dine som vi Andre, hører ikke hjemme paa Jorden, men maa gaae som en Drømmer og Søvnjænger til sin Grav." Han løftede nu Ristelaaget af, og jeg styrtede hulkende hen over Liget.

"Nei, ikke saaledes, Ole!" — sagde min Fader med streng Røst og holdt mig med stiv Arm saa langt fra Risten, at jeg kun kunde see men ikke berøre den Døde — "Fred skal hun nu have. Ingen Kjærlingegraad paa Liig! har du ikke lært saa meget endnu paa den høie Skole?"

Med dyb Beemod betragtede jeg min Moders Afsyn og gjenkjendte hvert Træk deri fra min Barnsdom. Det fromme barnlige Ansigt havde endnu

noget Ungdommeligt ved sig, som hverken Tid eller Død syntes at ville udslette. De forunderlig deilige Dine vare tillukte; men hvad der forekom mig som noget Usædvanligt, var Hudens overordentlige Hvidhed og næsten gjennemsigtige Glands paa Dienlaagene. Dog inden jeg kunde yttre min Forundring derover, havde min Fader allerede lagt Laaget paa Risten igjen, og han gav mig nu Bink til at gaae, medens han atter tilspirede det. Strax derpaa bortbares Liget, og Sørgeffaren satte sig i Bevægelse. Jeg fulgte nærmest ved Liget ved min Faders Side; men jeg var saa overvældet af Sorg, at jeg Intet hørte af Præstens Tale ved Graven eller hvad der siden taltes om blandt Sørgegjefterne.

Jeg blev nu hjemme nogle Uger hos min Fader og søgte daglig at faae flere Omstændigheder at vide angaaende min Moders ulykkelige Sindssvaghed.

"Du var 5 Aar gammel, inden noget Menneske mærkede til Eligt" — sagde han en Dag, da jeg atter udspurgte ham derom. — "Den første Gang, jeg blev opmærksom paa hendes Sindssforvirrelse, var en smuk Foraarsmorgen, som jeg gik ved Ploven hist paa Marken. Din Moder havde sovet fastere, end sædvanlig, da jeg stod op, og jeg lod hende sove. Som jeg nu gik ved Ploven og længtes efter min Døtre, stod hun pludselig for mig med en Glæde i Ansigt og Miner, som jeg aldrig havde seet

Mage til; hendes Dine havde nu ogsaa en forunderlig Glands, som de siden bestandig beholdt, men som jeg aldrig før havde bemærket. ”Odelæg dog ikke alle de deilige Blomster!” sagde hun og pegede paa endeel Tideler og Borrer, som jeg havde oppløiet; og da jeg blev forundret derover, spurgte hun, om jeg da heller ikke hørte hvad Lærkerne sang til mig over mit Hoved. Nu mærkede jeg med stor Befymring, at det ikke maatte være rigtigt fat med hende; og siden den Time saae og hørte hun Alting ganske anderledes, end andre syndige Mennesker, og det var forbi med hendes Sands og Samling.”

Idet min Fader fortalte mig dette, erindrede jeg hint Eventyr, min Moder havde fortalt mig i mit 6te Aar, og det faldt mig nu pludselig ind, at den Bondekone, hun fortalte om, maatte have været hende selv. Dog, da hun fortalte mig hint Eventyr, var hun, som jeg nu vidste, allerede vanvittig, og jeg fandt det meget psykologisk forklarligt, at hun i den Tilstand havde kunnet indblande nogle Omstændigheder af sit eget Liv med Eventyret, eller endog selv troet at have oplevet det Hele. Om hint Eventyr talte jeg dog intet Ord til min Fader, da jeg vidste, han var en stor Fader af alt Sligt.

Jeg skulde nu tilbage til Hovedstaden for at fuldende mine Studeringer. Dagen før min Afreise udbetalte min Fader mig min Modrenearv og gav

mig tillige et lille sølvbeslaget Skrin, hvorpaa min Moder havde indridset mit Navn. Det var lukket i Laas; men Nøglen var borte; det syntes ogsaa tomt, og jeg pakkede det ind, som det var, blandt mine andre Sager.

Da jeg kom til Hovedstaden, søgte jeg ved grundige og ibrige Studeringer at bortslaae Tanken om det Forunderlige og Eventyrlige ved min Moder, som havde gjort et stærkere Indtryk paa min Phantasi, end jeg troede var mig gavnligt; isærdeleshed pinte jeg mig med at forbinde et strengt mathematisk Studium med min Theologie, og jeg gik saavidt i min Iver deri, at jeg vilde bevise Religionens Mysterier ved Algebra og Differentialregning og vilde anvende Geometrie og Stereometrie paa at forklare Miraklerne.

Ved at rydde op i en Skuffe fandt jeg en Dag en lille Sølvnøgle, som jeg havde bragt med mig fra Skolen, og som jeg nu dunkelt erindrede, at jeg havde baaret i en Lidsø om min Hals, da jeg kom i Huset hos min Farbroder i Bergen. Jo meer jeg betragtede den, jo klarere blev det mig, at min Moder engang havde bundet den om min Hals og bedet mig forvare den vel; og nu faldt det mig pludselig ind, at det vist maatte være Nøglen til det lille sølvbeslagne Skrin, hun havde efterladt mig. Jeg fik hastig Skrinet frem. Nøglen passede. Jeg

aabnede Skrinet og fandt det tomt; dog ved noiere Undersøgelse opdagede jeg en hemmelig Læddike deri og fremtog deraf til min store Forbauselse en lille Sølvkrukke og tre prægtige Diamantringe. I den forunderligste Stemning af Verden aabnede jeg Sølvkrukken og fandt en hvid Salve deri, som fuldkommen lignede Pomade. Jeg maatte næsten lee over mig selv; men det var mig ikke muligt andet, end at sætte dette besynderlige Arvegods i Forbindelse med Eventyret, min Moder havde fortalt mig og som hun i det mindste selv maatte have troet, at hun havde oplevet. Næsten uvilkaarlig havde jeg allerede dyppet min lille Finger i Salven og nærmet den til mit høire Dienlaag, da holdt jeg den pludselig halv forstrækket tilbage. "Du er nok paa Veien til at gjøre dig selv gal" — sagde jeg — "hvad kan Indbildningen ikke gjøre? faaer jeg Dinene indsmurt og troer mig klarsynet, er jeg istand til at see hvad det skal være. Nei, den Salve er ikke at spøge med; saaledes som jeg nu har det, er den mig farligere, end Gift, om den ogsaa kun er almindelig Svines fedt." Jeg tørrede nu omhyggelig Salven af Fingeren paa Nanden af Sølvkrukken, satte Laaget hastig paa igjen og forvarede den i Læddiken. Derpaa undersøgte jeg Ringene, som jeg lovede mig en virkeligere Nytte af. De havde været indsvøbte i et Stykke fint Papiir, der var gjennemtruffet med

Die, og hvori jeg atter vilde forvare dem; da bemærkede jeg i Papiret endeel fine Smaahuller, som af en Synaalespid's; jeg holdt det for Daglyset, og de fine Prikker udgjorde en ganske læselig Skrift: "Denne Skat skal bringe Lykke i Verden" — stod der — "men Verdens Lykke er Skin; den, som kan see og høre, veed det."

Sedlen faldt mig af Haanden i min Forbauselse. "Verdens Lykke Skin" — gentog jeg — "ak ja, stakkels Moder! det har du fornummet: du kunde see og høre det Himmelske her i din Fromhed og Ufskyld — og du var dog ulykkelig. Hm!" — vedblev jeg — "skal din fixe Idee og dit Eventyrliv nu ogsaa gaae i Arv til din Søn? Nei, jeg maa have fat paa Mathematiken igjen, at ikke Phantasien skal løbe af med mig." Jeg pakkede hastig Alting i Skrinet igjen og forvarede det. Jeg kastede mig over mine Bøger og søgte at glemme det Hele. Frygten for, at jeg muligt kunde have arvet min Moders abnorme Organisation og stod Fare for at forfalde til samme ulykkelige Sværmerie og Sindssvaghed, som hun, blev nu stærk hos mig, og denne Frygt for Vanvid ængstede mig daglig i samme Grad, som Lysten til at gjøre et Forsøg med den vidunderlige Salve blev meer og meer herskende og uimodstaaelig. Ethvert Middel, jeg anvendte, for at udrive mig fra disse Forestillinger, var forgjæves.

Jeg drak en uhyre Mængde Vand; jeg læste Alt, hvad der var skrevet med Overtro; jeg studeerte de berømteste Skrifter om Folkeoplysning; jeg besøgte daglig nogle meget forstandige Chirurger og Jurister, som jeg vidste ikke antog Andet for sandt og virkeligt, end hvad man kunde tage og føle paa med Hænder eller bevise med Thingsvidner; det hjalp Altsammen ikke: jeg tænkte paa Salvkrucken baade Nat og Dag. Hvad jeg selv kun kaldte et Bondes Sagn og et Ammestues Eventyr, var traadt som virkeligt ind i mit Liv. Jeg kunde ikke overbevise mig om Intetheden deri, uden ved et Forsøg med Salven; men ved den blotte Tanke om et saadant Forsøg maatte jeg forudsætte en Mulighed, som altsaa ogsaa kunde blive mig Virkelighed, og dette Middel til at redde mig fra den Sindsforvirrelse, jeg gruede for, kunde saaledes netop styrte mig midt ind i den Eventyrverden, der ligesom med enhver Tanke trængte sig dybere og dybere ind i min Tilværelse. Endelig kunde eller rettere vilde jeg ikke længer modstaae Fristelsen. Jeg foer en Nat ud af min Seng — jeg aabnede Skriin, Læddike og Salvkrucke — jeg smurte mine Dine og Dren — men hvad jeg saa videre foretog mig, veed jeg ikke; thi Stuen løb rundt med mig; det var mig som mine Dine lyste foran mig i Mørket og som al Verdens Klokker ringede for mine Dren. Da jeg kom til Bevidsthed,

laae jeg i en hidfig Feber, hvori jeg skulde have phantaseret forstræffeligt. Skrinet med Salven stod blandt Medicinflasterne paa mit Bord; jeg lukkede det hastig og lagde det under min Hovedpude. Saa snart den hidfige Feber havde udraset, var al min Frygt for at blive vanvittig forsvunden, og jeg loe ad mig selv og mine naragtige Phantasierier. Jeg stod op, og den hele Verden skinnede lys og munter ind til mig, som et Paradiis. Men snart mærkede jeg, at der i min Sygdom maatte være foregaaet en Forandring med min Organisation, og at enten jeg eller en stor Mængde andre Mennesker maatte være forvirret i Hovedet; thi naar jeg traadte ud af min lille Stue og gik om blandt mine gamle Bekjendter, saae og hørte jeg de forunderligste Ting, hvis Virkelighed jeg ikke selv kunde tvivle paa, men som jeg dog ikke vovede at betro til noget Menneske, af Frygt for, at man skulde ansee mig for en gal Mand. Min Moders Exempel stod advarende for mig. "Hvo veed, om det ikke gaaer Mange ligesom mig" — tænkte jeg — "men de ere kloge og røbe ikke hvad de dog see, det er forgjæves og farligt at lade sig mærke med." Jeg besluttede derfor i denne Henseende at være klog og forsigtig: hvad jeg saae og hørte, som ikke stemmede overeens med andre Menneskers daglige Erfaringer, eller hvad de maaskee blot af Klogskab udgive derfor, det vilde jeg nøies med

at more, ærgre eller glæde mig over i Stilhed; men jeg vilde dog optegne Noget deraf til Efterretning for mine Efterkommere, hvis Mening om min sunde Forstand kunde være mig ligegyldig. Paa denne Maade ere følgende Dagbogs-Optegnelser fremkomne; de indbefatte adskillige Bidrag til mit Levnet. Men jeg maa beklage, at jeg bestandig har forsonet at tilføie Datum og Aarstal.

Udtog af min Dagbog.

Jeg er nu fuldkommen helbredet, og det forekommer mig, at jeg har faaet et langt sundere og mere blomstrende Udseende, end nogensinde tilforn, skjøndt nogle af mine Venner paastaae det Modsatte; men om Sundhed og Sygdom lader det til, at jeg ikke er ganske enig med Andre. I dag mødte jeg paa Gaden en gammel Skolekammerat, der just ikke har fordybet sig i Studeringerne, men tilbringer sin meste Tid paa Restaurationer og lægger sig efter de skjønne Videnskaber, som han siger. Af Journaler og Tidsskrifter har han imidlertid opsnappet en heel Deel moderne æsthetiske Glosker, og jeg har ofte med Forundring hørt ham anvende mange lærde Bemærk-

ninger om det Subjective og Objective, om Talent og Genialitet, om det Absolute og om Ideernes Idee, naar han omtalte et eller andet Digt, som jeg vidste bestemt han kun kjendte af Selskabsconversation, men som han desuagtet med den største Kjækhed nedrev eller hævede til Skyerne. Om Malerier og andre Konstsager taler han ligeledes som en stor Kjenner, skjøndt jeg veed, han kun har seet nogle Kobber og lært nogle Galleriecataloger udenad. Uagtet disse Svagheder er han dog ret godmodig, og jeg har ofte fundet Fornøielse i at underholde mig med ham. Jeg har undertiden endogsaa meddeelt ham nogle lyriske Forsøg, som han dog ubetinget har forkastet som altfor sværmeriske og sentimentale. Jeg har hidtil givet ham Ret deri og tilintetgjort alle slige poetiske Forsøg. Da han idag saae mig paa Gaden, kom han mig venlig imøde. "Hvor han dog seer elendig svindsottig ud!" sagde han temmelig høit ved sig selv, medens han forsikkrede mig hvor inderligt det glædede ham at gjense mig saa sund og frisk efter min Nervefeber.

Uagtet hans røde, tykke Kinder og hans glindsende Fedme betragtede jeg ham dog med Belymring og Forbauselse; thi hans Dine forekom mig som brustne, og hans Anslyn lignede i mine Dine et malet Liig; Ansigt, hvori de slappe Dødningetræk forunderlig tydeligt viste sig. Jeg troede, han havde et

Slags Battersot og spurgte med Deeltagelse om hans Sygdom var smertelig.

"Sygdom!" — gjentog han forundret og loe — "er du gal? kjære Ven! — jeg syg? jeg, som aldrig veed hvad Sygdom er — jeg, som hader al Sygdom værre, end den største Synd? Naar man ret betænker det, er Sygdom og Nederdrægtighed omtrent ogsaa eet og det samme."

"Men naar du ikke veed hvad Sygdom er" — indvendte jeg halv spøgende.

"Jeg vilde ansee det for den skammeligste Fornærmelse" — vedblev han heftig — "naar Noget vilde ansee mig for syg. Men du seer, sandt at sige, temmelig svag ud endnu efter din Nervefeber; derfor tilgiver jeg dig. Kun den fuldkommen Sunde kan see og dømme sundt og rigtigt. Jeg nænte ikke at sige dig det strax; men førend du faaer mit Huld, kan der intet Dygtigt og Giediegent blive af dig. Sfrantenhed, saavel legemlig som aandelig, er desværre den nuværende Mennekeslægts Ulykke" — vedblev han, og han udbredte sig nu med den heftigste Iver i en lang Demonstration om det Fordærvelige og Ødelæggende i al Overspændthed og Sværmerie, saavel i Livet, som i Konst og Poesie. Hele polemiske Tirader mod Nihilisme og Sentimentalitet, Phantasterie og Følerie, som jeg havde læst og hørt gjentaget i det Uendelige, strømmede

med mangfoldige Konstord og Skoleudtryk fra hans Læber.

"Men, kjære Ven!" — indvendte jeg — "er al Overdrivelse da ikke Sygdom? og kan Forstanden ikke ogsaa faae en sygelig Overvægt? kan man ikke tilsidst blive indskrænket af lutter eensidig Forstand, og dødsfyg af lutter Kjødmad?" Men nu kom han i en saadan Hefstighed, at Folk samlede sig om os og troede, den unge fede Mand vilde mig tillivs. Jeg fik ham hastig under Armen og drog ham bort med mig, medens han vedblev at demonstrere mig hvorledes Menneskeslægstens Redning og Gjenfødelse fornemmelig kom an paa at holde Maven varm og finde Smag i sund Mad og Drikke; paa samme Maade — paastod han — maatte man nære det aandelige Liv i Kunst og Poesie ved en dygtig livsfrisk Phantasie, der ikke fremstillede andre Billeder, end dem, der havde Sandhed og Realitet i den virkelige Verden, og som ved en kraftig Indvirkning paa Sandserne kunde forhøie vor sande Livsnydelse og en sund Totalanskuelse. "Hvad den sande, sunde og dygtige Søelse angaaer" — tilføiede han — "den er jeg langt fra at mis kjende eller fordømme; men den bestaaer ikke i en tom udhulende Higen og Samlen efter det Evige og Uopnaaelige, men i en varm genial Omfattelse af hvad der virkelig nærer og tilfredsstiller vor Natur og giver vor Eksistens

Fylde og Runding.” Han slap endelig min Arm ved en Restauration, hvorfra Duften af varm Beuf: steeg kom os imøde, og jeg forlod ham i den besyn: derligste Stemning; thi hans døde Dine og Liig: Ansigt stod endnu grueligt for mig, og den Sund: hed, han havde skildret mig, som Menneskeslægten: s Gjenfødelse, forekom mig værre, end Pesten og den gule Feber.

Den Liighed, man har fundet mellem visse Menneskeansigter og Dyreansigter, har jeg hidtil troet var blot indbildt eller tilfældig; nu seer jeg den ofte bestemt og tydelig, og jeg har nu ingen Tvivl om, at denne Liighed jo maa grunde sig paa en Overens: stemmelse i visse Charactertræk, eller i den Organis: sation, hvorigjennem det Sjælelige fremtræder og virker. Hos enkelte Personer seer jeg denne Dyre: liighed endog saa stærkt, at det grændser til fuld: kommen Skuffelse. Dog synes dette mig mere at beroe paa Udtrykket og Minespillet, end paa den oprindelige Ansichtsform. De Characterer, man almindelig har tillagt de forskjellige Dyreslægter, har jeg hidtil antaget for vilkaarlige og mangelfulde; men naar jeg nu sammenligner disse Characterer med de Menneskers Væsen, Afsærd og Tænkemaade,

hos hvem jeg seer Dyrelligheden stærkest, finder jeg næsten altid en træffende Overensstemmelse, hvad Hovedtrækkene angaaer. Hos rovbegjerlige, grusomme og hovmodige Mennesker bliver Roddyrlighed heden mig ofte dæmonisk og rædselsfuld. Jeg kjender Næve, Tiger og Hyæne, Ansigter, som jeg gruer for. Hos Narre og Gjelte er Caricaturen mig høist komisk og latterlig. Hos godmodige, fromme og uskyldige Mennesker finder jeg Dyrelligheden høist ubetydelig: med deres Physiionomier synes mig Sangfuglene at have meest tilfælles. Men der gives Ansigter, som ere saa ophøiede over enhver Lighed med de lavere Klasser i Skabningsrækken, at de synes mig at danne Overgangen til en høiere Række Væsner, end Mennesket. Hvergang jeg seer et saadant Ansigt, føler jeg en ubeskrivelig Glæde; jeg hendrages til ethvert saadant høiere Menneske med en Hengivenhed og Kjærlighed, som bringer mig til at glemme mig selv og tabe mig i Beskuelsen af det gjenfødte Guddomsbillede. En saadan Glæde har jeg ikke sjelden nydt, og den er mig høiere, end enhver Konfynndelse. Men heri er mit Syn ogsaa mangengang heelt forskjelligt fra Andres. Ansigter, der almindelig beundres, som skønne, ere mig ofte aldeles intetsigende, medens derimod Ansigter, der af Andre dadles som uregelmæssige og stygge, kunne,

fornemmelig ved Udtryk og Miner i visse livlige Dieblif, forekomme mig usigelig deilige.

Den saakaldte livløse Natur bliver mig undertiden nu lyslevende. Hvad Oldtidens Digtere have sjunget derom, synes mig ikke længer blotte Fabler, Lignelser, Billeder og Phantasier, men kommer ofte Sandheden meget nær, skjøndt jeg som oftest seer det paa en heel anden Maade og under ganske andre Stikfælsler, end nogen Digter har skildret det.

Med min Hørelse er der foregaaet en næsten endnu mærkeligere Forandring. Enhver Lyd, jeg hører, har en Betydning for mig, som tilforn var mig aldeles ubekjendt. Jeg hører undertiden en saa uhyre Masse af Lyd i et eneste Dieblif, at det voldder mig Smerte og jeg nødes til at tilstoppe mine Øren med Bøxfugler. Den almindelige Conversation i Selskaber, som jeg hører heel og holden paa eensgang, er mig ofte utaalelig; jeg kommer derfor sjelden i Selskab uden med tilstoppede Øren. Den enkelte Mislyd, som Andre beklage sig over, opløser sig derimod ofte for mig i en uendelig Mangfoldighed og Harmonie.

Jeg har undertiden bemærket, at hvad lidenskabelige eller dybt indesluttede Mennesker pludselig

tænke og forestille sig, uden tydelig at udtale det for sig selv eller Andre, give de dog ubevidst Lyd i de Toner, hvormed de udtale andre undertiden aldeles modsatte Tanker og Forestillinger eller rettere sagt Ord, der skulle udtrykke saadanne. Naar jeg taler med et saadant Menneske, maa han ofte mod sin Villie betroe mig hvad han dieblisklig siger i sit Hjerte, men neppe engang troer at have sagt sig selv, medens undertiden en Mængde staaende Talemaader, Høflighedsudtryk og almindelige Bemærkninger om Veir og Wind, Varme og Kulde, Besindende og deslige, fare mit Ore forbi næsten uden at bemærkes. Dog denne min forhøiede Sandseevne er jeg ikke selv Herre over: den er afhængig af min Stemning og mangfoldige Omstændigheder, som jeg endnu ikke kjender. Jeg lever som i en ganske anden Verden i de Diebliske, jeg saaledes seer og hører. Hvad jeg da erfarer, er mig ofte høist pünligt, endnu oftere latterligt, men undertiden over al Beskrivelse glædeligt. Meget af hvad jeg hidtil har agtet, maa jeg nu vistnok foragte; men hvor jeg før ærgrede mig, kan jeg nu ofte lee, og hvor jeg før var ligegyldig, kan jeg nu mangengang føle mig uendelig lykkelig. Skjøndt jeg sjelden yttre mig tydelig for Noget, naar jeg føler denne min abnorme Tilstand, kan og vil jeg dog ikke i den Grad forstille mig, at min Stemning ikke skulde mærkes af Andre; men

da den tidt pludselig afvejer og, af Grunde, som jeg kun selv kjender, ofte aldeles contrasterer med Andres, ansees jeg af mine Bekjendter for særdeles lunefuld og særfindet. Naar jeg, for ikke at gjælde for uopdragen, uhøflig eller endog affindig, undertiden nødes til at istemme Omgangstonen omkring mig og føie mig efter den gjældende Mening om Menneskene og Tingene i Verden, er en vis ironisk Spøg min eneste Tilflugt, og jeg gjælder for et meget lystigt Menneske; men man bebrejder mig derfor ogsaa, at man næsten aldrig kan vide, om hvad jeg siger er Alvor eller Spøg.

Jeg har igjen begyndt at høre theologiske Forelæsninger. Jeg opskrifer sædvanlig hvad jeg hører. Rigtignok havde jeg i nogle Dage med stor Forbavselse nedskrevet Domme, Meninger og Uttringer af en saakaldet orthodox Docent, som syntes mig aldeles forargelige og hedsenke. Da jeg nu igaar paa et Examinatorium fremkom med disse Meninger, ikke som mine egne, men som Docentens, og i en Tone, der tydelig nok angav min modsatte Synsmaade, blev jeg beskylt for paa den skammeligste Maade at have fordreiet og forfalsket Docentens Foredrag, og jeg mærkede nu paa hans forfækkede Miner, at jeg

kun maatte have optegnet hvad han meente, men ikke hvad han havde sagt. Jeg maatte gjøre mange foldige Undskyldninger; men ligesom jeg søgte at redde mig ud af denne Forlegenhed, forvandledes pludselig Auditoriet for mine Dine til en Maskeradesal, og jeg saae mig omringet af saamange latterlige Masker og Caricaturer, at det var mig umuligt at holde min Latter tilbage. Jeg lod som jeg fik Næseblod og løb bort med Tørklædet for Næsen.

I dag var jeg tilstede ved en Doctordisputats. En ung Magister forsvarede paa godt Latin og med megen dialectisk Kunst en lærd og skarpsindig Afhandling, hvori han havde benegtet Djævelens og alle onde Mænders Tilværelse. De befalede Opponenten gjorde ham kun nogle ubetydelige Indvendinger, der dog meest angik Sproget og nogle urigtige Citater, hvorimod de gjorde ham mange Complimenter for hans Lærdom og frimodige Sandhedskjærlighed. Tilsidst fremtraadte ex auditorio en Opponent, der lod til at være en fremmed Lærd. Ingen kjendte ham; men hans flydende Foredrag og classiske Latin vakte Opmærksomhed og satte ham i stor Respekt hos alle Philologerne, der ikke forargede sig over Meningen, men kun gave Agt paa det fortreffelige Sprog. Mod

Djævelens og de onde Manders Jkke-Tilværelse tillod han sig, skjøndt med megen Høflighed, dog nogle væsentlige Indvendinger, men han var meget beredvillig til at indrømme Magisteren enhver Paaastand, naar Modparten kun først vilde indrømme hvad hans Paaastand forudsatte. Han bragte saaledes efterhaanden den unge Magister ved en Række af Consequenter til at erklære alle Skriftens Vidnesbyrd om onde Manders Personlighed for blotte Billeder og figurlige Talemaader, og han fik ham let til at indrømme det samme om den hellig Aand og alle Engle eller gode Mander; han fik ham tilsidst til at benegte Tilværelsen af al Aand i Almindelighed, som noget Personligt og Levende, og til at forklare dette Udtryk som en blot Betegnelse paa et abstract Begreb. Derpaa erklærede den fremmede Lærde sig for fuldkommen overbevist, og han overøste den unge Magister med de meest glimrende Lovtaler over hans Wiisdom og Skarpsindighed, idet han opmuntrede ham til saaledes fremdeles at virke og kæmpe for Oplysning, Cultur og fornuftig Christendom. Ved den fremmede Lærdes Indvendinger mod Djævelens Jkkeeksistens, havde nogle af de meest dannede og oplyste Tilhørere begyndt at mistænke ham for at være en Catholik eller vel endog en hemmelig Jesuit; men da han nu saa søielig gav efter og selv anpriste Benægtelsen af al levende Aand i Almindelighed, som

den vigtigste Erkjendelse for Menneskeslægten's Op-
 lysning, fik man de bedste Tanker om ham igjen, og
 man hvistede hverandre i Ørene: "en stor Mand —
 en fordomsfri Sandhedsven!" Jeg havde længe
 bemærket et besynderligt ironisk Smil om hans fine
 spidsfindige Mund og en spillende Glæde i hans
 smaa Øine, ved enhver Indvending, han, mod de
 forlangte Contra:Indrømmelser, i de høfligste Ud-
 tryk tog tilbage. Da han nu endelig med en Strøm
 af nye Complimenter takkede sin feirende Modpart
 for de Artigheder, denne ogsaa efter Sædvane slut-
 tede med — hilsende han smilende hele Forsamlingen
 og bortskjernede sig. Til min store Forbauselse saae
 jeg nu, at der slæbte en lang Dyrehale efter ham
 under hans sorte Kappe, og at den berygtede Hestefod
 virkelig stak frem af en Sprække i en af hans ungerste
 Støvler. Jeg blev blussende rød af Skamfuldhed
 over, at jeg i saa oplyst en Tid endnu kunde lade
 mig forblinde af de overtroiske Amnestuehistorier fra
 min Barndom og blot et Dieblis antage en saa smag-
 løs og barbarisk Phantasie for Virkelighed. Hvad
 jeg har seet kan jeg vel ikke benegte; men jeg har
 besluttet at fordølge det, som en latterlig Afvigelse fra
 den almindelige Erfaring og den sunde Menneske-
 forstand.

Jeg havde i nogle Dage seet Verden og dens Phænomenener ligesom andre Mennesker, og jeg begyndte selv at troe, at mit anomale Syn ikke havde været andet, end en overspændt Stemning og en Phantastie: Exaltation, som undertiden skal være en Følge af Nervefeber; men inat har jeg atter havt en Erfaring, som jeg kun kan forklare mig af en særegen Organisation. Jeg var til Bal hos General Pils. Ungdommen dandsede i en stor Sal, medens de Ældre spillede Kort i tre andre Stuer. Da jeg havde seet noget paa Dandsen, som jeg ikke havde Lyst til at deeltage i, gik jeg om i de andre Stuer og saae paa de Spillende; her gik jeg ganske ene mellem Spillebordene under de glimrende Lyskroner; jeg saae kun Kortene bevæge sig og hørte de sædvanlige korte Ord, der betegne Spillernes Forhold til hverandre og bestemmes af Sammenstillinger og Combinationer, som ingen menneskelig Magt eller Villie raader for. Med Et blev det for mine Øine som om Spillekortene selv, som det ledende og bestemmende Princip, vare paa en vis Maade levende, men alle Spillerne derimod et Slags døde Automater, der kun sattes i en nødvendig Bevægelse ved de hoppende og dandsende Gjøglebilleder, der sprang om imellem Fingrene paa dem. Jo mere jeg stirrede paa dem, jo forunderligere blev jeg tilmode: jeg saae tydelig hvorledes Konger, Damer

og Knegte blinkede med Øinene, idet de fore hver andre forbi, og igjennem de barnagtige Caricatur-
 Afbildninger af Konger, Dronninger og hedske
 Helte saae jeg en heel Række af smaa lystige Dæmo-
 ner, der spillede en Skjæbneleeg med Mennesker og
 ligesom trak deres Liv og Sjæl over i sig, medens
 de hoppede sælsomt mellem hverandre og bestemte
 hvert Ord og hver Tanke. Jo længer jeg saae paa
 dette Spil, jo uroligere og ængsteligere blev jeg til-
 mode; tilsidst syntes mig, at det var de malede
 Dæmonbilleder, der talte, og jeg ilede ind i Dandses-
 salen. Men her skulde jeg see og høre hvad der ikke
 mindre forbausede mig. De idelig gjentagne Stræn-
 getoner i den hvirvlende Dandsemusik saae jeg danne
 sig til Klangfigurer i den støvede og qualme Balsals-
 luft. Disse synlige Klangfigurer hvirvlede sig vildt
 mellem hverandre blandt de Dandsende og dannede
 snart for mine Øine smaa Par af dandsende Gno-
 mer, der i de forunderligste Skikkelser fløi ind under
 Herrerne Besse eller forsvandt i Damernes Lokker
 og ved deres løselig forvarede Hjerter. Noget af
 disse Klangfigur-Gnomer lignede smaa nydelige
 Amoriner; andre vare puffelryggede og vanskabte;
 jeg maatte uidentvisl have opspilet Munden usæd-
 vanlig høit i min Forbauselse; thi jeg fik pludselig en
 stærk Hoste, og jeg mærkede nu, at jeg var nær ved
 at nedsvælge et saadant dandsende Gnomepar, som

jeg dog lykkelig blev af med ved Hosten. Jeg skyndte mig hjem; og naar jeg nu tænker derpaa, veed jeg ikke, om jeg ogsaa kan ansee alt dette som blotte Phantasterier og Følger af min Nervefeber, eller om jeg ved min særegne Organisation skulde have gjort en ny Opdagelse angaaende Tingenes virkelige Væsen og et hemmeligt ledende Princip af en levende Aandeverden, der umærkeligt griber ind i Menneskelivet og selv er virksom i det sædvanlige Selskabsliv og dets Forlystelser.

Min nye Opdagelse finder jeg besynderlig bekræftet. Jeg er nu nærved at troe, at det i egentlig Forstand og uden nogensomhelst figurlig Maade at tale paa, ikke er Menneskene, som beherske Tingene, men Tingene selv i deres Vætter eller Gnomer, som beherske Menneskene; idetmindste troer jeg, dette er Tilfældet i den ved Handel og Cultur saakaldte civiliserede Verden, hvor man saa aldeles er traadt ud af det oprindelige Forhold til Naturen. Naar jeg gaaer over Børsen i den travle Middagstid eller over Toldboden, naar Skibene udlosses, seer jeg det nu tydeligt: over alle Handelsvare, Vexler, Obligationer og Anvisninger, saavel som over alle Poser med Guld eller Sølv, flagerer der smaa koboldagtige Stov:

gnomer, som jeg kun kan skjelne naar Solen skinner paa dem; de bevogte med den største Omhu hver sin Skat, som vist tillige er deres egentlige og for Alle synlige Legeme, og de forlade det kun af og til for at flyve om mellem Kjøbmændene eller andre Lysthavere og hvilke dem Tingenes eller Gnomelegemernes høie Værd og Fortjenester i Øre; derved bestemme de disse Folks Tanker, Domme og Speculationer, sætte deres Lyster og Begjeringer i Virksomhed og gjøre sig i den Grad til deres Herrer og Mestere, at de tilsidst bestemme ethvert af disse Menneskers Skridt tilligemed enhver af deres Tanker og Følelser.

Paa Komedien har jeg bemærket, at det i Ordenes egentligste Betydning ikke altid er Skuespillerne, der spille Stykket, men stundom Stykket selv, ved dets Genius eller Kobold, der paa en Maade spiller Skuespillerne. Forleden troede jeg at see en saadan virkelig og personlig Skuespil: Genius eller Kobold stikke Hovedet op af Gulvet paa Forscenen; men det var en Feiltagelse: det var aabenbart kun Couffleur'en, der stak Hovedet for høit op af sit Hul, idet han rigtignok den Alsten, som man for Spøg siger, maatte spille hele Stykket.

Hvad jeg med min anomale Sandseevne fornemmer, klinger ofte, naar jeg vil beskrive det, mod min Villie som en blot satirisk Spøg eller en figurlig og undertiden meget almindelig Talemaade. Derfor kan jeg nu gjerne tale derom til Andre, uden at frygte for at røbe min Hemmelighed; det falder Ingen ind at forstaae mine Ord anderledes, end figurligt, og Andre finde da Intet videre deri, end hvad de selv ofte sige, og hvad der hos dem selv kun er grundet paa en Forstandsreflexion, som Phantastien har laant en Billeddragt. Naar jeg vilde aabenbare Mogen, at jeg virkelig med mine Dine saae hvad jeg kun paa en lignende Maade kan udtrykke, vilde man neppe betænke sig paa at erklære mig for daarekistegal.

Den Skuespil: Genius eller Gnome, jeg saaledes undertiden personlig og virkelig seer, flyver snart som en lille deilig Engel, snart som en pudseerlig Kobold, men undertiden som en vanskabt bevinget Djævel, hen over Baggrunden paa Scenen. Snart synes disse Bæsnere at danne sig deres synlige Lejemer af Lysstraalerne fra Stjernehimlen, naar et Vindue eller en Loftsluge aabnes, snart af Lampeosener eller af Stovet fra Couliisernerne. Naar den store og geniale Skuespiller henriver Alle, idet han ganske synes at glemme eller opoffre sin Personlighed og tabe sig i den Character, han fremstiller, saa seer

jeg ofte en fin Lysstikkelse svæve over ham og tilsidst ligesom forene sig med ham i en Stikkelse, som hverken er Konstneren selv eller hint lysende Væsen, men et Konstværk, der i høieste Grad henriver og begejstrer. Dette er især Tilfældet med den store tragiske Skuespiller; — naar jeg seer noget Lignende med den udmærkede Komiker, er den fremmede Stikkelse, der sammensmelter med hans Person og ligesom forvandler og spiller ham, gjerne en høist forunderlig og pudseerlig Carricatur, der undertiden paafaldende ligner en eller anden latterlig Person, som jeg kjenner fra den saakaldte virkelige Verden. Naar jeg paa een Aften har seet flere flette eller ubetydelige Smaastykker, er det mig undertiden som om alle de Embryoner og smaa Misfostre, der forvares paa det chirurgiske Academie, vare brudte ud af deres Spiritusflasker og fløi om mellem Coulisserne i Baggrunden.

Jeg begynder nu at lære Konsten at omgaaes de saakaldte Mennesker. I et stort Selskab havde jeg forleden det Uheld, at en lille snøret Herre, der i en glindsende mørkebrun Kjortel svinkede om imellem Damerne, pludselig for mine Dine blev til en virkelig, vistnok temmelig stor — Drentvist. Jeg stod

netop i Begreb med at gribe ham, da jeg mærkede, at min Anskuelse var anomal, og med tilbageholdt Latter bukkede jeg ærbødigt for Drentvisten og gjorde ham mange Complimenter og Undskyldninger, fordi jeg havde grebet efter ham i Tanker. Jeg troer nu i det Hele at have gjort den vigtige Opdagelse, som jeg dog vel vogter mig for at aabenbare Nogen, at Menneskeslægten ikke er nær saa stor og udbredt, som man i Almindelighed antager, men at største Delen af de Skikkelser og Phænomener, der gaae og gjælde for Mennesker, i grunden kun ere Phantomer, som spøge her om mellem hverandre for en kort Tid, uden nogen sand og virkelig human Eksistense. Det Væsentligste ved disse Phantomer og hvad der dog giver dem en vis Gehalt, er det animalske Liv, som yttres sig hos dem Alle, idet de virkelig spise, drikke, sove og forplante sig; men den menneskelige Skikkelse, hvormed de skuffe sig selv og Andre, er ofte kun en Taage eller Dunst, som udgaaer fra en skuffende Sandsephantasi i det uopklarede Dø, der sjelden er istand til at skjelne Skinnet fra Virkeligheden i denne Phænomenernes Verden. Da mit Klarsyn er saa periodisk, er jeg selv ofte udsat for samme Skuffelse, og jeg har ofte den Ergrelse, at jeg meget alvorligt indlader mig i Disputer om Religion, Poesie og Litteratur med Personer, som jeg troer ere fornuftige og lærde Folk,

men som jeg i et lyst Dieblif tydeligt seer kun ere maskerede Døgnfluer, Bræmser, Vesper eller andre ubetydelige Insecter. Jeg er bleven uværdig Medlem af et Disputere: Selskab; der har jeg ofte til min store Forbauselse gjort hiin Erfaring. Ved nogle uforsigtige Ytringer har jeg været nær ved at røbe denne min Overbeviisning, hvorved jeg havde kunnet paadrage mig den skrækkeligste Forfølgelse, og udsat mig for at blive indespærret som et farligt og affindigt Menneske. Jeg har derfor maattet lære at holde gode Miner; men Latterligheden i hvad jeg undertiden seer og hører i dette Selskab er saa stor, at jeg ofte selv maa udfinde de naragtigste Ting, som Paaskud for den Latter, jeg har ondt ved ganske at tilbageholde. Jeg vedligeholder derved mit Ry som et meget lystigt Hoved, og da jeg ikke sparer paa Complimenter for de formeentlig lærde unge Herrer, der have optaget mig, som en ung Videnskabsmand, i deres Laug, kommer jeg nu fortræffeligt ud af det med dem Alle. I det samme Selskab saae jeg forleden Aften hiin fremmede Lærde, som jeg ved Doctordisputatsen havde den forunderlige barocke Forestilling om. Han er optaget til Voresmedlem i Selskabets kritiske Afdeling. Besynderligt nok, jeg seer ham endnu bestandig i samme absurde Stikkelse, medens Andre kun finde hans ene Fod lidt for kort og hans Kjolestjød noget for langt og spidst. Uagtet

min Forestilling om ham forekommer mig selv ligesaa smagløs som affkøvelig og phantastisk, synes han mig dog at have meer Realitet og virkelig menneskelige lignende Tilværelse, end adskillige af de andre Herrer i Selskabet.

Jeg agter nu dog at benytte min hemmelige Gave, hvad Syn og Hørelse angaaer, til et Forfatterarbejde, hvorved jeg under den frieste af alle mulige Former paa en forblommet Maade vil søge at gjøre mig forstaaelig for virkelige Mennesker, som der, Gud være lovet! dog endnu er en Deel af tilbage blandt denne Sværm af Skinmennesker.

Jeg har i lang Tid arbejdet paa mit Poem, som jeg nu kun ikke veed hvad jeg skal kalde; det indeholder min særegne Beskuelse af Verden og det aandelige Liv, og jeg har med Forsæt behandlet det, tværtimod alle hidtil gjældende Regler, baade lyrisk, dramatisk og episk, snart i Vers og snart i Prosa, snart alvorligt og snart komisk, eftersom mit Lune og Gjenstandens Natur fordrede det. Jeg har ladet Litteratbladet staae aldeles blankt og i Fortællingen meget høflig bedet min kritiske Læser selv behageligt tilføie Tittelen, samt aldeles efter eget Behag bestemme til hvilken Digtart han vil have sit Exemplar henregnet,

hvorved han da kun paatager sig Ansvaaret for sig selv, hvis han misbruger et helligt Navn, eller ikke træffer sit eget rette Skoleudtryk. Jeg har nemlig bemærket, at mangen blodig æsthetisk Kritik kun grunder sig paa et poetisk Skrifts Titel og Classification, hvorved man kan beskyldes for at have overtraadt Love for en bestemt Form, hvis Gyldighed man aldrig har erkjendt. Desuden har jeg ladet hvert andet Blad i Bogen bestaae af smukt blankt og reent Skrivpapiir, hvorpaa jeg anmoder de ærede Konstdommere efter deres egen høiere Indsigt at skrive alt det om i Bogen, der paa nogen Maade maatte mishage dem, hvorved enhver da kan faae et Exemplar efter sin egen Smag og netop saaledes, som han ønsker sig det. Ved denne ligesaa simple som vigtige Opfindelse haaber jeg at kunne undgaae al mulig Dadel. Jeg har nemlig bemærket, at hvad Bogdommerne undertiden blive saa ubegribelig forbittrede over, er egentlig dog kun, at man ikke har gjettet deres Meninger og opfyldt deres Fordringer, førend man kjendte dem og vidste, om man ogsaa kunde billige dem; herpaa kunde der kun raades nogenlunde Bod, naar Kritiken altid kunde skrives førend Bogen; men skjøndt jeg ikke tvivler paa, at en ret philosophisk Bogdommer jo a priori maatte være istand dertil, er dette dog nu engang ikke endnu blevet Skik. Nu kan vist ingen billig Kritiker for-

lange meer af mig, end at jeg lader overflødig Plads i Bogen staae aaben til hans fornuftigere Meninger og til en heel anden Bog efter hans egen Theorie og rigtigere System. Forfatternes sædvanlige Uforstammenhed, idet de heelt og holdent skrive deres Bøger selv, uden at overlade det Mindste til Bogsdommerne, der dog langt bedre maae forstaae det, har jeg ved denne simple Methode søgt at fralægge mig.

Min titellose Bog med de mange hvide Blade har nu forladt Pressen. Den er bleven modtaget af de Fleste som en phantastisk Grille uden Mening og Betydning. Nogle, som give sig Mine af at see dybere i Tingen, fortælle mig og Publicum, at det er Efterligning af et malebarist Digt, som jeg aldrig før har hørt nævne; de finde en langt udspunden Allegorie, en stor affkyelig Synekdoche og en ganske forfærdelig Metonymie deri, og da dette skal stride mod det æsthetiske System, der for denne Maaned er i Mode, forkaste de hele Digtet, som mislykket.

+ Dets totale Formløshed gjør det ogsaa, efter deres Paastand, til et æsthetisk Misfoster. Mange troe sig desuden i dette Digt ondskabsfuldt fremstillede under Dyremasker eller andre Metaphorer og allegoriske

Billeder, og de forfølge mig derfor med det uforsømligste Had. Alle disse Domme og Meninger hører jeg imidlertid med den største Fornøielse og Morstak, da jeg i klarsynede Dieblif har havt Leilighed til at see nogle af mine ivrigste Antagonister under Larven og veed hvad det er for Godtsfolk.

Jeg havde i Sommer forelsket mig i en meget smuk ung Pige, som jeg siden ofte har havt Leilighed til at see i Familiefelskaber. Naar jeg underholdt mig med Damerne om Theatret eller de nyeste Romaner, taug hun altid bestedent og strikkede flittig; derimod talte hun ofte med Deeltagelse med mig om det lykkelige Landliv, hun vidste jeg som theologisk Student havde for Die, og om en Landsbyhuusholdnings Indretning, som hun syntes at have grundig Kundskab om. Jeg fandt, hun var et reent Naturens Barn, der aldeles var fri for Affectation og Coquetterie med Læsning og Kunstfands. Den eneste Bog, jeg vidste hun havde læst, var en meget god Huusholdningsbog, og det eneste Digt, som jeg havde hørt hende nævne med Deeltagelse, var en meget forstandig Satire over lærde Fruentimmer, som ikke forstode at sætte en Gaas paa Spid; hun havde derimod en dyb Erbødighed

for Mændenes Domme og Meninger og viste den største Vrefrygt for deres Lærdom og solide Kundskaber. Naar jeg talte om lærde og curiose Materier, sad hun taus med foldede Hænder, som hun var i Kirke. En saadan Ledsagerinde paa Livets Bei havde jeg ofte hørt anprise som det lykkeligste Lod for en Mand. Jeg fandt ingen af alle de Feil og Daarligheder hos hende, som man i Almindelighed dadler Damerne for i den finere Verden. Hun klædte sig simpelt og sparsommeligt og viste ingen utidig Peenhed, naar hun spiste og drak; hun sang ingen konstige Nussader, men kunde kun et Par Spindeviser og Strikkeviser udenad; hun havde ingen Romangriller eller forskruede og overspændte Solelser; hun skrev ingen Vers og spildte ikke Tiden med unyttigt Dilettantvæsen i nogensomhelst Konst. Hun struttede af Sundhed og taledede gjerne om Madlavning og hvad hun i sin beskedne Naivitet troede ikke var for høit over hendes Sphære. Denne Ydmyghed og ædle Qvindelighed havde ret rørt mig. Forleden Aften var jeg saa lykkelig at tale ene med hende for første Gang. Jeg fulgte hende hjem fra Komedien. Hendes Forældre gif foran os. Det var en deilig stjerneklar Aften. Jeg var henrykt og i den meest poetiske Stemning. Jeg betragtede Stjernerne og begyndte at give mit Hjerte Lust i en begejstret Kjærlighedserklæring; da hørte jeg plud-

selig en snurrende Lyd tæt ved mig ligesom af et Hjul, der trækkes op i Snore. Jeg vendte Dinene fra Stjernerne til min Dame og blev næsten maalløs af Skræk, da jeg saae en vandrende Stegvender: maskine hænge ved min høire Arm i en Snor. Jeg gjorde et Spring til Siden og var derved nær bleven overkjørt af en Kariol. Nu kom jeg først til mig selv og saae Tingene igjen med de sædvanlige taagede Øine. Min Dame hang endnu ved min Arm, ligesaa smuk, rødmsstet og naturlig som før. Hun havde ikke ved mit Spring ladet sig afbryde i hvad hun ret med Liv og hjertelig Deeltagelse var isærd med at betroe mig; men nu hørte jeg først, at hun aldeles maatte have misforstaaet mig, idet hun, med et Slags Enthusiasme og hvad man kalder uskyl: digt Sværmerie, forklarede mig, hvorledes en Steg blev langt lækkere paa Epid, end i en Stegegryde. Jeg fulgte hende taus og forstemt til hendes Faders Huus. Skjøndt hendes Stemme var ret smuk, havde den dog nu bestandig for mine Øren en vis Liighed med den snurrende Lyd af en Stegvender. Min Forelskelse var aldeles forbi. Jeg sagde hende hastig Godnat og har ikke seet hende siden.

Min forunderlige Opdagelse, at der gives Menneskeskikkelser, som for det klarere Syn end; ogsaa ere blotte Maskiner, har i nogle Dage ængstet mig, og jeg har begyndt at fatte Mistanke til mit Klarsyn og frygte for, at det maaskee dog kunde være en Sygdom. Jeg gif derfor imorges til en Læge af mit Bekjendtskab, der ansees for en særdeles duelig Practicus og selv for et skarpsindigt philosophisk Hoved. Jeg betroede ham, med nogen Undseelse og Tvivl om mit Syns Rigtighed, min formentlige Erfaring, dog uden at nævne nogen bestemt Person. "Ikke Andet?" — afbrød han mig med et tillidsfuldt Smil og klappede mig paa Skulderen — "opdager De nu først det? De bekymrer Dem nok ikke ret meget om Philosophien" — vedblev han og kneb de smaa Dine sammen bag Brillerne — "ellers kunde De forlænge siden have læst den Opdagelse i min Dissertation de organisatione humana. Vi ere alle Maskiner, Humanissime! og det uden al Undtagelse. Bort hele Væsen er en Skjøn og beundringsværdig Mechanisme, og det er kun forfønkelig Selvsniger og phantastiske Drømmerier, naar man kalder Mennesket et frit og evigt aandeligt Væsen. Det Psychiske og Physiske er Eet; hvad der bestemmer Tanken, Sindet og hvad vi kalde Villien, er i grunden den samme Mechanisme, der bestemmer Blodets Gang og Musklernes Bevægelse. Et per-

petuum mobile findes ikke i Naturen, følgerig heller ikke i Menneske-Organismen. Cessante causa cessat etiam effectus; naar Uhret er udlobet, gaaer det istaa. Hvad staaer forresten til Tjeneste?"

Uden at indlade mig paa hans Philosophie, bad jeg ham bese mine Dine og sige mig, om de ikke befandt sig i en abnorm og sygelig Tilstand.

"Jungelunde, min Kjære! tværtimod" — sagde han, efterat han gjennem et tredobbelt Glas havde beseet mine Dine. — "Jeg har aldrig seet et Par sundere og bedre construerede Seemaskiner. Jeg vilde ønske, jeg selv havde Mage til dem — men en Lærd, som maa tage Ratten til Hjælp ved sine Studeringer og Forskninger, maa for Videnskabens Skyld opoffre Lægmandens skarpe Syn."

"Men naar jeg dog med mine fortræffelige Seeredskaber seer Verden ganske anderledes, end andre Mennesker" — vedblev jeg — "naar jeg undertiden seer Tingene levende og Menneskene døde; naar jeg seer Janden som Vresmedlem i et lærd Selskab; naar jeg seer en Drentvist i Skoe og Silkestrømper gjælde for en fornem Kavalleer i en Assemblée; naar jeg seer mig selv romantisere i Maanestien med en Stegvendermaskine under Armen, hvor Andre see mig spadserere med en smuk Jomfru — —"

"Ha, Ha, De vil være en Sathyrus, min Hr. Studiosus!" — afbrød Lægen mig stødt — "det

kan være godt nok; men den Spas har jeg ikke Tid at høre paa. Deres Dine feiler ingen Ting; men om De har Skade paa det indre Syn veed jeg ikke."

"Dog det burde De, som Læge og Philosoph, netop vide" — vedblev jeg ibrig — "det var just derom jeg vilde spørge Dem; for Eet af To: enten er jeg gal, eller de fleste Ting i Verden ere ganske anderledes, end de synes i vor sædvanlige Tilstand."

"Det Sidste udelukker ingenlunde det Første" — svarede Lægen — "Tingene kan gjerne være ganske anderledes, end de synes, og De ligesuldt være gal; thi naar man ikke hørte Dem tale, skulde man ansee Dem for et ganske fornuftigt Menneske."

Jeg var saa høflig at lee over dette hans Indfald, og han blev meget artig igjen. "Jeg seer, De forstaaer Spøg" — sagde han — "og De er selv et lystigt Hoved; men siig mig nu alvorligt, hvad mener De egentlig med den Tvivl, De yttrede om deres Dines eller deres Forstands Sundhed? Seer De nu i mig noget Andet, end et fortrinligt Exempel af det Slags intellectuelle og moralske Nervesmaskiner, som kaldes Mennesker?"

"J dette Dieblik er mit Syn taaget, som alle Andres" — svarede jeg — "men jeg har undertiden lysere Dieblikke. — —" Ligesom jeg talte, blev jeg pludselig klarsynet og brast i Latter.

"Nu, hvad leer De af? min Herre!" — spurgte han forbauset.

"Om Forladelse, Hr. Doctor!" — sagde jeg og bukkede, med tilbageholdt Latter — "Jeg burde egentlig ikke lee. — Men Naturens Luner ere dog heelt besynderlige. — En Philosoph som De, der saa dybsindigt har udgrundet Menneskets sande Natur og Væsen, kunde jeg vel tænke maatte henhøre til en egen Klasse af de sjeldne Phænomenener; men jeg kunde dog aldrig troe, hvad jeg nu tydelig seer, at De igrunden er — —" jeg holdt inde og fortrød min Uforsigtighed.

"Nu, hvad er jeg da igrunden?" — udbrød han forstrækket og løb hen for et Speil. — "Vil De gjøre mig gal, min Herre! hvad troer De jeg er?"

"Undskyld mig! jeg tør ikke sige det" — svarede jeg og bukkede — "mine Dine ere jo fuldkommen funde, har De selv sagt, og jeg er dog bange for, at jeg ikke seer ganske feil — De skulde vel aldrig igrunden om ikke just være — saa dog paa en Maade — —"

"Vil De holde mig for Nar?" — raabte han som rasende og greb en Stok — "sig nu strax paa Diebliffet, gale Menneske! hvad er jeg?"

"De er — De er — velbaarne Hr. Doctor! — for mine Dine kun — forstaae mig ret" — stammede jeg — "De er ellers, rettere sagt, De synes kun at

være — at sige efter min vistnok vildsfarende, indidviduelle og aldeles subjective Anskuelse — saaledes nemlig, som jeg seer Dem i dette ulykkelige Dieblis, i min nærværende sygelige og forvirrede Tilstand, og som jeg ingenlunde vil paatage mig at bevise det, som en almindelig erkjendt Sandhed, eller som Noget, der med mathematisk Visshed kan godtgjøres — saaledes synes De mig kun at være eller egentlig kun at have en vis besynderlig Liighed med et vist Phænomen i denne skuffende Sandseverden, som jeg meget nødig vil nævne, da det kunde forekomme Hr. Doctoren noget stødende, og da det desuden er uvist, om dette Phænomen ikke ogsaa kunde være noget ganske Andet, end hvad det synes — —”

”Djæbleblændte besatte Menneske! faaer det Ende?” — raabte Doctoren og løftede Stokken — ”hvad er jeg? eller hvad synes jeg Dem at være? — i Djævels Skind og Been!”

”Jeg siger det nødig — men De tvinger mig selv dertil, Deres Velbyrdighed!” — vedblev jeg — ”hvad vore Zoologer vistnok urigtigt henregne til de underordnede Jordbeboeres Væsenrække — og hvad den overtroiske Landalmue anseer for et Slags Underjordiske, som de kalde Muldvarpe — et saadant Væsen være det langt fra mig at ansee Deres Velbaarenhed for, men Liigheden eller, rettere sagt, Skinnet af en saadan Liighed maa sikkerlig bedrage mig;

thi naar jeg ikke vidste det bedre, maatte jeg sværge derpaa." Med disse Ord styndte jeg mig ud af Døren, inden den forbittrede Doctor kunde naae mig med sin Stok. Hvor latterlig hans Muldvarpeffikelse endogsaa forekom mig, havde den dog tillige noget demonisk og frygteligt og lignede alt for meget et Menneske, til at jeg længer kunde udholde det Syn.

Mit Forsøg paa at komme til videnskabelig Kundskab om min besynderlige Organisation har voldet mig mange Bryderier. Lægen har anklaget mig for Consistoriet som Calumniant. Jeg er bleven nødt til at gjøre ham Afbigt og give ham en formelig Reserklæring. Endeel chirurgiske Candidater havde nemlig i et Sideværelse hørt hele vor Samtale. Nogle ansee denne uheldige Historie for en dum Raadhed af mig; Andre lade mig temmelig tydeligt forstaae, at de ansee mig for halv forrykt. Jeg veed selv ikke endnu ret hvad jeg skal troe derom; men saa klog er jeg nu dog bleven, at jeg aldrig meer spørger Noget til Raads om jeg er klog eller gal, og at jeg end ikke af den stærkeste Tølper lader mig true eller prygle til at sige ham hvad jeg anseer ham for.

Jeg spadserede igaar Aftes ud af Porten med min fede æsthetiske Ven. Mit titellose Poem havde mod hans Billie dog gjort et Slags Indtryk paa ham; men det bebreidede han sig selv, som en ubegribelig Svaghed og som en flygtig Fornemmelse af den samme Skrantenhed, der er Menneskeslægtsens ulykkelige Arv og Fordømmelse. Poemet havde nemlig sat ham i en vis drømmeagtig, phantastisk og sentimental Stemning og vakt en Ahnelse hos ham om en overjordisk Skjønhed, uden al Dygtighed, Realitet og Klarhed, idet han et Dieblisk havde ladet sig skuffe af blotte tomme Skyggebilleder, uden Legem og Gehalt. Han dadlede sig selv derfor i de stærkeste Udtryk, idet han viste mig hvorledes det hele Poem og enhver saadan lustig og taaget Digtemaade stred imod al sund Smag og mod alle mulige æsthetiske Regler, om endogsaa et Slags poetisk Stemning derved kunde fremkaldes.

"Det er mig særdeles kjær" — svarede jeg glad — "det var netop kun en saadan poetisk Stemning, jeg vilde udtrykke og fremkalde hos Andre. De Systemer, man har opstillet som Normer for den frie Digtning, har jeg en saa afgjort Ringagt og Modbydelighed for, at Intet skal glæde mig meer, end naar jeg kan opnaae min Hensigt, uden at opfylde en eneste af hine vilkaarlige Fordringer. Netop fordi jeg undertiden seer Tingene i Verden

noget anderledes, end Andre, har jeg følt Trang til at yttre mig paa min eiendommelige Maade; og har mit navnløse Digt, eller hvad I vil kalde det, nogen Fortjeneste, saa er det efter min Mening især dets Forskjellighed fra alle andre Aandsproducter og dets Trods mod Glendrianen og Aandstyranniet i alle mulige Skoler og Systemer."

"Du er en Rjætter og Oprører i Konsten" — sagde min Ledsager — "dog det vilde man maaskee tilgive dig, naar du kun ikke vilde oversføre dine absurde Griller og Synderligheder i Livet. Den Trettesættelse, du nylig har faaet af Consistoriet, har skadet dit gode Navn og Rygte. Muldvarpes historien selv forekommer mig som en utidig Spas og uheldig Lyft til Satire, selv under en temmelig trivial Form; thi der er jo Intet i Verden almindeligere, end at sammenligne Folk med umælede Bæster og fornærme dem med slige forslidte og platte Metaphorer."

"Men, naar jeg nu forsikrer dig, at jeg aldrig har tænkt paa Satire eller paa Anvendelsen af nogen rhetorisk Figur, men kun været saa uforsigtig, at sige Hr. Doctoren, da han selv som rasende truede mig dertil, i hvilken Skikkelse jeg virkelig saa ham. — Er det min Skyld, om Almuens simpleste og naturligste Metaphorer maaskee grunde sig paa en almindelig Ahnelse om Phænomenernes virkelige Natur og

Stikkelse? Naar den raae Almuesmand i sin Brede kalder sin Modstander en Stud, en Ræv eller et Asen, maa han upaatvivlelig have en Forestilling, som naturlig fremkalder slige Udtryk; thi han har ingen Rhetorik studeret, og i sin Hestighed har han ingen Tid til at sige Andet, end hvad der øiebliklig paastrænger sig ham, som et Syn eller en nødvendig Forestilling; og hvor skal vi nu nærmest søge Grunden til denne Forestilling? i Gjenstanden for hans Brede eller i de Organer, hvormed han opfatter Phænomenerne? Hvad om den Forandring, Affecten frembringer i hans Organisation, netop i et saadant Dieblig lader ham see Gjenstanden for hans Harm med et mere gjennemtrængende Blik? Hvad om det Phænomen, han før holdt for et Menneſke, netop i et saadant Moment, ved at røbe sin lave og foragtelige Natur, tillige viste sig for det af Lidenſkaben oplivede Blik i sin rette og sande Stikkelse?"

"Det var en forunderlig Hypothese" — svarede min Ledsager — "paa den Maade maatte vi jo virkelig være eller kunne blive til alle de Væster og Uhyrer, en vred eller affindig Person kunde faae ifinde at udfjelde os for."

"Det synes man jo ogsaa paa en Maade at antage" — vedblev jeg — "hvorfor skulde man vel med saamegen Vengstelighed sørge for at faae alle verbale eller skriftlige Injurier ved Lov og Ret eller

ved Publicums og Fornuftens Domstol erklærede døde og magtesløse, naar man ikke hemmelig antog, at slige Udtryk kunde have Liv og Magt i Sandhed, og at man virkelig kunde være hvad man beskyldtes for? Hvo veed igrunden hvad han selv er?" — tilsvarede jeg alvorlig — "en af de gamle Vise har jo allerede bemærket, at Menneſtenaturen, som den her viser sig, forener i en forunderlig Blanding Noget af alle mulige Uhyrer; at den imidlertid, hvor den er virkelig Menneſtenatur, og ikke blot Skin og Skuffelse, indeslutter en væsentlig Deel af den evige Skjønhed og guddommelige Herlighed — derom er jeg fast overbevist."

Vor Samtale blev her afbrudt, idet en Vogn nærmede sig os og tildrog sig vor Opmærksomhed. "Hvad mon det er for en høiadelig Stadsequipage fra forrige Aarhundrede?" — sagde min æsthetiske Ven, og jeg troede, han vilde spotte eller spøge; thi jeg saa kun en simpel Kaleshevogn med et Par stærke Arbeidsheste for, der førtes af en Bondefarl; men hvad der tildrog sig min hele Opmærksomhed var Synet af en ung og noget bleeg, men overordentlig deilig Pige, der i en lyseblaa Kappe sad ved Siden af en gammel Mand og holdt et Fuglebuar paa Skjødets. Oldingen havde et af de interessante Ansigter, jeg nogensinde havde seet; han var høi og mager og bar en simpel graa Rejsekappe.

Han syntes at betragte de flyvende Skyer over Havet i Aftenrøden, og der var et Udtryk i hans Ansigt af en salig Sjæleflugt, som erindrede mig om den drømmende Patriark, der saae Guds Engle paa Himmelfstigen. Den unge Pige syntes at tale til et Par smaa Kanarifugle, der hoppede glade om i Buret og pillede hende paa Fingrene. Da jeg gik forbi, op slog hun de hvælvede Dienlaag, og to Dine tindrede mig imøde, hvorfra en saa reen Ustyld, Glæde og Kjærlighed udstraalede, at jeg næsten troede at see en himmelsk Engel aabenbare sig for mig. Jeg blev uvilkaarlig staaende og tog Hatten af. Hun gjengjældte min Hilsen med saa venligt og deeltagende et Blik, som om hun saae mig heelt igjennem Sjælen og fornam alle de Tanker og Følelser, der i dette Dieblif gjennemstrømmede mig. Min salige Moders Billede traadte nu ogsaa levende for min Sjæl og syntes at sammenblande sig med hint Engleaasyn ved Oldingens Side. "Gud i Himlen! hvem seer jeg!" udbrød jeg, uden at vide det; men nu smældede Rudstøen — Vognen rullede forbi og forsvandt snart i en Støvsky paa Landeveien.

"Kjendte du de naragtige Personnager?" — sagde min æsthetiske Ven og Skoggerloe. — "Den Karl kom vist lige fra Daarekisten — han satte jo Næsen i Skye med et fornemt vanvittigt Smil og lettede ikke engang paa Hatten — og den gamle Dame

med Pappegoieburet — det var da en formelig Fugleskræmme.”

”Hvem taler du om?” — spurgte jeg forbauset.
— ”Den ophøjede Olding, der kjørte os forbi, sad jo med stille Glæde og læste et herligt Naturdigt i den rige Skyphantasié — og den unge deilige Pige ved hans Side syntes i sin Ukyld at forstaae Fuglenes Sang og at kunne gennemlæse en Menneskes sjæl med et eneste Blik.”

Min Ven udbrød i en umaadelig Latter og bandte paa, jeg havde gaaet i Drømme. Det var en gammeldags Chaise, der var kjørt os forbi — paastod han — Hestene havde store Kanetopper i Panden, og Kudskken var i stift gammeldags Livree; Den gamle Herre var lille og puffelrygget; Damen var grim og gammel, som en Mumie; hun var umaadelig affecteret og coquet, og sladdrede slet Fransk med et Par stygge Pappegoier.

”Du har vist fuldkommen Ret, med Hensyn paa din Synsmaade og Theorie” — sagde jeg endelig, da jeg blev kjed af at modsige ham — ”Hvad vi saae, forekommer mig som et transitorisk Malerie eller et improviseret Digt, og som Æsthetiker maa du naturligviis langt rigtigere kunne bedømme det; jeg er nu eengang for alle saa uheldig, at min Smag og Sands for det Skjønne er heelt forskjellig fra D^rrr. Theoretikers; det er ganske naturligt og

consequent, at min Mangel paa Kritik og æsthetisk Dannelse ogsaa viser sig i Livet og de daglige Erfaringer; thi naar det indre Die seer feil, hvorledes skal da det ydre kunne see rigtigt? Du maa, med Hensyn paa din Theorie, have fuldkommen Ret; men saa maa du kun gunstigst tillade mig, at jeg i min Praxis ikke bekymrer mig det allermindste derom. Der gives nemlig, som du veed, to Slags Sandhed, den subjective og den objective; Enhver maa igrunden holde sig til den subjective, fordi han ingen anden kan erkjende. Hvorvidt han derimod kan gjøre den gjældende som objectiv, beroer ikke paa ham selv, men paa hans Organisations Overeensstemmelse med Pluralitetens. Der gives imidlertid endnu et tredie Slags Sandhed, som jeg kalder den evige Sandhed; til den maae vi tilsidst Alle appellere, og det bliver da et stort Spørgsmaal, om den Enkelte eller Pluraliteten har været bedst organiseret."

Vi skiltes ad. Hver af os beholdt sin Mening. Min æsthetiske Ven erklærede mig for aldeles incurabel og forsikrede mig, at han ansaae det for en helellig Pligt, af yderste Evne at bestride mine skjæve Anskuelser. Alt hvad han forresten sagde mig, har jeg glemt; men den deilige Pige i Vognen glemmer jeg aldrig.

Man har excluderet mig af Disputere: Selskab, paa Grund af min Tvivl om Selskabets ægte Humanitet og mine overtroiske Yttringer om dets fremmede Medlem. Min æsthetiske Ven har i Forening med en forulykket Poet, der har slaaet sig til Prosa og Polemik, aldeles nedrevet og fordømt mit titelløse Poem, som det usleste Galimathias af Verden. Jeg skal imorgen op til Attestats; men jeg frygter, Facultetet er mig fjendt, for mine usorgsigtige Yttringer om hvad jeg hører og seer paa Collegierne.

Jeg er et ulykkeligt Menneske. Ligesom jeg idag sad ved det grønne Examensbord og syntes at staae mig fortræffeligt i min Moral, idet jeg med megen Iver udviklede Grundforskjellen mellem det Gode og det Onde, hørte jeg en haanlig Hvijsken og Smaalatter tæt ved mig. Jeg kastede et Blik til Siden og saa hiin fremmede Lærde, som jeg nu eensgang har en vis Fordom imod, og hvis Costume jeg dog aldrig ret kan finde mig i. Han sad midt imellem Censorerne og syntes at opholde sig over, at man her endnu taalte slige gammeldags og eenfoldige Meninger. Examinerator rømmede sig forlegen og bemærkede mod min Udvikling, at man vel fra et

høiere philosophisk Standpunkt maatte kunne hæve sig til en klarere Anskuelse, hvorved det saakaldte Onde, som en blot forskjellig Modification af samme Grundbegreb, blev identisk med det Sande og Gode; dog dette forudsatte en større philosophisk Indsigt, end han her kunde fordre. Ved denne Yttring gjorde den fremmede Lærde ham en meget artig Compliment. Jeg taug med en beskeden Mine, som om jeg vel følte hvor langt jeg var tilbage i Philosophien, og jeg fik god Character for Moralen. Uheldigvis kastede jeg nu et Blik ud over Skranken og mærkede, at mit anomale Syn atter maatte være virksomt; thi blandt Tilhørerne troede jeg at see en Mængde magre Rotter, af den Race, man kalder Kirkerotter, men i menneskelig Størrelse og i sorte Klæder, fordetmeste med Briller paa og med Bøger under Forbenene, og jeg gjenkjendte med Forbauselse i dem nogle meget slittige Studenter, der næsten alle ere forlovede, og som for at gjøre sig værdige og skikkede til saasnart som muligt at faae Levebrød og blive gifte, bogstavelig have lært udenad alt hvad der foredrages paa Collegierne, saa at de ordret kunne gjengive det ved Examen. Jeg kunde ikke tilbageholde et ironisk Smil, idet jeg hilsede disse Herrer meget høfligt. Idetsamme hørte jeg et dogmatisk Spørgsmaal tæt ved mit venstre Øre; jeg vendte mig hastig om til min nye Examinator, men

med en Blanding af Forstrækkelse og komisk Over-
 rastelse saae jeg Stolen ledig, hvorpaa han skulde
 sidde. Jeg hørte det samme Spørgsmaal gjentages
 af en Stemme, der syntes mig bekjendt, men jeg
 saae Ingen paa Stolen og vidste ikke hvem jeg skulde
 henvende mig til med Svaret; idetsamme opdagede
 jeg en lille hæslig Skarnbasse eller Skorpion, som
 var krøbet op paa Examinators Stol, og uvilkaar-
 lig slog jeg til den med mit Kommetørklæde, saa den
 faldt paa Gulvet. Men nu mærkede jeg, at jeg
 maatte have siddet i Tanker eller i Drømme; thi det
 store grønne Bord var nær blevet omvæltet, idet
 en lang Mand i sort glindsende Drnat reiste sig fra
 Gulvet og tog Plads ved Siden af mig. Han bad
 mig tage mit Kommetørklæde til mig, hvormed jeg
 havde viftet ham for Dinene og paadraget ham en
 ubehagelig Svimmelhed. Jeg undskyldte mig saa
 godt, jeg kunde, og gjenkjendte nu i den lange Mand
 paa Examinatorstolen en for sin Vittighed bekjendt
 Professor, men som jeg vidste drev Spot med Aabens-
 baringsstroen, og hvis Forelæsninger jeg derfor ikke
 havde hørt. Han gjentog tredie Gang det samme
 dogmatiske Spørgsmaal, jeg før havde hørt, og jeg
 skyndte mig nu at svare; men da jeg holdt mig til
 Luthers og Reformatorerne's Fortolkning af de chris-
 telige Dogmer, og ikke vilde antage Religionens
 Mysterier for Myther, kom jeg snart i en heftig

Ordstrid med min heterodoxe Examiner, der anvendte alt sit Bid paa at gjøre mig og mine Svar latterlige. Jo mere jeg under mit Forsvar for mine Meninger betragtede ham, jo mere syntes mig han lignede hint sorte glindsende Insect, som jeg før havde bortvistet med Kommetorklædet. I min Iver og Harmte glemte jeg tilsidst min Forsigtighed og erklærede reentud, at jeg ikke for en Examenscharacters Skyld agtede at estersnakke hvad jeg forkastede eller fordømte, og at jeg ikke lod mig rokke et Haarsbred fra den gammeldags Christendom af nogen Djævel og end mindre af nogen Skorpion eller Skarnbasse.

Hermed var min Ulykke da fuldendt. Den fornærmede Examiner reiste sig og erklærede mig for en Injuriant, som for sin Uforskammenhed maatte bortvises fra Examen og strengelig straffes. Der blev en almindelig Tumult, og jeg maatte skynde mig bort for ikke at falde i Klørene paa nogle af hine store Kirkerotter, der gjorde Mine til paa den haandgribeligste Maade at forsvare deres hoiærverdige Lærer, som kunde have saa vigtig en Indflydelse paa deres Befordring og hele timelige Velfærd.

Taften har jeg modtaget Sort paa Hvidt for, at jeg er relegeret. Jeg opgiver nu Studeringerne her og har besluttet at reise ud af Landet for at søge min Lykke andensteds.

For at faae Reisepenge havde jeg idag besluttet at sælge eller pantsætte mine Diamantringe hos en Juveleer. Jeg tog dem alle tre paa Fingrene og gik ud. Paa Gaden bemærkede jeg med Forundring, at Alle hilsede mig med en Verbødighed og Ydmyghed, som jeg kunde være en fyrstelig Person, og jeg maatte næsten hele Veien gaae med Hatten i Haanden for at gjengjælde denne overordentlige Høflighed. Da jeg traadte ind til Juveleren, kom jeg tilfældigviis til at see mig i et stort Speil, der hang ligesom Indgangen. Jeg saa nu til min store Forbauselse, at jeg virkelig saa ud som den rigeste og fornemste Herre. Fra Ringene paa mine Fingre udgik der nemlig en Glans, som blændede mig selv et Øieblik i den Grad, at jeg bukkede ydmygt for mit eget Speilbillede og var uvis om Virkeligheden og Ægtheden af min egen personlige Skikkelse. Jeg fattede mig dog snart og forklarede mig min usædvanlige Anstand og min fornemme Udfærd meget naturligt af Bevidstheden om den kostbare og lykkebringende Skat, jeg ikke før havde tænkt paa, men som jeg nu bar paa min Haand og agtede at gjøre gjældende i Verden. Ved denne Opdagelse forandrede jeg øiebliklig min Beslutning. Den fattige relegerte Student var jeg glad ved at kunne fornægte. Jeg paatog mig en endnu mere fornem og næsten uforstammet Mine. Jeg gav mig til at tale Tydsk og

lod som jeg ikke forstod mit Modersmaal. Jeg kaldte mig Grev von Scheinleben og forlangte mod anseelig Rabat en stor Sum Lovisd'orer til Laans paa en Maaned, da mine Remisser vare udeblevne. Den forlangte Sum blev mig strax med megen Ydmyghed udbetalt, selv uden Pant og mod min blotte Forfkrivning. Juveleren betragtede mine Ringe med Forbauselse og vurderede dem til en uhyre Priis.

Jeg spiller nu den fornemme Rolle med megen Lethed. Ingen af mine forrige Bekjendter synes at kjende mig. Jeg har leiet et af de største Hoteller her i Staden. Jeg holder sorte Tjenere, Laffeldæker, Mundstjænk og Equipage og har faaet Udgang til de fornemste og rigeste Cirkler. Jeg har taget en Sprogmeister i mit Modersmaal og til Alles Forundring lært at tale det meget godt paa et Par Dage. Skjøndt jeg aldrig før har havt en Lærning i Haanden, behøver jeg nu kun et Par Gange om Ugen og blot som for Spøg at deeltage i det her herskende Lykkespil, for rigelig at kunne bestride Udgifterne ved min fornemme Levemaade. Jeg har endogsaa strax kunnet betale min Gjæld til Juveleren og udsætte en betydelig Sum hos en Bankeur. Jeg lever i lutter

Glands og Herlighed; men hvad der forundrer mig meest er, at jeg nu aldeles Intet mærker til mit anomale Syn og min besynderlig stærke Hørelse. Jeg seer nu Menneskene og Tingene i Verden lige som andre Folk af min Stand, og jeg hører som det sømmer sig en fornem Mand, der ikke kan lægge Mærke til Alting. Jeg er paa en vis Maade glad ved, at jeg i denne Henseende Intet har forud for Andre. Det var dog uidentbiel en Sygdom eller maaskee endog et Slags Galsskab med hiin høiere Sandseevne; den Phantasie kunde let gjort mig til en Sværmer og et ulykkelig Menneske. Den due-lige Læge og Philosoph, jeg holdt for en Muldvarp, forekommer mig nu som en meget vakker og fornuftig Lærd, skjøndt hans Ansigt vel ligesaa lidt er det skjønneste, som hans Domme og Meninger just altid ere de rigtigste. Jeg seer ham undertiden i Selskab hos de Store, hvor han, som ærbødigt Client, neppe vover at nærme sig mig, men anseer det for en stor Ære, naar jeg vil nedlade mig til at sige ham et Par artige Ord. Ogsaa den værdige theologiske Docent, som jeg i min Sindsforvirrelse forvekslede med en Skorpion eller Skarnbasse, seer jeg nu ofte med Fornøielse. Han er virkelig et ganske vittigt Hoved, og han fristes derved naturligtviis let til at gjøre sig lystig over Gjenstande og Meninger, som han vistnok i sin nærværende Embedsstilling skulder

en vis Agtelse. Min æsthetiske Ven har dog nok for en Deel Ret. Hans Fedme er vist sund og solid; hans Smag er dog ogsaa grundet paa en frisk og gediegen Livsanskuelse, skjøndt den aldrig ret vil behage mig. Han kjender mig ikke heller. Jeg har gjort ham til min Privatbibliothekar og Overkjoekkenmester, og han forsyner mig med de nyeste og fedeste Smagsværker, saavel i aandelig som i legemlig Henseende; i min nærværende Stand maa jeg nemlig føie mig efter Etik og Brug ogsaa i Diæt og Leveemaade. Selv hiin fremmede Lærde, som jeg havde den overtroiske Fordom imod, finder jeg nu særdeles vakker og interessant, skjøndt jeg i moralske og religiøse Anskuelser just ikke ganske er enig med ham.

Ved min Omgang med den fine Verden er jeg bleven temmelig beleven, tolerant og overbærende med Andres Meninger. Man maa, ma foi, finde sig i enhver Eiendommelighed og ikke vilse gjøre sine individuelle Synsmaader og Meninger til Norm for Andres. Naar Alt kommer til Alt, har den Ene maaskee ligesaa lidt Ret, som den Anden, og naar vi dog Alle hver paa sin Viis fare vild, er der jo ingen Grund til at foretrække den ene Bildsarelse for den anden. Jeg morer mig nu fortreffeligt over Altting. Jeg kalder alle Mennesker og alle de Ting, man sætter Priis paa, charmante, ypperlige og ædle; jeg læser gode og flette Bøger næsten med

samme Fornøielse, da de næsten i lige høi Grad for-
 øge min Menneskekundskab, og jeg leer over alle
 Vittigheder og Dumheder med samme velbehagelige
 Rolighed. Jeg har ingen Hjender, men tusinde
 Venner, Clienter og Beundrere. Jeg holder Skridt
 med Tiden i Videnskab og Konst. Et Par Timer
 hver Formiddag lader jeg mig ved Toilettet forelæse
 nogle af de nyeste og allersundeste Frembringelser i
 vort eget og de nyere Sprog, hvorved jeg vel mær-
 ker, at jeg faaer en stærk Appetit til Frokosten, uden
 at jeg just derfor kan sige, at jeg føler mig mere
 hjertefrisk, end tilforn. Jeg beseer Bibliotheker og
 Gallerier med en Notitsebog i Haanden. Til mine
 glimrende Soireer indbyder jeg de berømteste Videns-
 skabsmænd og Konstnere. Jeg subscriberer paa alle
 Bøger og Tidskrifter. Jeg bestiller mit Portrait
 hos alle Konstnerne. Jeg udsætter Priser for Lov-
 taler og videnskabelige Undersøgelser om lærde Baga-
 teller. Min Lærdom og Liberalitet berømmes af Alle.
 Avisaerne ere fulde af Vers til min Ære, og der
 udkommer nu næsten ingen Bog, uden den jo paa
 den meest smigrende Maade er dediceret til mig.
 Jeg behøver kun at blive forelsket, for at kunne
 gjøre det meest glimrende Partie. Min overordent-
 lige Lykke er mig ofte som en Drøm, og at jeg vir-
 kelig fra en fattig relegeret Student er bleven til en
 riig og fornem Herre, forekommer mig undertiden

som et Eventyr, ligesaa urimeligt, som det, min Moder fortalte mig om Ringene og Diansalven. Ringene bærer jeg imidlertid nu altid paa mine Fingre. De beundres af Kjendere og vurderes til en Priis, hvorfor jeg, hvad Dieblig jeg vil, kan kjøbe tre Grevskaber. Udentvivl har min Moder ved et lykkeligt Tilfælde fundet dem i Kongsberg Bjergværksgruber, hvor maaskee en Fyrste eller Juveleer engang har tabt dem, og det er mig meget begribeligt, at Besiddelsen af en saadan Skat har kunnet forstyrre Hjernen paa en stakkels simpel Bondkone. (Min ringe Herkomst maa jeg naturligviis holde hemmelig, og jeg maa vel see med det Første at blive nobiliteret.) Med Salven er det vist ikke andet, end reent Galskab og Phantasterie; som Pomade har den imidlertid en reel og hoist fortreffelig Egenskab, da den kan gjøre røde Baffenbarter mørke.

For med Glands og Smag at nyde den skønne Natur i godt Selskab, havde jeg idag samlet nogle af de ypperste skønne Vælder omkring mig ved en stor Dinee paa et offentligt Lyststed udenfor Staden. Min æsthetiske Ven forestod, som Kjøkkenmester og Maitre de plaisir, Anretningen og den æsthetiske Underholdning. Efter hans Forslag havde jeg udsat

en høi Priis for det "gediegneste" lyriske Digt, som ved denne Leilighed skulde høres og bedømmes af Selskabet. Som Priisuddeler forlangte jeg selv ingen Stemme, og, sandt at sige, var jeg glad derved, da jeg mærker, at min Smag endnu bestandig er noget skranten. Prisen blev eenstemmig tilkjendt en ung og hvad man kalder meget genialst Mand af overordentlig Corpulence, som med en saa stærk og kraftig Phantasie, og med saa megen Natur, Sandhed og Gehalt havde anskueliggjort Ideen om en Glæsteskinke, at Tænderne løb i Vand paa de fleste Tilhørere; han havde tillige, som man paaftod, med en sand mandig Følelse vidst at undgaae Sentimentalitetens farlige Klippe, og man var enig i, at dette livsfriske og solide Digt dannede Overgangen til en bedre Smag og en ny herligere Periode i Poesiens Historie. Jeg taug, med et bifaldende Smil, og frygtede for ved nogen Yttring at tabe den store Anseelse, jeg nu har opnaaet, som en smagfuld og kyndig Opmuntre af Videnskab og Konst. Vor Nydelse af Naturen bestod forresten i en saakaldet genial Tilegnelse af Livet og Kraften i den rige Naturs consumtile Producter. Med andre Ord: vi spiste og drak og fjorte hjem; men jeg gjælder nu ogsaa for en smagfuld og entusiastisk Kjender af Naturens Skønheder.

Der er mødt mig en besynderlig Begivenhed. Af Frygt for at bestjæles, har jeg hidtil baade Nat og Dag baaret mine kostelige Ringe paa Fingrene. For ikke at vække alt for megen Opmærksomhed, gaaer jeg næsten altid med Handsker. Hvergang jeg vasker mig, tager jeg dog Ringene af, for at de ikke skal bestadiges. Undertiden kan det hændes mig, naar jeg staaer med Hænderne i Vaskesfadet, og al min Herlighed ligger blandt Kamme og Børster paa Natbordet, at der pludselig overfalder mig en underlig Veemodighed, idet Erindringen om min Barndom, med min Moders fromme Billede, farer mig forbi; da kommer ogsaa ofte Tanken om mit forrige drømmeagtige Liv tilbage tilligemed en dyb Længsel efter hiin skønne ubekjendte Dame paa Reisesvognen; men saasnart jeg atter staaer i min Glands, med de funklende Ringe paa Fingrene, for Speilet, er det forbi med hiin Veemod og hiin Længsel, som jeg saa ofte har maattet høre kun var Sygelighed og Sentimentalitet. Igaar Aftes skulde jeg i stort Selvfab. Ved Paaklædningen havde jeg længer, end sædvanlig, hengivet mig til hine Drømmerier. Det var blevet sildigt, og jeg ilede til Selfabet, uden at give mig Tid til at eftersee min Paaklædning for Speilet. Jeg følte mig usædvanlig forstemt og uselskabelig tilmode; men jeg søgte at bortslaae disse Griller saa godt muligt. Da jeg træder ind i Sels

skabet, bemærker jeg med Forundring, at Ingen besvarer mine Hilsener og de nymodens Complimenter, jeg har ladet mig lære af en Dandsemeister; men man syntes at antage mig for en ganske simpel og ubetydelig Person. I min Forundring og Forlegenhed over denne ubegribelige Modtagelse gif jeg hen for et Speil og saae med Forstrækkelse, at jeg gjorde den ynkeligste Figur af Verden og netop saae ud som paa hiin ulykkelige Dag, da jeg blev relegeret. Jeg gif til Pharaobordet og vilde sætte mig i Respect ved et ret forbovent Spil; men mod Sædvane var jeg særdeles uheldig. I et Dieblif havde jeg bortspillet alt det Guld, jeg havde hos mig, og gjort en betydelig Spillegjeld. Jeg greb efter en af mine Ringe, for at sætte den i Pant, i den Formening, at jeg endnu som sædvanlig havde mine tre Grevskaber under Handsken; men nu opdagede jeg med Forsærdelse, at jeg maatte have glemt dem hjemme. Jeg lovede strax at komme igjen og vilde anbefale mig; men min Creditor, en fremmed Spiller af Profession, fulgte mig i Hælene. Jeg ilede saa stærkt til mit Hotel, at han neppe kunde følge mig. Jeg kom i et beleiligt Dieblif; thi min Kammertjener stod ved Toiletbordet og betragtede Ringene med en høist mistænkelig Deeltagelse. Han havde allerede stukket een af dem paa sin Finger, og dens forunderlige Glans udbredte en saadan fornem Nimbus

over ham, at jeg neppe vovede at tiltale ham og for-
 dre min Eiendom tilbage. Til Lykke vidste han nok
 endnu ikke selv sin Forvandling, og han saae ikke min
 forlegne og ynkkelige Skikkelse, førend han hørte min
 Røst og hastig strøg Ringen af sin Finger. Jeg
 skyndte mig at bemægtige mig min Skat, og neppe
 havde jeg Ringene paa Fingrene, før min strenge og
 mistænkelige Creditor bukkede ydmygt og med tusinde
 Undskyldninger bad mig tilgive, at han ikke havde
 kjendt mig. Med hvad jeg skyldte ham havde det
 nu aldeles ingen Hast. Jeg havde dog endnu saa
 mange rede Penge, at jeg kunde betale ham. Saa-
 snart han var gaaet, jog jeg min Kammertjener paa
 Døren og kastede mig udmattet af Skrækken paa
 min Sofa.

Jeg har i nogle Dage holdt mig inde og været
 halv syg af Skrækken over Ringene. Naar jeg ret
 betænker det, er jeg dog siden min Opdagelse af disse
 Alenoders blændende Kraft ret bleven en elendig,
 jammerlig Karl, hvis hele Tilværelse afhænger af
 en falsk og fremmed Glands. Jeg har med Rette,
 af et Slags Ahnelse om min tomme Intethed, kaldet
 mig Scheinleben; mit hele nærværende Levnet er
 kun Skin og Skuffelse. Jeg var dog langt lykkelig

ligere, da jeg ikke gjaldt for Andet, end hvad jeg var, en naragtig og maaskee halvgal, men ærlig og ret flink Student. Var endogsaa mit periodiske Klarsyn og min skarpe Hørelse kun fixe Ideer og Galsskab, havde jeg dog ofte meer Glæde deraf, end af al den Glands, jeg nu lever i og sætter samme Priis paa, som alle de Narre, jeg før udlo. — Og hiin himmelske Engel paa Reisevognen — hende seer jeg nu aldrig meer — hun var maaskee ogsaa kun en Drøm eller — hvad man jo kalder alt Mandeligt — en Phantasie — en sentimental, overspændt Grille — en Illusion af en forskruet Følelse; men hvad ere alle de virkeligste og solideste Skjønheder i Verden mod hende?

— — — Da jeg for tre Maaneder siden nedskrev ovenstaaende Betragtning over mit Liv og Levnet, sad jeg sildig om Aftenen med to Børlys for mig i mit prægtige Hotel ved et Læsebord, med en heel Deel nye uopstaaene Bøger og et stort Hefte reent Belinapapiir for mig; men jeg havde hverken Lyst til at læse eller skrive, og det indre aandelige Liv, jeg atter følte Trang til, kunde det dog ikke lykkes mig paany at fremkalde. Den Glands og Herlighed, hvis Tomhed jeg anstillede saa opbygge:

lige Betragtninger over, fængslede dog endnu min slappede Sjæl, og jeg kunde ikke vende Dinene fra mine prægtige Ringe, som alle glimrede paa min venstre Haand. Bevidstheden om de tre Grebtkaber, jeg saaledes paa eengang kunde have for Die og lege med, fristede mig ofte, naar jeg var ene, til at drage Handsken af den kostbare Haand og lade Diamanterne spille mellem to Lys. Saaledes sad jeg og nød i Stilhed min Herlighed; og det faldt mig just ind, at den solide Bægt, jeg, som Eier af et tre-dobbelt Grebtkab, nu havde i Stats-samfundet, med Rette burde give mig en forholdsmaessig Indflydelse paa dets Bestyrelse og de offentlige Anliggender; da horte jeg pludselig Døren knirke og aabne sig. Jeg skjulte hastig den venstre Haand bag min Ryg og reiste mig; men jeg havde nær tabt Bevidstheden af Skræk, da jeg saae to høie maskerede Personer træde frem for mig, hver med en spændt Pistol i Haanden. "Udleveer os strax Ringene eller De er dødsens" — sagde den Ene, og jeg troede paa Stemmen at gjenkjende den fremmede Spiller, der hiin Aften havde fulgt mig hjem, som min Creditor. "Betænk De Dem et Dieblif, har De en Kugle gjennem Hjernekisten" — sagde den anden maskerede Karl, i hvem jeg troede at kjende min bortjagne Kammertjener. Jeg var bleven maalløs af Skræk og gjorde allerede en Bevægelse som for at aftage Ringene; men i det

samme fik jeg pludselig et fortvivlet Mod. Jeg slog med venstre Haand begge Lysene hen ad Gulvet, saa de fluktes, idet jeg med den høire greb mit eneste Vaaben, en tynd Pariserkaarde, der laae uddragen over min Chapeaubas paa Bordet. Jeg hørte i samme Dieblig to Skud; men jeg havde bøiet mig, og Kuglerne foer over mit Hoved. Jeg stødte Bordet omkuld og huggede nu rasende om mig i Mørket. Men jeg mærkede, at min Kaarde sprang istykker mod noget Haardt, der klang som et Staalharnisk; i et Dieblig var jeg overvældet og følte en umaadelig Smerte i min venstre Haand. Jeg udstødte et fortvivlet Skrig og sank afmægtig til Gulvet. Da jeg kom til mig selv, laae jeg i en Seng og følte mig særdeles udmattet. Min første Bevægelse var et Forsøg paa at hæve min venstre Haand frem for mine Dine; men jeg formaaede det ikke: Armen var tung som en Steen og indviklet i et stort Klæde: min venstre Arm var bredet af Led, tre Fingre vare brækkede og Ringene forsvundne. En ny Afmagt var Følgen af denne skrækkelige Dpdragelse.

Jeg er bleven nogenlunde helbredet; men jeg har faaet tre skjæve Fingre, og det er forbi med al min Glands og Herlighed. Ransmændene ere uden

Spor forsvundne med mine Ringe; selv min Capital
 hos Bankeuren er hævet af en Anden under mit fore-
 givne Grevenavn. Maatte den Ulykke nu kun ikke
 komme til, at Besidderne af mine tre Grevskaber,
 paa Grund af en saadan solid og naturlig Overvægt,
 vil gjøre Fordring paa en tilsvarende Deelagtighed i
 + Statsbestyrelsen og gjøre Revolution i det Land,
 hvor de nedsætte sig! — Jeg var jo selv nær ved at
 tænke derpaa. Jeg har maattet forlade mit prægtige
 Hotel og flytte ind paa et fattigt Tagkammer.
 Jeg har antaget mit virkelige Navn igjen. Mine
 rige og fornemme Venner kjende mig ikke meer.
 Man taler nu meget haanligt om den forsvundne
 Grev von Scheinleben, der som Spiller og fornem
 Eventyrer spillede en kort glimrende Rolle her i
 Staden, og uden Kundskaber og Indsigt gav sig Mine
 af at beskytte Konster og Videnskaber. Jeg maa
 tilstaae, man har Ret, og jeg er glad ved, at Ingen
 gjenkjender hiin Grev Scheinleben i den skjæb-
 fingrede norske Student, som man kun veed om, at
 han er relegeret fra Universitetet, at han undertiden
 skal have en Raptus og har skrevet et Poem, som
 er strengt dadlet af en Prosaisk, der selv siger, at
 han forstaaer sig paa gal Poesie. Af Nød og Trang
 har jeg paataget mig at skrive Disputatser for Andre;
 jeg sammenplukker dem af en Mængde gamle for-
 glemte Dissertationer og mugne Folianter, som

Ingen meer læser; jeg anfører nøiagtig de benyttede Auctorer; thi jo flere Citater, man saaledes kan anføre, og jo mindre man behøver at tage sin Tilflugt til sine egne Tanker, jo lærdere og bedre synes dette Slags Arbejder; de betales mig meget godt; jeg lader mine Kunder faae Vren derfor og nøies med at gjælde for deres Afskriver. Men det underligste herved er, at de lærde Herrer, som saaledes benytte mine Fingerarbejder, virkelig ansee sig selv for disse Arbejders Forfattere og ere stolte deraf, medens de ringeagte mig, som en blot mekanisk Afskriver. Denne Illusion kan jeg kun forklare mig af en Særegenighed i deres Organisation; jeg maa formodentlig forekomme dem som en virkelig Skriverpen; meget anderledes forekommer jeg mig ikke selv i denne Tid. Hos nogle Philologer, som gjøre sig berømte ved nye Udgaver af gamle Classiker, har jeg ligeledes megen Fortjeneste. Jeg foretager nogle Smaaforandringer i Correcturen, efter de forskjellige Læsemaader, og bemærker det, som noget Vigtigt, i Noterne. Næst Sætteren har jeg det meste Arbejde dermed. Vi faae det godt betalt; men Vren overlade vi til de lærde Udgivere, som lade deres Navn sætte paa Titelbladet paa det Sted, hvor man er vant til at see Forfatternavnet. Heraf maa det vel komme, at de synes at forvekle sig selv med Forfatterne til disse gamle Skrifter, idet de dog, som deres Forbedrere,

tilegne sig en endnu langt større Fortjeneste. Ingen synes heller at gøre dem denne Ære stridig; men jeg har en hemmelig Mistanke om, at jeg maa forekomme dem som et Slags Apparat, der hører til Bogtrykkerpressen. Muligheden af en saa forskjellig Anskuelse har jeg selv haft Erfaring for; men disse Illusioner hos Andre har bragt mig paa den Formodning, at om der ogsaa har været nogen Skuffelse i min individuelle Synsmaade, har jeg dog ikke været meget galere, end Andre. Til Afveksling giver jeg mig undertiden ogsaa af med at være Haandlanger paa Physikernes Laboratorier. Ved dette Trællearbejde er det mig undertiden som der farer et Glimt af mit forrige Klarsyn forbi mine Dine, og ligesom af et Slags Kobolde; Indskydelse, i et Anfald af lunefuld Overgivenhed, bærer jeg mig galt ad med Willie og blander urigtige Stoffer sammen. Jeg mærker da tydelig, at jeg foragtes, som den største Døsmer, og betragtes som et flontet og ubrugeligt Instrument, medens dog de nye uventede Phænomener og Opdagelser, jeg derved fremkalder, skaffe mine lærde Foragtere stor og udødelig Ære.

Det er ret besynderlige Forandringer, der ere foregaaede med mig: da jeg var klarsynet og lydhør, ansaaes jeg for gal og maatte ikke gjælde for hvad jeg var; da jeg blev aandelig blind og døv og udgav mig for hvad jeg ikke var, ansaaes jeg for viis og gjaldt

for langt meer, end jeg var, idet jeg endogsaa fik Vren for hvad Andre var eller gjorde; de lærde til; egnede mig jo deres Skrifter og forsikkrede mig, at det var fra min lyse og overlegne Aand alle deres fortreffelige Ideer vare udgangne; nu da jeg næsten selv resignerer paa at være en levende Person eller gjælde for nogen Verdens Ting, faae Andre stor Vre for Alt, hvad jeg foretager mig, skjøndt det ikke er en Bønne værd. Det er dog en forunderlig Verden, vi leve i!

Jeg er bleven kjed af at være Skrivemaskine. Jeg vilde idag bringe mine lærde Runder de sidste Afskrifter og fortælle dem, at jeg ikke længer vil lade dem pløie med min Kalsb. Til min Forundring fandt jeg ingen af dem hjemme; men jeg saae i deres Studerekamre nogle afrettede Skader, Støre og Papper-gøier, som mellem deres egen naturlige Snak opplapplerede Sententser og Brudstykker for mig af latinske og græske Auktorer. Jeg maa have faaet mine usædvanlige Sandseorganer igjen, hvad enten de nu ere ægte eller falske; thi da jeg forlod den sidste af disse lærde Fugle, hørte jeg, at den store Pappegøie, der med vred Skjælden fløi ud efter mig paa Trappen,

blev af en Tjener med megen Erbødighed tituleret naadige Herre.

Alle de Menneſteſkikkelſer, ſom jeg frygter kun ere Phantomer eller Skinmenneſter, gaaer jeg nu afveien for, og jeg ſøger at ſlutte mig til en lille Kredſ af virkelige Menneſter. Jeg er bleven Huuslærer hos Grev Stjernſkjoldſ Sønner, og jeg har megen Glæde deraf. Det er et Par vakre og opvakte unge Menneſter. Den gamle Greve ſelv er en Mand af mange Kundſkaber. Han gaaer meget frum og nedbøiet af Gigt, og naar han gjør ſig Umage for at holde Hovedet opreift, giver denne Tvang ham ofte et viſt ſtift og ſtolt Udſeende; i hans rolige Oldingſøine frembluſſer der ofte en ungdommelig Jld, og i ſin Tale ſynes han undertiden at tage Ordene i en anden Betydning, end den ſædvanlige; men naar jeg kun agter paa Tonen i hans Stemme, miſſforſtaaer jeg ham ikke. Som jeg hører, anſees han i Almindelighed for en Sværmer og halvgal Mand. Jeg finder ham derimod ſærdeles aandrig og intereſſant. Han har beklædet en anſeelig Statspoſt; men hans Anſkuelfer vare ſaa afvigende fra hans Collegers, at han nødtes til at trække ſig tilbage i Privatſtanden. Han lever om Sommeren

paa sine Godser. Han er Enkemand. En gammel Dame af hans Familie bestyrer hans Huus. Jeg følger med Familien til deres Landsted imorgen.

Endelig er jeg da bleven fri for alle de Ban-
skabninger og Caricaturbilleder, som forfulgte mig i
den store Stad. Jeg lever her paa et ældgammelt
gothiskt Slot, midt i den skønneste Natur, og har en
viid Udsigt over Havet.

Der er om Efteraaret en besynderlig reen Klang
i Luften, som jeg altid har fundet en velgjørende
Fred i Sjælen ved at fornemme. Enhver Røst af
Mennesker, Dyr og Fugle klinger mig, især paa
denne Aarstid i den frie klare Luft, som en Tone, der
flyver mod Himlen fra en evighedahnende Sjæl.
Paa denne Aarstid, naar Naturens Vinterdød nær-
mer sig, har jeg ogsaa altid seet Himmel, Jord og
Hav i en renere og klarere Skikkelse, ligesom jeg
stundom har seet det døende Menneskes Afsyn under-
lig opklæres ved en Forudsølelse af den evige Frihed.

Hiin Klarhed i Naturen fornemmer jeg nu ofte
i en langt høiere Grad, end tilforn, og i de stille
høitidelige Efteraarsnætter er det mig undertiden som
jeg virkelig saae Stjernerne henrulle paa deres evige
Baner og horte uendelige Tonestrømme følge deres

skjønne og harmoniske Bevægelser. De gamle ved-
 tagne Stjernebilleder forekomme mig ikke meer som
 blot vilkaarlige Tegn og astronomiske Hjælpe-Figurer.
 Jeg seer dem virkelig — men deres mythologiske
 Benaævnelser og Afbildninger anseer jeg for vildfa-
 rende og hedenske Forvanskninger af hvad man kun
 dunkelt har skimtet og ahnet. Jeg seer det store
 Himmelskib henschlyve mellem Uhyrerne; men dets
 Argonauter ere mægtige Serapher, der beseile Uni-
 versets store Hav og hævde dets evige Love. Jeg seer
 Solene i Himmelskæmpens Bælte; men Orionskølven
 i hans Haand er mig et flammende Cherub: Sværd,
 og Dyret, han bekæmper, er det, som Propheterne
 saae og som først tusindaarige Verdens:Kampe kan
 fælde. Jeg hører Himmelsstrømmen nedbruse under
 Kamp: Englen's Fod med de tusinde Verdener i dens
 Bølger; men over Universets store Kampplads,
 tindrer der et stort Stjernefors roligt og stille, hvor
 Svanens Vinger suse og Himmelslyren toner under
 dens Vingeflag. De himmelske Harmonier gribe i
 en uendelig Mangfoldighed ind i hverandre; jeg
 hører de forunderligste Overgange i alle mulige Ton-
 arter, med en Frihed, Driftighed og Storhed, som
 denne Verdens Contrapunctister vist aldrig ville
 udfinde Maal og Regler for. Hvad de Gamle har
 digtet og ahnet om Sphærerne's Musik troer jeg saa-
 ledes undertiden virkelig at høre. Jeg vil meddele

den gamle Grebe denne min Erfaring. Han er den Eneste, som maaskee dog ikke vil udlee mig, naar jeg taler om Sligt.

Vi stode paa Altanen og betragtede Hav og Himmel i det klare Maaneskj. Jeg syntes atter at fornemme hiin Himmelmusik, og jeg søgte med Begjæstring at skildre Greven min Fornemmelse.

"Noget Lignende kjender jeg" — svarede Greven og betragtede mig med livlig Deeltagelse — "i min lyriskbegeistrede Ungdom var jeg høist modtagelig for slige Indtryk af Toner og Billeder fra den høiere Sandseverden; nu er mit Blik mere henvendt paa Aandens dybere Rørelser i Livssphæren; men jeg kjender allerede fra min Barndom en saadan evig guddommelig Grundharmonie; jeg veed ikke, om jeg har drømt den — som man kalder det — eller virkelig har hørt den engang med de blot legemlige Sandser. Hvad det er, kan jeg ikke udse; men Noget deraf maa jeg høre i enhver Musik, som skal trænge mig til Sjælen. Mange af de berømteste Componisters Værker forekomme mig derfor fattige, mekaniske og ideeløse, undertiden endogsaa piinlige og sonderstjørende; dog jeg yttre ikke gjerne nogen Dom om Musik eller nogensomhelst Konst. Hvad

der fornemmes af en ydre eller indre Sands, maa nødvendig virke forskjelligt efter den forskjellige Natur og Udvikling af hiin Sands. Phantasiens og Følelsens Verden kan derfor ingen almindelige Love modtage; det er vist en forgjebes og affindig Bestræbelse at ville paatvinge Noget et andet Syn eller en anden Hørelse, end han har. Hvad der sønderriver min inderste Zonesands, som den strækkeligste Disharmonie, beundres netop af de fleste saakaldte Kjendere og Konstdommere, som de konstigste musikalske Mesterstykker; derimod kan undertiden en simpel ringeagtet Zonesølge, en gammel Kirkemusik, en længst forglemt og uddød Folkesangsmelodie ligesom aabne mig en heel fortryllet Verden og sætte mig i en Hensykkelse, som Ingen begriber."

"Mig er det ofte gaaet saaledes med Poesien" — svarede jeg — "og hvad Smagen angaaer for Kunstværkers Skjønhed, har jeg nu opgivet alt muligt Forlig med vore Theoretikere og Kjendere. Poesiens dunkle ahnelsesfulde Regioner har for mig en særdeles Interesse; men denne min Smag har man fordømt som Mysticisme og sygeligt Sværmerie."

Jeg saae et roligt Smil i Grevens Ansigt. — "Den Fordømmelse har dog vel aldrig forstræffet Dem?" — sagde han — "der gives svage Characterer, paa hvem et Spotord synes at virke forvildende

og fast tilintetgjørende; saadanne Menneſſeſjæle ere høiſt ulykkelige: de forekomme mig ſom forherede Fugle eller Fiſke, ſom man kunde ſtyrte ud af deres Element ved at dadle det og kalde Luſten Tomhed og Havet Blødagtighed.”

”Jeg ſkal ikke negte” — vedblev jeg — ”at jeg ſtundom har ladet mig forvirre af lignende Domme om den aandelige Sphære, der var min Sjæls Element, og at jeg undertiden, ſelv naar jeg følte mig fuldkommen friſk, dog kunde blive underlig beklemmt om Hjertet, naar blot to eller tre Menneſker forſikrede mig, at jeg viſt maatte være dødsſyg; men naar jeg nøie har betragtet dem, der vare ſaa omhyggelige for min Sundhed og mit Liv, har jeg undertiden med ſtor Vnk og Forſkrækkelse opdaget, at de ſelv laborerede af en modsat og langt frygteligere Sot, ſom de dog paa ingen Maade vilde vedkjendes.”

”Det har De virkelig ſeet?” — afbrød Greven mig haſtig og betragtede mig nøie — ”De ſeer altsaa godt i Natten og gjennem Taage; Maanelyſet er Dem kjærere, end Solſkinnet; hvad man kalder virkeligt forekommer Dem undertiden ſom Skin og Skuffeſe, og hvad man kalder Drømme og Phantasier ſom virkeligt. De er altsaa født i en Eſternarsnat og elſker vel fortrinlig Svanens og Lyrens Conſtellationer?”

"Hvor kan De vide det?" — spurgte jeg for-
 undret — "hvad De der har sagt mig, er unegtelig
 sandt; men jeg har selv haft en anden Formodning
 om Grunden til Særegenhederne i min Natur. Jeg
 skal engang fortælle Dem et Eventyr, som jeg troer
 har haft en besynderlig Indvirkning paa mit Liv.
 Mit Hang til det Vidunderlige maa dog udentvivl
 være mig medfødt, som en Arv fra min Moder. Der
 var en Tid, da jeg endog frygtede for, at dette
 Hang kunde udvikle sig hos mig til et Slags Vans-
 vid." Den gamle Grebe smilede rolig, og jeg ved-
 blev: "I Eventyret, i Spøgelseverdenen, i de øster-
 landske Digtninger, i alt det Magiske og Vidunder-
 lige, i den hele forunderlige Sagnverden og den saa-
 kaldte Folkeovertroes foragtede Sphære — finder jeg
 en uendelig Rigdom af Poesie. Jeg finder ofte
 meer Sandhed og Viisdom i et Almuestue-Eventyr,
 end i de skarpsindigste philosophiske Systemer. I
 Oldtidens Myther og dunkle Symbolik, i de tidligste
 Erindringer fra Menneskeslægstens Barndom, som
 den kritiske Historiker betragter med et medlidende
 Smil, finder jeg ofte en langt høiere Sandhed og
 dybere Betydning, end i de klareste Fremstillinger af
 Menneskelivets Dagside — ligesom Ratten selv med
 den store høitidelige Stjernehimmel, med sine ahnel-
 sesfulde Rædsler og Henrykkelser, i sin gaadefulde
 Sammensmeltning med Aandevednen, er mig

langt mere poetisk og opløstende, end Dagen med dens travle haandgribelige Menneſkeførførelſe.”

”De foragter vel altsaa heller ikke alle de hemmelighedsfulde Videnskaber og Konſter?” — ſagde Greven og betragtede mig med et gjennemtrængende Blik — ”jeg mener juſt ikke Aſtrologie og Alchymie, men iſær Cabbala og den hellige Theoſophie.”

”Jngenslunde” — ſvarede jeg — ”ſelv blot betragtede ſom Vidneſbyrd om den menneſkelige Aands Forvildelſer, maae diſſe Videnskaber endog for det blotte Forſtandsmenneſke være høiſt lærerige og underholdende. Mit ſtarke Hang til det Vidunderlige har ofte indgydet mig en heftig Begjerlighed efter Kundſkab i alt Sligt; men Frygt for at forvildes af min Phantaſie og tabe mig i en Labyrinth af ſindsforvirrende Drømmerier har hidtil afſkrækket mig fra at gjøre mig bekjendt med diſſe Hemmeligheder. Deſuden har jeg ſavnet den fornødne Veiledning.”

”J enkelte Grene af diſſe Videnskaber kunde jeg maafkee vejlede Dem til nogen Indſigt” — ſvarede Greven — ”men frygter De for at ſee Naturen under Sløret, er De ikke ſkikket til at indvie i dens Myſterier.” Ved diſſe Ord forandrede hans Anſigt ſig pludſelig for mig, og jeg gjenkjendte med Forbaufſe hiin ſkønne Olding, ſom jeg havde ſeet i Reifevognen paa Landeveien ved Siden af den deilige

unge Pige. Han stod nu ikke længer som en lille nedbøiet og sygelig Mand for mig: der var en Størhed og Værdighed i hans Skikkelse og Ansigt, som indgjød mig Urefrygt. Haabet om at gjensee hiin ubekjendte Skjønne opfyldte i samme Dieblis min Sjæl med en høi ahnelsesfuld Glæde. "Vær min Lærer, ædle Mand!" — udbrød jeg med Tillid og Hengivenhed — "og De skal i det Mindste finde en lærvillig og taknemmelig Skolar i mig!"

"Taknemmelighed!" — gjentog han med et veemodigt Smil — "det er en Dyd, som er meget sjelden; dog De har et vist Blik, som behager mig, og jeg vil troe Dem. Giv mig nu først et Beviis paa Deres Oprigtighed! De har seet mig for saaledes som De nu seer mig — ikke sandt? men hvad der dengang interesserede Dem meer, og hvad der nu ogsaa er Dem vigtigere, end alle mine Rundskaber, er en anden Person, som er endeel yngre og smukkere, end jeg —"

Jeg følte, at en pludselig Rødme bedækkede mit Ansigt. "Hvorledes er det muligt, De kan vide" — stammede jeg —

"Hvad man seer med klare Øine, kan man dog saa temmelig forlade sig paa" — vedblev han med et roligt Blik — "Skjøndt jeg ligesaavel som De har erfaret, at Tingene i Verden kunne afbilde sig meget forskjelligt i de forskjelligt organiserede Dianspeil.

Den, der saaledes er hildet i Skindlivet og de stufende Phænomeners Verden, at hans taagede Blik ikke engang formaaer at gennemtrænge Væsnernes yderste Jordhylster, han vil rimeligviis i mig kun see den sygelige Oldingsfikkelse, der med Moie hæver sin Forrang for Dyret i den opreiste Stilling; og den, der ikke kan see hvad der holder mig aandelig og mægtig opreist og hvad der opløfter mig høit over den Natur, til hvis Herrer og Mestere vi dog oprindelig ere skabte — han vil vist heller ikke see Andet, end en Mumie og henvisnet Qvindesfikkelse i min Datter.”

”Deres Datter, Hr. Greve!” — udbrød jeg hastig — ”hiin himmelske Engel ved Deres Side var altsaa Deres Datter? Jeg formodede det vel strax. Men siden jeg kom i Deres Huus har jeg ikke seet hende. — Jeg troede, Deres Sønner vare Deres eneste Børn.”

”Hvem anseer De da Camilla for?” spurgte han smilende.

”Frøken Camilla?” — gjentog jeg forstrækt — ”saaledes kaldes jo den ældgamle Dame, der bestyrer Deres Huus og som jeg aldrig seer undtagen ved Bordet.”

”Ganske rigtigt!” — svarede han — ”De har kun seet hende her ved Bordet, naar Deres Sind har været henvendt paa den physiske Betingelse for

Legemet's Ophold, naar Deres Sjæl har været hilst i den lavere Sphære, som Dyret paa en Maade har tilfælles med os, og som de vel ikke altid ved et heligt Ord eller en gudelig Tanke pleier at luttre. Har De ved vore ligegyldige Bordsamtaler nogensinde seet mig som jeg er? har De nogensinde betragtet den formeentlig gamle Dame ved min Side med et eneste Blik, hvori der var høiere Liv og Aand? Den samme skjønnne Camilla, som De i ungdommelig Begeistring hilsede henrykt og forbauset paa Landeveien, har De her siddet hele Timer ligeoverfor, uden at tale et eneste sandt besjælet Ord til hende. Døden som Livet boer i det bestuende Die. Det skjønneste, det rigeste Liv maa synes forældet, hentæret og fatigt for den, hos hvem ikke Aandens levende Syn forener sig med den legemlige Sands."

"Store Himmel!" — udbrød jeg — "er det muligt!"

"Er det da forunderligere, end hvad De før og ofte har erfaret?" — vedblev Greven — "Jeg seer paa Glandsen og Dybden i deres Dine, at det høiere Syn for sand og evig Skjønhed ikke er Dem negtet; men det gaaer Dem som mig og enhver af os Lykkelige, hvem denne herlige Gave blev givet: den høiere Sands er ogsaa hos os mangengang omtaaget, og naar Aanden i os slumrer, see vi med vore Dine og høre vi med vore Dren ligesaa falsk og forvirret,

som den store Hob med sine halvudviklede Sandse-
organer.”

”Men hvor var en saadan Sløvhed og Blind-
hed dog mulig?” — indvendte jeg — ”hvor kunde
jeg forvekle den herligste Ungdom og Skjønhed med
den kraftløse Alderdom og — —”

”Og Grimhed, vil De sige” — tog Greven
Ordet med et mildt og roligt Smil — ”den Forver-
ling er, ligesom Forandringen selv, kun saare ringe.
Hvad Naturen sædvanlig bruger et Par Menneſtes
aldere til, kan den undertiden fuldende i et Døgn.
Har De aldrig seet et Barn døe og blive ældgamt
melt i en eneste Time? Hvormangen Gang har vi
ikke i Drømme seet Aarhundreder fare hen over vort
Hoved og forvandle Tingenes Skikkelser i et Øie-
blik? Om Beenraden i os træder synlig frem idag
eller om 60 Aar, det er for det aandelige Blik fast
uden Forskjel. Hvad der er evigt og virkelig skjønt
lider dog ved Tidsumvejlingen ingen Forandring i
Sandhed, og i hvilken Periode af Skinnlivet vor
transitoriske Skikkelse bliver anskuelig for Andre, er
i sig selv af saare liden Betydning. Hvad der vir-
kelig er til, er væsentlig uforanderlig Eet — hvor-
ledes vi see det, er forskjelligt og betinget af Tid,
Omstændigheder og Sandsudvikling; men den, der
seer i Aandens og Sandhedens Lys, seer nu og evig
det Samme.”

"For Himlens Skyld!" — udbrød jeg heftig —
 "lad mig i dette lyse Dieblif see deres Datter og
 overbevise om, at jeg er ved min Samling! Er jeg
 ikke nu affindig, maa jeg have været det tilforn.
 Jeg er i den piinligste Uvished om min hele Tilvæ-
 relse til jeg seer hende."

Som jeg saaledes talede, aabnede Greven en
 Dør, som hidtil havde været tillukket og som jeg ikke
 engang før havde bemærket. En dæmpet men over-
 ordentlig deilig Musik tonede os imøde. Vi traadte
 sagte over Tærskelen og stode i en hvælvet af Sam-
 petter oplyst gammelgothisk Riddersal. Et lille Sel-
 skab af stille alvorlige Mænd var her samlet. De
 stode tause i forskjellige Grupper paa det prægtige
 Gulvtæppe og lyttede til de henrivende Toner. Jeg
 saae endnu ikke hvorfra Tonerne kom; da hørte jeg
 en himmelsk qvindelig Stemme forene sig med de
 smeltende Himmelmelodier, og nu saae jeg det Bil-
 lede, som allerede opfyldte hele min Sjæl. En ung
 Dame sad ved en Harmonika; hun var skøn som en
 hellig Cæcilia. Det var hende. "Camilla —
 himmelske Camilla!" — udbrød jeg, og uden at
 tænke paa Selskabet og den Forstyrrelse, jeg foraar-
 sagede, styrtede jeg hen for hendes Fod. Det var
 mig som jeg opløstes i Salighed og foer til Himmels
 i en Strøm af det evige Livs Toner. Jeg vidste
 Intet meer af mig selv. Først idag er jeg kommen

til Besindelse. Men nu veed jeg, det var ingen Drøm — det er Altsammen den høieste og skønneste Virkelighed. Det er og bliver mig ubegribeligt; men hvad har jeg hidtil begrebet af mit Liv? en Verden uden Camilla vilde nu være mig langt ubegribeligere.

Jeg lever i en paradisiisk Tilstand. Jeg seer og taler hver Dag med den skønne Camilla, og jeg har Haab om, at jeg ikke er hendes Hjerte ligegyldig. Uagtet den næsten overmenneskelige Høihed, der er udbredt over hendes hele Væsen, er hun dog høist barnlig, simpel og naturlig. Det er mig i hendes Nærværelse som jeg følte min Tilværelse dobbelt, idet jeg dog ganske synes at tabe min Personlighed og enhver Tanke om mig selv i den nye Verden af Ideer og Følelser, hendes Aand og Hjerte og hendes hele elskelige Væsen aabenbarer mig. Nu forstaaer jeg først Naturens Lyrisk og den hele ungdommelige Følelsespoesie, som den gennemtoner alle Tider og Slægter og med den uendeligste Mangfoldighed dog maa opløse sig i samme rene store Grundharmonie. Denne Gjenklang af samme dybe Tone i al Kjærlighedspoesie er ligesaa langt fra at forekomme mig monoton og eensformig, som Foraarsvindens Susen

i vore gamle Bøgeskove eller Fuglenes tusindaarige
Sange under den samme store Himmel.

Greven har en Samling af de bedste Antiker; han har en lille udmærket Maleriesamling og et udsøgt Bibliothek med et stort naturvidenskabeligt + Museum. I disse Helligdomme tilbringe vi daglig nogle Timer; og hvad der i Kunst og Videnskab er mig høiest og vigtigst, finder jeg hos den skønne Camilla levende Sandhed og den inderligste Deeltagelse for. Huuslivets daglige Syssler besørger hun nøisagtig, men med den største Lethed og næsten uden at nogen mærker det. Jeg er nær ved at troe, at Sagnet om venlige og tjenstagtige Huusalter er Sandhed, og at hun ved sin Elskværdighed forstaaer at beherske slige lunefulde Væsner, ligesom hun betvinger alt det Misseagtige og Roboldagtige i min Natur.

Efter de daglige Underviisningstimer med mine Elever samles jeg hver Formiddag med Datter og Fader i Bibliotheket eller i Musæerne. Den gamle Greve meddeler os enkelte Skatte af sine Kundskaber og Erfaringer og aflører os de forunderligste Hemmeligheder i Naturen. Meget af hvad vore Lærde og Videnskabsmænd med fornem Latter forkaste som Overtro og Sværmerie, viser sig nu for mig i sin

dybe og store Sammenhæng med Aandens inderste Væsen, som nødvendige Virkninger af en høiere Natur.

Om Middagen sidder jeg ligeoverfor Camilla. Greven ynder munter Livlighed ved Bordet; men om Videnskab og Kunst, om Naturens og Skriftens Hemmeligheder vil han da ikke høre tale, tildeels maaskee for Sønnernes Skyld, som, med Hensyn paa deres særegne Natur og Anlæg, først gradviis maae indvies i de forskjellige Videnskaber. Den udvortes Verden med dens Begivenheder er som oftest Gjenstanden for vore Bordsamtaler; dog ogsaa deri veed den gamle Greve at lægge en Interesse og Betydning, som hidtil har været mig fremmed. Den Dorsthed og Ligegyldighed, hvormed jeg tilforn har hørt eller omtalt Livets daglige Erfaringer, er nu forsvunden: jeg hører og seer nu ogsaa disse Ting, i harmonisk Samstemning med det indre Liv, i et andet og klarere Lys. Hiin forhoiede Sandseevne, jeg før betragtede som en abnorm og periodisk Tilstand, synes nu at være bleven min egentlige og sande Natur; men de mangfoldige Mislyd og Brængebil: leder, jeg før i denne Tilstand plagedes med, ere forsvundne. Saavel Greven som hans Datter seer jeg nu altid i de samme skønne og elskelige Stikkeser, og Erindringen om hvorledes jeg i min Dorst: hed og Blindhed har kunnet forvekle Camillas

Englestikkelse med en gammel mumieagtig Damer figur, forekommer mig som en latterlig Feberphantasie. Naar jeg har læst mine Eftermiddagstimer med de unge Grever, deeltager jeg som oftest med den hele elskværdige Familie i Spadseretoure eller smaa Lystfarter paa Havet. Om Aftenen er her gjerne et høist interessant Selskab af musikalske og dannede Benner; og i den gamle Riddersal lever jeg med dem og Camilla i en salig Toneverden, hvis stille Efterklang tilligemed hendes himmelske Billede ledsager mig til mit eensomme Kammer og vedsvarer mig i paradisiske Drømme.

Den gamle Greve har et hemmeligt Kabinet ved Siden af sit Bibliothek; der har han førstegang indført mig idag. Paa et lukket Bogskab, som Ingen uden han selv har Udgang til, staaer en underlig Byste af en langskjægget Olding. Det er ingen af de mig bekendte Videnskabsmænd og Lærde. Jeg spurgte ham hvem Billedet forestillede.

”Min ophøiede Mester og Lærer i Naturens og Skriftens Hemmeligheder” — svarede Greven — ”hans Navn var Simon Schetachides.

Dette Navn var mig aldeles ubekendt, og paa mine Spørgsmaal vedblev Greven: ”Han skal først

have bragt den sande Philosophies Hemmeligheder fra Ægypten til Palæstina. Herom nærer jeg dog en grundet Tvivl, da jeg med de israelitiske Lærde antager Palæstina selv for Moderlandet for al høiere Wijsdom. Simon Schetachides's Lære er sikkerlig udgaaet fra Menneskeslægten's Stamfader og fra Menneskeaaandens høieste Klarhed i dens første paradisiske Periode. Imidlertid har denne vor Wijskabs høie Nester den store Fortjeneste, at han formodentlig i Ægypten har gjenfundet hvad selv vore hellige Fædre tildeels maae have tabt og forglemt under det ægyptiske Trældomsaaag. Den guddommelige Moses maa dog nødvendig have kjendt hine Traditioner. David, Salomon og Profheterne ligeledes; Sagnet om de hemmelige Bøger under Salomons Throne har maaskee Hensyn hertil; og havde det israelitiske Folk bevaret denne Kundskab, vilde dets Skriftfloger og Lærde aldrig i affindig Blindhed have forkastet Christendommen. Traditionerne, som ved denne Wijsmand ere bevarrede, kan imidlertid aldrig ganske have været uddøde blandt hiint Folk. I det andet Aarhundrede ere de først beviislig blevne opskrevne, og de ere ikke frie for Forvanskninger, som nu kun et grundigt Studium og en aandelig Beskuelse baade af det gamle og det nye Testament kan hæve, idet den saaledes rensede paradisiske Traditions lære derved atter kaster det vid-

underligste Lys over Alt, hvad der ellers maa synes os dunkelt og ubegribeligt baade i den gamle og nye Aabenbaring. Disse Skrifter ere hoist sjeldne og kostbare" — vedblev Greven — "Jeg har arvet dem efter min Farsfader, som var en Israelit og lærd Rabbiner. Han gik af Overbeviiisning over til Christendommen. Min Fader arvede store Rigdomme efter ham og kjøbte derfor dette Grevskab og Slot; men denne langt vigtigere Skat bekymrede han sig ikke om. Vor Slægts farligste Arvesjende har han derved imod efterladt mig et Billede af i denne Guldskalv, som jeg nu bruger til Fodskammel." Med disse Ord stødte han med Foden til en prægtig Guldskammel i Form af en Skalv, som jeg ikke før havde lagt Mærke til. "Min Fader lod sig nobilitere" — tilføiede Greven — "han søgte at danne mig til en klog og indsigtsfuld Statsmand; men til min Lykke fandt jeg denne vidunderlige Skat, som aabnede mig en langt rigere og herligere Verden, end den, hvori min Fader dog i al sin Glands og Herlighed forgjæves søgte Tilfredsstillelse og sand Glæde." Greven aabnede nu Bogskabet og fremtog en ældgammel Pergamentsrulle, der var beskrevet med Hieroglypher og med syriske og chaldæiske Skrifttegn. Han forklarede mig deraf den symboliske Deel af hiin ældgamle paradisiske Philosophie om Ordenes første hemmelige og sande Betydning i de østerlandste

Sprog, og Anvendelsen deraf paa ethvert andet Sprog. Camilla var imidlertid ogsaa traadt ind i Lonkamret; hvad jeg ikke forstod vidste hun strax ved træffende Exempler og liblige Billeder at oplyse. Alt blev mig klart og indlysende.

Der er nu gaaet et Lys op for mig, som paa den vidunderligste Maade forklarer mig Forholdet mellem Aanden og Ordet, mellem Tanken og dens sande levende Udtryk ved Lyd og Tegn. Hvad jeg hidtil ubevidst ved mine forhøiede Sandseebner har seet og hørt i enkelte Dieblif, bliver mig nu først forstaaeligt. Nu begriber jeg hvorfor jeg, ved en dunkel Ahnelse og uden nogen forklarlig Grund, hidtil ofte har fundet den største Galenskab og den taabeligste Misbrug af Ordet i saamange verdslige Skrifter. Jeg seer nu hvorledes Menneskene ved deres Fortættelse i Jordlivet har forglemmt den sande og evige Betydning i det besjælede Ord, og at selv mange, der holdes for gode og udmærkede Digtere, dog kun dunkelt have opfattet Klangen af hine Aandens evige Toner. Denne Efterklang er det, de ofte i Riim og kunstige Rhytmer have søgt at gjengive, uden at drømme om nogen anden og dybere Betydning, end den, som Dyrephantasten med den støveste Forstand og Følelse er istand til at opfatte. Nu begriber jeg ogsaa først hvorledes de samme Ord og Tegn, som i verdslige Skrifter, især i mekaniske Efterligninger

af Poesiens eller Philosophiens Former, saa ofte synes mig kun at udtrykke den høieste Aandløshed og Sløvhed, derimod i den hellige Skrift altid har kunnet have en saa uendelig dyb og hellig Betydning for mig.

At Camilla og den gamle Greve nedstamme fra en israelitisk Slægt, afpræger sig sjønt og forædlet i deres rene østerlandske Ansigtsformer, i de sorte funklende Dine og den rige Haarvegt. Camilla bærer det sorte glindsende Haar i lange Flætninger. Naar jeg seer hende i den lange hvide Kjortel, hun sædvanlig bærer, erindrer jeg mig ofte et deiligt Billede, der foresvævede mig i min Barnsdom, naar min Moder fortalte mig de bibelske Beretninger om Engle, der i hvide Klæder bragte Mensnekene glædelige Budskaber og Forjættelser, og som jeg altid forestillede mig under et Slags qvindelig Skikkelse af en salig overjordisk Skjønhed. Hun holder meget af Fugle. Hun har en stor Mængde, som tamme flyve ud og ind i hendes lille Havestue. Hun finder ofte en barnlig Glæde i at synge og tale til dem; men til de forskjellige Fugleslægter synger og taler hun i forskjellige Sprog, og naar de quiddre og synge, finder hun ofte i deres særegne Taktslag

og Toner en Betydning, som jeg vel ogsaa har
ahnet, men som nu først begynder at blive mig klar
og forstaaelig.

Alle Theorier og Systemer have hidtil været
mig forhadte; de have altid forekommet mig som
aandelige Fængsler og Pinebænke, liig hiin Tyrans
Jernseng, hvori Gjester af enhver Størrelse skulde
passe, hvormeget de end derfor maatte pine og lem-
læstes. Jeg har ofte ivret mod den Fordom, For-
stands hovmod og jammerlige Aandsindskrænkning,
der stræber at stemple en individuel Anskuelse med et
universelt Gyldighedspræg, for at gjøre den Enkeltes
Bornerthed, Smaalighed og Eensidighed til Norm
og Maalestok for det Store, Sande eller Skjønne i
Aandens uendelige Verden. Nu har jeg desuagtet
indseet, at der ogsaa maa kunne gives en Theorie
og et System for det Sande og Skjønne, med en
dyb og evig Basis; men en saadan Theorie maa ikke
bygges paa Menneſkeerfaring og Menneſkeføgt, den
maa grunde sig paa en Aabenbarings evige og urok-
kelige Sandhed. Al Intolerance er mig forhadet;
men ſkal Noget med mindſte Skin af Sikkerhed og
uden affindig Anmaſſeſe beatificere eller forfjættre
en aandelig Stræben, maa han kunne bygge ſin

Auctoritet og Fuldmagt paa et uroffeligt Guddomsord, eller idetmindste selv troe sig i Besiddelse af en saadan guddommelig Fuldmagt. Kun en religiøs Intolerance kan være menneskelig og tilgivelig; enhver anden synes mig djævelsk eller affindig Selvforgudelse.

Greven antager Traditioners Nødvendighed til Skriftens Fortolkning og paaستاer, at al levende Tro gjennem Martusinder er nærret derved og grundet derpaa. Af sine hemmelighedsfulde Skrifter har han gjort mig bekjendt med en Række høist mærkelige Traditioner ikke blot fra Propheternes og Apostlernes Tider, men fra Menneskeslægstens Stamfader og det paradisiske Old; derpaa grunder han sin Fortolkning af Skriften; og de Grundsandheder, han saaledes har udfundet, bestemme med uroffelig Gyldighed hans Domme og Synsmaader i alle mulige Retninger. Jeg følger ham med Forbauselse Skridt for Skridt; og nu seer jeg den Theorie og det System, der maa kunne staae og gjælde for Evigheden og med den høieste Klarhed omfatte enhver sand aandelig Stræben og den hele Tilværelse. Hvad vilde min æsthetiske Ven sige, naar jeg betroede ham, at jeg nu virkelig kjendte en evig Æsthetik og havde

en Aabenbaringstro til Norm for al Digtning? Det er maaskee dog en Lykke, at denne Hemmelighed ikke er Flere bekendt; jeg agter ikke med fanatisk Naserie at gjøre denne Tro gjældende; men kom den forvansket ud blandt vore Lærde, vilde vi snart faae philosophiske og æsthetiske Inquisitions-Tribunaler, og jeg kunde selv da maaskee blive virkelig brændt paa Baalet, hvis jeg gjorde Indvendinger mod Hegtheden af mit eget forvanskede System.

Naturens Hemmeligheder blive mig daglig klarere, og jeg begynder med Forbauselse og salig Henrykkelse at skue ind i Aandernes vidunderlige Verden. Det svælgende Dyb, man troer udspændt imellem Aandeverdenen og den synlige Verden, forsvinder nu for mit opklarede Blik, og hvad jeg ofte før har ahnet og haabet, seer jeg nu er sandt og virkeligt: vi leve og røre os daglig midt i den herligste Aandeverden; men vi høre og see det kun ikke i vor sædvanlige Blindhed og Dorskhed.

Her ophøre Optegnelserne i min Dagbog, og jeg vil fortælle Resten som jeg erindrer det.

Jeg havde under mit Ophold paa Grevens Slot og i min lykkelige Kjærligheds-Begeistring givet min Følelse Luft i endeel lyriske Udbrud, som jeg kaldte Mystier, og som med Sandhed skildrede min hele Sindstemning og den salige fortryllede Verden, jeg levede i. Det var min Hensigt at lade disse Billeder af mit indre Liv offentliggjøres, og jeg sendte dem til min æsthetiske Ven, som jeg selv derved haabede at virke gavnligt paa og udrive af den crasse aandfortærende Vægmaleri, hvori han ved en falsk Forestilling om det Sande og Skønne havde nedsænket sig. Jeg erindrede ham om vort Samliv i Bergen, hvor han med ungdommeligt Liv aldeles havde deelt mine ideelle supranaturalistiske Anskuelse, som han dog siden med saa megen Iver havde bestridt. Jeg var saa vis paa Sandheden i min Følelse og mit Syn, og jeg ansaa Erkjendelsen deraf for saa vigtig for den hele Menneskeslægt, at jeg end ikke tog i Betænkning at beraabe mig paa en Ordets og Aandens Auctoritet, der hævede mig over enhver menneskelig Tvivl og Indvending mod min umiddelbare Anskuelse af det Sande og Skønne. Til Svar herpaa modtog jeg følgende Brev:

"Min kjære Ole Gal!

Kast alle dine sentimentale Elskovspoesier og affindige Mysterier paa Ilden, og bliv, om muligt, et fornuftigt Menneske! — Kom herhid, du evindelige Drømmer, med dine Kjærligheds-: Sværmerier og Evigheds-: Længsler, med dine Maanestkinsphantasier og Nattergalsolelser — løsriv dig fra dine gale Syner og Aabenbaringer og kom hid! her er nu optraadt en aandelig Læge, mod hvem jeg kun er en Kludrer — her kan du nu blive sund, stærk og dygtig, og lære at foragte den elendige Blødhed, hvori du er ned-: sjunken. Du erindrer mig om min sentimentale Periode i Bergen, og jeg skammer mig som en Hund derover; men du har Ret: jeg laborerede dengang virkelig af din Sygdom; jeg betragtede ogsaa min halv spindsottige Nervesvaghed som en hellig him-: melsk Gave, en Forudsølelse af et høiere Aandeliv, en Opføttelse over Jordlivet og alle dets Udselheder — en salig Tilnærmelse til de Forklaredes Verden, til Samfund med Engle og rene Aander — og hvad veed jeg selv hvilken Daarekiste-: Himmel jeg skabte mig af Dunst og Luft og tomme Hjernespind. En saadan Periode har maaskee ethvert ungt Menneske paa en 16—17 Aar med varmt Hoved og Hjerte, naar han, uden at kjende Verden og Menneskene, har slugt en Slump sentimentale Romaner og plato-: niske Elskovsdigte eller fordybet sig i Pietisternes

Ahnelser og Drømme, helst naar han tillige har en svag Mave eller plages af Drm. Et vist uroligt Sværmerie er den første Ungdom naturligt, og om det ogsaa en kort Tid udarter til en sygelig Sindsskemning, er det tilgivseligt; men vedbliver man feig og blødagtig at give en saadan Stemning Næring, maa man tilsidst ende i Daarekisten eller crepere af galopperende Svindsot.

Jeg er, som du veed, for længe siden helbredet for al det Galaskab, der i vor Skolegang henrev os i sværmerist Sympathie og gjorde os til Drest og Phylades i Foleriets Jammerlighed. Dit Brev er endnu fuldt af alle slige Drømmerier og af hvad der er tusinde Gange galere. Jeg iler nu at rive Bindet fra dine Dine og vise dig din store farlige Bildfarelse. Du har været saa levende inde i dit Galaskab, at dit Brev endog var nær ved at smitte mig og paaføre mig et Recidiv af mine længstforglemte Børnesygdomme. Til min Lykke fik jeg isinde at høre en Forelæsnings af Dr. Stagesyr junior, hiin fremmede Lærde, som du har seet her ved Disputatser og Examina, og som jeg nok veed, du har en besynderlig Fordom imod. Han er nu optraadt her som Docent med overordentligt Bifald. Jeg havde ikke hørt ham før; jeg havde ogsaa nogen Fordom imod ham: jeg ansaae ham for en Bindmager og lærd Charletan; men nu deler jeg den almindelige Beun-

dring for ham. Han skildrede just Menneskeslæg-
 tens aandelige Trang og alle de Vildfarelser og aan-
 delige Sygdomme, enhver Tidsalder og Udviklings-
 periode nødvendig medførte. Han viste hvorledes
 det sentimentale, phantastiske og religiøse Sværmerie
 var en nødvendig Følge af Landsudviklingens Gang
 i den nærværende Tidsalders Overgangsperiode fra
 den eensidige Forstands: Overvægt til en ny poetisk
 Tilværelse med besindig Tilsegnelse af Phantasiens
 og Følelsens Verden i en sund og fuldmyndig Beher-
 skelse af Naturen og det Guddommelige om os og i
 os. — — Dog hans Ord kan jeg ikke gjentage dig.
 Det er ikke i enkelte Læresætninger, Meninger og
 Anskuelser, eller i noget bestemt sluttet og indskræn-
 kende System hans Lærdom bestaaer. Den hele Til-
 værelse ligger klart for hans Blik; i hvilken Ret-
 ning han seer hen, udfolder der sig en Verden for
 hans Øie, og i en Bestalenhedsstrøm, jeg aldrig før
 har hørt Mage til, udvælger der i enhver af hans
 Taler en uendelig Righed af Ideer, som kun faa
 af hans Tilhørere kunne fatte, men som henriver
 os Alle og viser os tusinde Udsigter til et stort, sundt,
 herligt, nydelsesrigt og daadrigt Liv. Jeg hører
 ham nu daglig. Dem af os, som med meest Liv ere
 trængte ind i hans Ideer, har han optaget i et hem-
 meligt Selskab; men han kan dog kun gradviis ind-
 vie os i hvad der endnu for Mængden maa være

Mysterier. Jeg er een af disse Lykkelige. Hvad der i dette Samfund meddeles os, er saare langt fra at være tomme Drømmerier. Kom hid! see ham og hør ham! og du skal blive en Broder i vort Samfund. Dets Maal er stort og herligt. Saameget kan jeg kun sige dig derom: det gjælder Menneskers slægtens høieste Fuldendelse og et virkeligt Herredømme over Universet, ved vor egen aandelige Kraft og ved dristig Tilsegnelse af den os iboende Guddoms-magt. Jeg svimler ved at tænke derpaa; men jeg føler med Stolthed, at jeg ogsaa er en Indviet i Naturens og Fornuftens, i Kraftens og Sundhedens Rige paa Jorden."

P. S. "Jeg har erkyndiget mig om din Greve og hans Familie. Tag dig iagt for ham! han er en affindig Cabbalist, maaskee endog Catholik og Jesuit, hvis han ikke, som Mogle paastaar, er en Jøde. Din deilige Frøken Camilla ansees for en gammel grim Francaise, som ligeledes skal være forrykt — hun maa formodentlig sminke sig stærkt."

Dette Brev meddeelte jeg Greven, paa Efterskriften nær, som jeg havde frarevet og tilintetgjort.

"Deres Ven mener Dem det virkelig ærligt" — sagde Greven og betragtede med et roligt Smil det Sted paa Brevet, hvor Efterskriften var frare-

vet — "det Samme vilde jeg sige om ham, hvis jeg havde læst Efterkriften" — tilføiede han. Jeg studerede, og Greven vedblev: "Det er en høist mærkelig Tid, vi leve i; Sandhed blander sig med Bildfarelse, og Menneskeforstanden modsiger sig selv idelig, jo meer den vil stole paa sig selv og være selvstændig. Deres Ven vil, med virkelig Omhu, redde Dem fra at gaae tilgrunde i tomt Phantasterie og blodagtigt Soleskæsværmerie, og i denne sin Bekymring for Dem har han ikke aldeles Uret, medens han dog selv vildledes af et Forstandssværmerie til en langt farligere Afvei og giver sig den Fornegtelses og Selvmodsigelsens Aand i Bold, som han fornægter, men ingenlunde forsager."

Jeg bad ham nærmere forklare sig herom, og han vedblev: "Man er af Frygt for den levende Aand og det levende Ord bleven saa afvant med at høre og nævne det Væsentlige med det sande oprindelige Ord, at man ængstelig søger Udtryk, der betegne blot døde abstracte Begreber, for at undgaae Livet og dets Betegnelser; man nævner saaledes heller det Absolute, end den evige levende Gud; man advarer for det Onde, men leer ad den Onde og Løgnens Fader, som et Phantom. Naar Noget vilde nævne Antichrist, som en personlig og levende Aand, vilde han ansees for en Pietist og Sværmer, medens en stor Deel af den saakaldte Christenhed

dog aabenbart staaer i hiin fornegtende Aands Tjeneste. Vil man blot paa en forstaaelig Maade yttre sig derom, maa man forvandle det levende Udtryk til et dødt og kalde hiin fornegtende Aandsretning Naturalisme, Rationalisme eller skeptisk Philosophie. Man kalde det imidlertid hvad man vil! en saadan Stræben maa man selv i dens Benægtelse erkjende, og den fornegtende Aand er aldrig virksam, end netop naar den fornægtes. Hiin fremmede Lærde, som med saa store aandelige Gaver forstaaer selv at sætte Forstanden i en sværmerisk Exaltation og indvie Mysticismens ibrigste Bekæmpere i et hemmeligt Samfunds Mysterier, som har Selvsforgudelse og Egenbilliens Verdensherredømme til Diemeed, denne reisende Docent og Philosoph maa finde Tilhængere allevegne, hvor hiin fornegtende Aand har Venner og Tjenere, og de maae ubevidst slutte sig til ham, fordi han er en mægtig Udsending fra Aanden, som de hylde og tjene, skjøndt de negte hans Tilværelse. Til Verdens yderste Dag vil en saadan Stræben finde Sted" — vedblev Greven — "den er i sig selv for det guddommelige Die tom og forgjæves: den maa, ifølge sin selvmodsigende Natur, søge sin tilsyneladende Virkelighed i Skindet, og sin Tilværelse i en evig Tilintetgjørelse. Men i denne sin Intetheds Afgrund vil den neddrage Verden og Menneskeaanden med sig. Det saakaldte Naturens

og Fornuftens, det Kraftens, Sundhedens og Frihedens Rige, der nu i denne Retning stræber at danne sig i det skuffende Skinliv, finder i Tidsalderens aandelige Misfostre sine Grundpiller. Men at affløve og omskyrte dem, er mit og mine Landsfrendes Livsøiemed; dertil virker enhver, som bevidst eller ubevidst arbejder og bygger paa det nye Jerusaleim i Aandens Rige. Det var fordom Jødedomsmets, det er nu Christendommens og enhver sand guddommelig Viisdoms Niemeed. Man kalde os hvad man vil, Cabbalister, Mystikere, Sværmere og Obscuranter! hvor Ordets sande Betydning er forglemt, høre de falske Benævnelser hjemme. Mystiker og Cabbalist i Ordets sande og rette Betydning har jeg ellers Intet imod at benævnes; hvor Aabenbaringsstro kaldes Obscurantisme og Følelse Sværmerie, har jeg heller Intet imod at kaldes en Obscurant og Sværmer." Han viste mig nu hvorledes han og hans Venner udgjorde et stort aandeligt Samfund, der ved Tale og Skrifter og ved deres hele Liv aabenbart bekæmpede hiin fornegtende og ødelæggende Aandsretning, som han kaldte Antichristens Bestræbelse for at grundfæste sit Rige paa Jorden. Han viste mig hvorledes denne Kamp og dobbelte Bestræbelse i enhver Tidsalder havde fundet Sted, men altid havde yttret sig forskjellig, med Hensyn paa de Svagheder og Forvildelser, der vare enhver Tid og

Slægt eiendommelige, og hvorledes ofte selv de forstandigste og retsindigste Menneskers Frygt for Eensidighed og Overdrivelse ved enhver aandelig Bevægelse aabnede hiin Modsigelsens Aand nye Indgange ved modsatte og ofte langt farligere Overdrivelser. Ligesom Jødedommens og Catholicismens oprindelig rene og herlige Aand paa denne Maade var vildledt, saaledes — paaastod han — maatte nu ogsaa den protestantiske Stræben ved sin Eensidighed udarte og gribes som Middel af hiin Fornegtelsens Aand til en opløsende og selvmodsigende Protesteren mod alt Levende og Aandeligt; den Kulde og Død, hvortil dette førte, ansaae han for langt farligere, end alle de Forvildelser, som selv den meest dæmoniske Misbrug af Livet i Phantasiens og Følelsens Overvægts-Perioder har kunnet fremkalde.

Jeg hørte hans Udvikling heraf med den største Opmærksomhed. Meget af hvad han sagde mig var som talt ud af mit Indre, og Alt, hvad min æsthetiske Ben havde tilskrevet mig, forekom mig nu som Virkninger af en frygtelig og dæmonisk Forblindelse. Jeg talte ogsaa med Camilla herom, og hun havde aldrig forekommet mig skønnere, end da hun tilsidst, istedetfor al nærmere Forklaring af hvad hendes Fader havde betroet mig, med begejstret Røst istemte en høi prophetisk Sang om det himmelske Jerusalems evige Skønhed og Herlighed. Hvad

Andre vilde kalde pietistiske Udtryk i denne Sang forargede mig nu ingenlunde, da de vare aldeles bibelske, og jeg nu ikke længer deelte den almindelige Frygt for at høre det Væsentlige benævnt med det sande evige Ord i dets rette og oprindelige Betydning.

En Aften gik jeg ene paa Landeveien, som løb tæt forbi Grevens Slotshauge. Jeg havde netop begyndt paa et meget alvorligt Advarselsbrev til min æsthetiske Ven, og jeg tænkte paa hvorledes jeg skulde gjøre ham begribeligt — hvad han efter sin Synsmaade maatte antage for umuligt og for den barokkeste Grille af en overspændt Phantasie — at det nemlig var en farlig Udsending fra hiin Fornegtelsens og Modsigelsens Land, som nu henrev ham og saa mange forblindede Mennesker til at virke for Opprettelsen af den absolute Intetheds Rige, ved den tomme af alle mulige Stuffer, under den høieste Realitets og Humanitets Maske.

Ligesom jeg tænkte herpaa, saa jeg en Vogn rulle forbi med en eenlig Reisende, i hvem jeg til min Forbauselse gjenkjendte hiin fremmede Lærde. Han sad med sin Tegnebog i Haanden og lod ikke til at bemærke mig, medens han loe høit ved sig selv og syntes at skrive. Vognen var mig allerede af Sigte, da jeg saa et aabent Brev slagre hen ad Landeveien for Binden. Jeg tog det op og tvivlede ikke paa,

at jo hiin mistænkelige Reifende maatte have tabt det af fin Tegnebog. Jeg læfte Brevet, da jeg kom hjem, og dets Indhold vilde frax have overbeviift mig om den befynderlige Reifendes fande Natur og Væfen, hvis det ikke havde været frevet i en vis fpogefuld Tone, der gav det Udfeende af et blot snur: rigt Indfald. Dog dette kunde netop være en liffig Forfigtighed og Mafke; jo oftere jeg læfte det, jo mere troede jeg mig overbeviift om, at det virkelig maatte være et Slags Djævelspoft, jeg havde opfnappet. Det havde ganfke Form og Udfeende af et Brev, men syntes ufuldendt og var uden Udffrift og Adresse. Jeg indfuttede en Affffrift deraf, fom Bilag, i det Advarfelsbrev, fom jeg diebliflig lod afgaae med Posten til min æfthetifke Ven. Den fremmede Lærdes Brev lod ordret faaledes:

”Min overguddommelige Herre og Mefter!

”Jeg har tiltraadt min Gefandtffabsreise til Jorden og iler med at aflægge underdanigft Rapport om mine forfte Bedrifter i denne Narreverden. Iffte: derfor at fkrive med hemmelige Ziffre og infernalfke Hieroglypher, kan jeg i vore humane Tider fkrive i det Folks Sprog, hvis meget ærede Gjeft jeg er, og ligefrem fende mine Breve til Eders Residents, om ikke juft med Posten, hvilken Indretning endnu i denne Henfeende er mangelfuld, faa dog med inden:

landske Curerer, som her aldrig er Mangel paa. Skulde ogsaa min Correspondence blive opsnappet og trykt, er jeg vis paa, intet oplyst og velopdraget Menneske nuomstunder vil antage det for Andet, end for en Spas af en eller anden Poet, der incognito vil fortælle sit Publicum et phantastisk eller satirisk Eventyr, hvortil min Maske synes ham bekvemmet. For dette forslidte og smagløse Indfald vil da Poeten, og ikke jeg, skee en Ulykke af Recensentlauget og maa skee af mig selv, som pro tempore er Væresmedlem i flere saadanne Laug.

Efter Ordre er jeg først draget til Norden, hvor Eders Overguddommelighed formeente, at den kraftigere Menneskeand letteligst kunde udvikle sig i en for os og vort Rige fordærvelig Retning. Overeensstemmende med vor nye Operationsplan, er jeg her fremtraadt som Docent og Medarbejder i alle periodiske Flyveskrifter, item som naturphilosophisk Markskriger og som Stifter af et hemmeligt Selskab, der kalder sig Naturens, Dydens, Fornuftens og Frihedens Indviiede. Mange entusiastiske Narre strømme til mig; jeg holder rørende Taler i vore Forsamlinger om Frihed og Oplysning, Sundhed, Dygtighed og fornuftig Christendom. Enhver, som indtræder i mit Selskab, maa først høitidelig sværge paa, at han ikke troer paa vor Tilværelse, og at han af yderste Evne vil bestride sig skadelig Overtro.

Vel har jeg ondt ved at afholde mig fra Latter, hvergang jeg med høitidelig Mine forelæser Novitserne denne Fed, der i min Mund klinger mig heelt pudseerlig; men jeg kunde gjerne lee høit ved at nævne mit eget og Eders Overguddommeligheds sande Navn, uden at Nogen derfor vilde fatte Mistanke til min Ærlighed; thi de, som troe sig meest dannede og oplyste, finde det næsten selv latterligt, at en saa stor Philosoph, som jeg allerede gjælder for, kan tiltroe dem og deres vise Aarhundrede sliq gammeldags Dumhed, som Troen paa vor Tilværelse. I Forbindelse med bemeldte Indvielses-Fed sætter jeg strax Benægtelsen af alle saavel gode som onde Anders Aabenbarelse og Indvirkning i Menneskelivet. Selv Menneskeaaandens Indvirkning gennem Tider og Slægter vil det nu ikke falde mig vanskeligt at dæmpe eller lede efter mine Hensigter, da man selv til Lykke har tilintetgjort al Afgtelse for Aandens Ytringer i Litteratur og Konst, ved en fortræffelig pøbelagtig Tone og en saa ægte forfængelig Strid blandt Skribenterne, som vi nogensinde kunde ønske. Det næste Philosophem, jeg beviser og fordrer antaget, er Identiteten og Ophævelsen af Godt og Ondt, Sandhed og Løgn, Dyd og Last, som kun tilsyneladende Opposita i den moralske og intellectueller Ideeverden, hvorimod jeg indrømmer disse Begrebers Nødvendighed, som interimistiske Tænke-

og Taleformer. Dog dette tør jeg endnu kun med Forsigtighed betroe til nogle faa Indviiede, som ved endeel af de Erfaringer, de taabelige Mennesker kalde Laster, have opnaaet Modenhed til denne Grad i vor Orden og deri selv finde Beroligelse og Læge- dom for den aandelige Sygdom, de kalde Samvittigheds- tighed (efter hvad jeg hører, en bandsat jordisk Plage, som det er en stor Velgjerning at befrie dem for). Herved kommer Nødvendighedslæren og Videnskab- ben om en mekanisk og nødvendig Organisme mig til megen Fordeel, da det derved bliver mig let at ophæve den saakaldte moralske Tilregnelser. Philosophiens nærværende religiøse Retning søger jeg ogsaa at benytte, ved streng Bibeholdelse af de gamle dogmatiske Former og ved at fremstille Benægtelsen af hiin farlige positive Lære, som dens egen højeste og sidste Betydning. Det er lykkedes mig at bringe Forstanden ved nogen Smiger og Bestikkelse paa min Side og at bringe den animalske Phantasie i dens Tjeneste; Følelsen nodes jeg derimod til temmelig skarpt at bestride; men den er let at gjøre latterlig, hvor den er aandelig; i dens legemlige og dyriske Skikkelse priser jeg den derimod som livsfrisk Dygtighed, saavel i Livet som i Konsten, og dette Kunstgreb har skaffet mig mangfoldige Tilhængere. Hvad Nogle herimod have indvendt mig fra Moralitetens Side, har det været mig let at gjendrive, som Mangel paa

Genialitet og som upoetisk aandløs Middelmaadighed. De Faa, som have vovet at bestride mig med den gammeldags Skriftfortolkning, har det været mig let at faae erkjendte for Obscuranter og Sværmere. Man har ogsaa gjort et svagt Forsøg paa at opvække Historien af sin Grav og bruge dens Vidnesbyrd imod mig; men her kommer den historiske Kritik mig fortreffelig til Hjælp; Alt, hvad der, som factisk, kan skade os og vort Rige, maa ved den kunne gøres uvist og problematisk. Den poetiske Oplivelse af Historien er ogsaa en Bestræbelse, jeg maa modvirke, naar det skal lykkes mig, som jeg haaber, at hæve Dieblikkets Nydelsesliv til den eneste sande og virkelige Tilværelse. For vore politiske Planer finder jeg dog her endnu kun ringe Haab; men jeg søger forberedende at virke derfor, ved at bestride den gammeldags Kjærlighed til de lovlige Magthavere, som en lumpen servil Tænkemaade. Dog jeg skylder formeligt Regnskab for min Methodode.

For ikke at støde den Egoisme, som Menneskene adle under Navn af Nationalfølelse, vilde jeg have udgivet mig for en indfødt Nordbo; men jeg mærkede strax, at dette ingenlunde var Veien til Hæderlighed og til at vække Deeltagelse og gjøre Opfigt blandt dette beskedne Folk. Jeg maatte fremtræde som en allerede berømt Udlænding, og dertil fordre:

des ikke megen Konst. Jeg skrev i en Hast noget Galimathias paa Tydsk, som jeg kaldte: "Naturphilosophiens Grundideer eller det Absolutes Oplosning ved en fornuftig Skepticisme, som Veiledning til den høieste Frihed i Tænkning og som Christendommens dybeste og sidste Betydning." Blandt et Virvar af Konstord og uforstaaelige Flokter lod jeg i denne Piece fremstikke et Par Glimt af vor sande infernalste Biisdom, som jeg dog omhyggelig skjulte og indhyllede i Dydens og Christendommens Former. Jeg udgav mig i dette Skrift for en ivrig Protestant og det endog i en høiere Betydning, idet jeg, skjøndt paa en forblommet Maade, protesterede mod al Auctoritet i Aandens og Forskningens Rige og paastod, med en smigrende Captatio benevolentiae til Være for Menneskenaturens ubesmittede Fortræffelighed, at den evige Sandhed egentlig kun var at søge i vor egen Sjæls og den uendelige Naturs Dybheder. For snart at opnaae den fornødne Celebritet, skrev jeg selv nogle usfelt dadlende anonyme Anmeldelser af mit Skrift, tilligemed en Mængde berømmende Gjendrivelses af disse, og snart nævnede alle lærde Journaler min Piece som et Non-plus-ultra af Genialitet. Jeg sendte Mæcenat Exemplarer deraf med smigrende Dedicationer til alle fornemme Videnskabsmænd saavel som til alle Universiteter og lærde Selskaber i Europa, og inden to Maaneder var jeg

Doctor philosophiæ ved alle Universiteter og Wres:
 medlem af nogle hundrede lærde Selskaber. Ved
 ethvert nyt Dplag af min Pjece, som jeg selv for en
 Deel lod opkjøbe for at formere Dplagenes Antal,
 lod jeg denne Titelramse sætte under mit antagne
 Navn, der nu med denne Narrehale fylder en heel
 Side. Herfor nyder jeg nu stor Anseelse; men jeg
 har den væsentlige Fordeel af mine mange Doctordis-
 plomer, at jeg nu kan opslaae min Lærestol i hvil-
 ken Universitetsstad jeg vil. For at vedligeholde og
 forøge min Anseelse lader jeg idetmindste een Gang
 om Ugen Journalisterne tilstille fra forskjellige Hæn-
 der nye Beretninger om mine Fortjenester og Wres:
 beviisninger, og inden jeg kommer til nogen stor
 Stad, lader jeg min Ankomst med behørig Trom-
 petstød bebude i alle Tidender. Med dette Ry lod
 jeg mig her see, og snart gjorde alle Stadens for-
 meentlige Genier og philosophiske Hoveder mig deres
 Opvartning. Eders Overguddommelighed kan ikke
 forestille sig hvor det har glædet mig at gjøre disse
 Herrers Bekjendtskab, ikke fordi jeg anseer dem for
 saa dygtige Aander til vor Tjeneste; dertil ere de for-
 bundne til deres indskrænkede mennefskelige Natur;
 men til underordnede Redskaber for vore Planer med
 denne Narreverden ere de særdeles brugbare, og der-
 til høist fornøielige for mig at omgaaes, da de idelig
 give mig Stof til en uendelig Latter, som jeg vel

maa skjule i et ironisk høfligt Smil, men som just derved desmere pirrer mig og gjør min Rolle her særdeles interessant. Disse Herrer troe nemlig fuldt og fast, at de aandelig repræsentere Nationen og Tiden og have den vigtigste Indflydelse paa det aandelige Livs Udvikling i Landet, uagtet deres hele Stræben netop gaaer ud paa, aandelig at affondre sig fra Folket, for at glimre som Lærde i en lille Kredss af indskrænkede og pedantiske Laugsbrødre. Her gjælder nemlig endnu det salig latinske Sprog, som Eders Overguddommelighed nok erindrer fra Herdenskabets og Munketidens gyldne Dage. Det bruges ikke alene i Skrifter, som Ingen læser, og i Disputatser om ingen Ting, men ogsaa i Taler, selv ved nationale Festligheder, til ligesaa stor Besvær for Taleren, som for Tilhørerne, men hvorved dog den Fordeel vindes, at der ikke stort sees paa Meningen, og at de største Trivialiteter her endnu kan siges med en vigtig Mine og klinge ret artigt i en Mosaikstil af classiske Talemaader og Floskler. Disse "Herrer i Manderne's Rige" (som dog vel kun deres Disciple for Spøg kalde sig, da de ikke troe paa Mander) disse mine morsomme Beundrere affectere og hykle bestandig en stor Verbødighed for hverandres Kundskaber og Talenter, idet den Ene dog hemmelig anseer den Anden for en Stymper, og enhver stræber af alle Kræfter at underminere sine Medbeilere

til lærd Navn og Ry, som er det Eneste, de eftertragte. De rose sig desuagtet som særdeles oplyste og humane, og de ere saa langt fra at see deres egne Caricaturskikkelser, at de endog søge Grunden til Komœdiens Forsald hos dem i den totale Mangel paa Narre. Man har endogsaa offentlig priist en vis stor Komiker lykkelig, fordi han levede paa en Tid, da der endnu var Daarligheder og Narre til, som kunde give ham Stof til Komœdier.

Blandt disse Herrer glimrer jeg nu som et Lys af første Rang. Uden at skjule dem min Overlegenhed, veed jeg dog at smigre enhver's Forsængelighed saa meget, som behøves for at gjøre ham til min Ven og Beundrer. Jeg er Væresmedlem i alle deres lærde Selskaber og, som sagt, Medarbejder i nogle af deres kritiske Instituter. Ved disse er det fornemmelig de indbilde sig at virke utroligt baade paa den nærværende Tid og alle tilkommende Slægter. I deres kritiske Raad finder jeg altid mit største Morstak. Mange af disse aandelige Raadsherrers hele Tilværelse grunder sig nemlig paa en yderst pudseerlig fix Idee, som jeg næsten skulde troe at Eders Overguddommelighed selv for Spas maa have sat dem i Hovedet. Uagtet disse stakkels Gjelte enten ere aldeles ubekjendte udenfor deres Laug, eller, hvis de have et Slags Navn, omhyggelig holde det skjult, forudsætte de dog ei blot selv, at de ere et Slags

høiere Aander, men antage dette endog som forudsat og erkjendt af alle Andre. — Paa Grund af denne pudseerlige Overtro, affige de med en lystelig Kjæthed Dom over al aandelig Virksomhed; de antage saaledes med den fortræffeligste Selvmodsigelse, at de selv staae udenfor og over alle virkelige og bekjendte Skribenter, idet de dog netop ved de ubetydeligste og forgængeligste af alle Smaa skrifter paatage sig at bestemme for Evigheden hvilke Aander der have Aand og hvilke Skribenter der have Skribentkald. Det falder dem aldeles ikke ind, at Spørgsmaalet om Aand og Skribentkald først maatte være fyldestgjørende besvaret med Hensyn paa dem selv, inden det var muligt eller blot tænkeligt, at det af dem kunde besvares med Hensyn paa Andre. Selvmodsigelsen og Latterligheden i det hele Virvar af Cirkeltænkning, hvori dette Slags Afstandighed bestaaer, ere de saa langt fra selv at mærke, at de vilde ansee den for særdeles taabelig eller maaskee endog for vanvittig, der vilde gjøre dem opmærksomme derpaa. Naar en Skribent udenfor deres Laug undertiden vover dette, smile de haanligt ad ham, helst naar han er bleven forurettet og mishandlet af dem, og de følgerlig kunne betragte hans hele Opposition som blot Forsængelighed, lav Hevn og krænkethed. Enhver, som skriver udenfor Lauget, ansee de i det Hele som et Slags Forbryder, der som over:

beviist Delinquent kan stævnes for deres Domstol og dømmes aandeligt fra Liv og Være. Med al sin Grundabsurditet er dette Slags Kritik dog en nyttig Videnskab for os og et Organ, som jeg ingenlunde vil foragte. Ved at udbrede vore Ideer og Synsmaader i alle kritiske Instituter og efterlade dygtige Skolarer i alle slige Laug, haaber jeg at kunne bringe Liv i dette døde Væsen og derfra at kunne virke paa endeel halbcultiverede umyndige Aander, der ere i Forlegenhed for at faae en Mening om hvad de ikke forstaae, og som endnu have Agtelse for slige selvbeskaffede aandelige Justitsbetjenter. Bliver det endogsaa kun Eftersnakkere og Halehoveder, vi derved vinde til vort Samfund, kunne vi dog trøste os med, at deres Antal upaatvivlelig vil blive det største, naar det kan lykkes os engang at gjøre Kritiken ligesaa underholdende, som den i Almindelighed er fjedelig.

Alle Konstnere og især enhver Digter med betydeligt Talent er det mig vigtigt at inddrage i vort Samfund. Eet eneste ret infernalske Digt med Liv og Aand virker mere til vort Riges Udbredelse, end hundrede philosophiske Smagssystemer og al død aandløs Snak mod den Konst og Poesie, vi maae bestride. Ved endeel af Poesiens Dyrkere finder jeg ogsaa Veien for mig banet, og jeg har med Glæde bemærket en heldig Opposition mod det, vore Sjender kalde Følelse, Dybde, Alvor, aandelig Phantasie

og religiøs Begeistring. Man har i det Hele taget længe, uden at vide det, lykkelig arbeidet os i Hænderne, og vi ere ligeledes mange af de Herrer Philosopher stor Tak skyldige. Den allermoderne Philo-
sophie og Sophistik convenerer mig især fortræffeligt, da jeg med dens snilde Former kan bevise Alt hvad jeg vil og det Modsatte af enhver Paastand med samme Klarhed, som Paastanden selv, idet netop Selvmodsigelsen maa blive Beviset for den dybeste og fuldkomneste Sandhed.

Saa snart jeg nu har bragt vore Ideer her tilfrækkeligt i Omløb og organiseret en Skole, hvorfra de kan forplantes og udbredes, drager jeg videre til alle Universitetsstæder i Europa. Ved aandelige Baaben skal vort Rige udbredes, og om de verdslige Magter behøve vi ikke stort at bekymre os: er Tanken og Villien først vores, følge Armene og Kroppene af sig selv. Vor nye Operationsplan maa lykkes: den menneskelige Aandsudvikling er kommen til et Punkt, hvorfra den enten resignerende maa gaae tilbage til det Gamle og Forkastede, og dertil er Forstanden, med al sin Indskrænkning, dog for hovmodig — eller man dristig maa trænge frem og sætte sin egen Villie og Frihed istedetfor det Absolutes. — Jeg har af visse Aarsager optaget dette fortræffelige Udtryk, hvorved jeg ikke behøver at nævne hvad jeg ikke gider høre — — —

Hermed var dette mistænkelige Brev afbrudt. Det var skrevet med Blyant, og jeg havde taget en Afskrift deraf til min egen Underretning; men det forunderligste ved det Hele var, at da jeg vilde meddele Greven Brevet og høre hans Mening derom, var der ikke et eneste Ord eller Bogstav at see i Originalen, der nu kun saae ud som et smudsigt sammenkrøllet Ark Conceptpapiir. Jeg lod Greven læse min Copie, og han spurgte mig meget alvorligt om der ingen fremmed Indflydelse virkede paa mit indre Syn, og om jeg ikke undertiden i Harmen eller Indignation sammenblandede mine egne Forestillinger og Reflexioner over Menneskene eller Tingene med deres ydre eiendommelige Stikfæls; Meget af hvad han havde læst i min Afskrift syntes ham nemlig bekendt tilforn af vore Samtaler. Han vakte herved en Tvivl hos mig om den objective Sandhed og Paalidelighed af mine mange besynderlige Erfaringer. Jeg fortalte ham nu min Moders forunderlige Eventyr og Alt, hvad jeg selv havde oplevet med Diensalven og Ringene. Han hørte derpaa med den største Opmærksomhed. Det lod aldeles ikke til at forundre ham, som noget Ubegribeligt; men han blev særdeles alvorlig og betragtede mig længe taus med et skarpt og prøvende Blik. "Jeg har indviet Dem i nogle af Naturens Hemmeligheder" — sagde han endelig — "Jeg har ført Dem saavidt, som jeg troede De

med deres nærværende Udvikling var skiftet til. Jeg har nylig endogsaa viist Dem hvor nær Aandeverdenen ligger os, og hvorledes vi her igrunder vandre midt om i den, uden at vide det. Den Skilsmisse, der desuagtet i vort nærværende Liv maa og bør finde Sted mellem os og de mægtigere saavel høiere som lavere Aander, vilde jeg netop idag gjøre Dem opmærksom paa; jeg vilde paa det Alvorligste have advaret Dem mod at overstige denne Grænsse; men nu hører jeg med Smerte, at De allerede for længe siden har oversteget den."

"Hvorledes!" — spurgte jeg forundret — "maa jeg nu selv imod Dem forsvare mig mod Beskyldningen for sygelig Overspændthed og Sværmerie? anseer De mig endog for at have overtraadt Mennefskelighedens Grændser, fordi jeg maaſkee i min første Udviklingsperiode for lidenskabelig og eensidig har higit efter Idealiteten i Livet og i Kunsten, og fordi jeg mangengang her, hvor et nyt Liv i Klarhed og Kjærlighed er opgaaet for mig, har tabt mig i en lykkelig Drømmeverden og i et Ocean af et høiere Livs Følelser og Længsler, der, ligesom Urda's hemmelighedsfulde Brønd i den nordiske Mythe, synes at ligge udenfor Verden og den jordiske Tilværelſes Grændser?"

"Den Stræben, som bragte Dem did, kan jeg ingenlunde forkaste" — svarede Greven — "det var

Aandens tidlige utaalmelige Tilbagestræben mod
 dens evige Ophav. Kun naar Aanden hildes i
 Sandseverdenen og fængsles af en kjædelig Forstands
 Lænker, kunne vi komme til at miskjende og foragte
 hiin Stræben. Hvad der ved den er forkasteligt, er
 som oftest kun dens Eensidighed og blinde Foragt for
 den ydre Verden, der, isoleret og løsrevet fra Aanden,
 maa for os tabe al mulig Realitet. Den Bild-
 farelse har De vel ikke ganske været fri for; dog den
 er saare tilgivelig: Meget af hvad vi udbortes see,
 er virkelig kun Skin; det er visseelig Aanden og
 Ideerne, der give Sandseverdenen Realitet, men
 ingenlunde denne, der giver Aanden og Ideerne Real-
 itet. Det er maaskee sidstegang vi tale herom" —
 vedblev Greven bevæget — "og jeg vil forklare mig
 nøiere. De nævnede den oldnordiske Mythe om
 Urda's Brønd: af hint Idealitetens Ætherhav er
 det i Sandhed, at den nye Jord og Himmel skal
 fremstaae, naar den endelige Verden selv med dens
 Skinliv og falske Guder opløses; af hiin Tilblivel-
 sens dybe Kilde hentes ogsaa i Sandhed de evige
 Livsdråber, som forfriske og vedligeholde Verdens-
 træets Rødder; Den, der veed hvad det historiske
 og poetiske Liv i Sandhed betyder, vil forstaae det.
 Der ligger ofte meer Sandhed og Wiisdom i hiin
 gamle Hedning's Philosophie, end mange Philosopher
 i vort Aarhundrede drømmer om. Dog dertil skulde

vi ikke behøve at tage vor Tilflugt i en christelig Tid for at forsvare den ideale Stræben mod en cras Realismes Spot. Tomhed, Sværmerie og lustige Hjer-
nespind finder den spidsborgerlige Realist allevegne, hvor Lustningen fra en høiere aandelig Verden kommer ham nær og forstyrrer hans rolige velbehagelige Livsnydelse, ved Ahnelsen om dens nødvendige Intethed. At jeg ikke hører til dette Slags Sundheds-
prædikanter, maa for længe siden have været Dem klart, og dog maa jeg bekymret tilstaae Dem, hint besynderlige Eventyr, der er indtraadt i Deres Liv, vækker en ængstelig Formodning hos mig, som bliver mig til sorgelig Visshed jo længer jeg overveier hvad De har betroet mig om Grunden til Deres afvigende Sandse-
Erfaringer."

"Hvorledes?" — spurgte jeg forbauset —
"anseer De da virkelig hint Eventyr og hine Huldres gaver for noget Værre eller Farligere, end hvad Andre vilde kalde en forskruet Phantastie eller fix Idee?"

"Kald det hvad De vil!" — svarede Greven —
"ved Brugten af hine Gaver er De traadt i en farlig Forbindelse med de halvdæmoniske Naturaander, der, som Elementerne selv, ere mægtige og lunefulde, men kun ere velgjørende for os, naar de, uden at beherske vort Sind, virke stille og affondret i den dem anviste Sphære. Det var en Lykke, hine farlige Ringe bleve

Dem frarøbede. De har selv erfaret og erkjendt, til hvilke Forvildelser en saa tvetydig Lykke kunde føre Dem.”

”Med Ringene var det Blændværk” — svarede jeg — ”men Salven har dog vist forhøiet mine Sandseevner. Er da ikke enhver sjelden Naturgave en Himlens Velgjerning? og kan der være nogen Skuffelse at befrygte derved?”

”Deres klare levende Sands for Livets Billeder og Toner har jeg hidtil troet var Dem en medfødt himmelsk Gave” — svarede Greven — ”og jeg prisste Dem lykkelig derfor. Nu frygter jeg, der ogsaa er Bedrag og Skuffelse ved denne Gave, og at de lune fulde Naturaander kun for en Tid har laant Dem, hvad de maaskee kan og vil tage tilbage, for at bringe Dem i Tvivl om den evige Sandhed og om den Herligheds Tilværelse, som De dog selv har seet og fornummet. Skulde denne Ulykke ramme Dem engang, naar jeg ikke er Dem nær, saa lad Dem ikke forlede af det Verdslige og Forgjængelige i Deres eget Sind og af den eensidige Forstandshovmod hos Dem selv og Tidens højrøstede Slaver, til at mistkjende det Evige og Uforgjængelige i Deres eget Væsen og i den store besjælede Natur! Foragt aldrig Deres nuværende klare og skønne Tilværelse, som Sværmerie og sygeligt Phantasterie! men kom tilbage til mig, og jeg skal føre Dem et vigtigt Skridt

videre i Deres Kundskab om Naturens Hemmelig-
heder. Hvad de underordnede Naturaander for-
maa, det formaaer en gjenløst Menneſkeaand ogsaa
— og langt mere. Et eneste Ord i den hellige Skrift
har i ſin rette Betydning og Forbindelse langt større
Magt — ſaavel til at aabne Dine og Dren for det
evige Lyſ og de evige Livſtoner, ſom til at afløre og
omſkiſte Tingenes ſtuffende Skikkelſer i Verden —
end alle miſtænkelige Tryllegaver af de mægtigſte
Elementaander.”

”Hvorledes!” — udbrød jeg i den høieſte Spæn-
ding og Forbauselse — ”er Miraklernes Tid da ikke
forbi? og formaaer Menneſkeaanden at forandre
Naturens og Tingenes Skikkelſe?”

”Ikke ved ſig ſelv” — ſvarede Greven — ”men
vel ved den ſtore Aand, hvori den lever og rører ſig,
ved den guddommelige Kraft og Almagt i de hellige
Ord, i deres rette og evig ſande Forbindelse og Be-
tydning. Den, der lever i den Almægtiges Aand og
vil den Helliges Villie, hans Villie maa ſkee med
den Almægtiges.” Idet han ſagde diſſe Ord, flam-
mede hans Dine, og hans anſeelige Skikkelſe ſyntes
mig at hæve ſig med en beſynderlig Kraft og Maje-
ſtæt. Det var mig ſom jeg ſaae Moſes i det Dieblif,
da han ſlog i det røde Hav og tvang Volgerne til at
adſkilles. ”Denne Hemmelighed er den ſidſte og
høieſte i mine Fædres Wiisdom” — tilføiede han

efter et hoitideligt Ophold — ”men den kan og bør ikke betroes nogen Menneſkesjæl, der endnu vakler mellem Gud og Verden, og ſom ikke for evig har affagt alt Forbund med Menneſkelivets og Naturens friftende og ødelæggende Magter.”

”Mig kan og vil De altsaa aldrig indvie i denne Hemmelighed?” — ſagde jeg med en ſmertelig ydmygende ſølelſe — ”ikke engang, naar jeg tilintetgjør hiin hemmelighedsfulde Gave fra Naturaanderne, ſom De anſeer for ſaa miſtænkelig og farlig? See, her er hiin Salvefrukke; den ſkal aldrig meer gjøre mig til en Eventyrdrømmer og Gjek.” Med diſſe Ord kaſtede jeg den ud af Binduet i Slotsgraven.

”Det hjælper ikke” — ſagde Greven — ”Virkningen af hiin Tryllegave fornemmer De dog endnu; den udgjør for Dieblikket virkelig Deres høieſte og eneſte Lykſalighed. Var De paa en anden Bei kom: men til dette koſtelige Fortrin, og var det derved tillige ſikkret Dem, ſom et evigt og umiſteligt Gode — ſaa — af, ja ſaa” — vedblev han med et dybt Suk — ”kunde Deres Liv og Lykke maafkee være blevet noie forbundet med min og mine Børns Fremtid, og Deres Stræben efter aandelig Virkſomhed have fundet en ſkøn og herlig Tilfredsſtillelſe.”

Han taug, og jeg ſaae Taarer i hans Øine. Jeg greb hans Haand, og Røvet Camilla bævede paa mine Læber. ”Det ſmerter mig dybt” — afbrød

han mig — "men jeg seer det — vi maae skilles ad. Ikke alene min Fred og mine Børns Vel, men Deres egen Villie vil fordre det. De kjender endnu ikke Dem selv, og mit Livs høieste Niemeed er Dem en Gaade. Jeg har elsket dig som en Søn" — vedblev han bevæget, i fortrolig faderlig Tone — "og jeg elsker dig endnu, skjøndt jeg seer Taagen ved dit Die, som vil gjøre mig fremmed for din Sjæl og dit Hjerte. Idag adskilles vore Veie, for maaskee først at mødes hvor ingen Skuffelse og intet Blændværk meer findes. Tag den største Skat med dig af mit Huus! men forlad det inden Midnat og træd ikke igjen over min Tærskel, for Kobolderne har taget deres Gave tilbage, og Tidens Blændværk har viist dig hvad der overlever dens Omkiftelser! Jeg kan og vil intet Forbund slutte med en Gjeldner til Afsgrundens Magter — med en lønlig Overløber til den Fjende, jeg evig maa bekæmpe."

"Men affindig kan og vil De gjøre mig, Hr. Greve!" — udbrød jeg i heftig Ubillie — "De seer min Kjærlighed til Dem og deres Datter og forskyder mig, fordi jeg eier en tilfældig Lykkens Gave, som maaskee kun ikke er evig. — Er det kjærligt og retfærdigt?"

"Dit Klarsyn, Søn, er ikke blot forgjængeligt, men ofte falsk og dæmonisk" — tog Greven Ordet igjen med streng Alvor — "det fremkaldes og næres

ikke blot af det Guddommelige i dig, men ogsaa af det Dæmoniske. I den forføngelige Stad var det din egen Forføngelighed og dit Koboldlune, der bragte dig til at miskjende den oprindelige Menneskenatur hos dine Venner og de Gjætte, du foragtede. Dine Synere vare ligesaa ofte falske som sande. Dine Dyrevisioner vare aandløse Misfostre af et ukjærligt Sind og af en høist almindelig Higen efter dæmonisk Satyr; Vid og humoristisk Lune, som du deler med de trivielleste Wittighedsjægere. I din Ringeagt for den forføngelige Skin;Lærdom, har du været nær ved at miskjende og foragte al sand og ædel Videnskabelighed. Kun din dybere Natur og din Verbødighed for Frelsens Ord har hidtil reddet dig fra at gaae tilgrunde i Hovmod og Menneskeforagt. Vi maae skilles ad; det er nødvendigt. Kom til mig før Midnat, at jeg kan velsigne dig og maaſkee vise dig den Vej, hvorpaa vi atter kan mødes i Klarhed!"

Med disse Ord forlod han mig. Jeg stod som lynslagen og nedstyrtet fra alle mine Ønskers og Forhaabningers Himmel. Jeg estertænkte hvert Ord, han havde sagt mig; jeg overveiede Alt, hvad jeg havde hørt og lært af hans hemmelige Viisdom. Jo meer jeg tænkte derpaa, jo besynderligere og mistænkeligere forekom det mig Altsammen. "Han er en Cabbalist" — sagde jeg ved mig selv — "han er af jødisk Slægt; naar Alt kommer til Alt, er han vel

tilsidst en Sværmer eller Bedrager. Han maa have
 havt en Hensigt med mig, som han nu har opgivet.
 Jeg har røbet ham min Kjærlighed til hans Datter,
 og han griber nu det urimeligste Paaskud til at bort-
 jage mig. Camilla elsker mig; jeg kan ingen
 Tvivl nære derom. Blicher hun nu her ene hos den
 gamle Drømmer, gjør han hende tilsidst affindig med
 sine hemmelige Videnskaber. Mig har han jo allerede
 gjort halv forrykt. Han tillod mig at medtage den
 største Skat i hans Huus. Hans største Skat for
 mig er Camilla. Kunde og vilde hun følge mig,
 burde jeg da betænke mig paa at stusse den gamle
 Sværmer og redde en ung, smuk og aandrig Pige for
 at gaae tilgrunde her i Sværmerie og Ussindighed?
 — Men er det ikke en skammelig Uafnemmelighed?
 — indvendte jeg mod mig selv — Har den gamle
 sværmeriske Herre ikke viist sig imod mig som en
 Fader? har han ikke idetmindste troet at meddele mig
 det Edleste og Bedste, han eiede, i sine Viisdoms-
 skatte og sin hemmelighedsfulde Vandsrigdom?" —

Jeg havde en lang og smertelig Kamp med mig
 selv. Endelig seirede min heftige Lidenstabs for den
 skjønne Camilla, og jeg erindrede mig af min phi-
 losophiske Moral, at det var Ret at stusse affindige
 Mennesker til uskyldige Menneskers Redning. Jeg
 blev den hele Dag paa mit Bærelse og lod som jeg
 var upasselig. Medens jeg beredte mig til min Bort-

reise, lagde jeg en Plan til at bortføre Camilla, og den lod sig lettelig iværksætte, naar hun kun selv var villig dertil. Min Kjærlighed var saa heftig og lidenskabelig, at jeg ikke tvivlede paa at kunne overtale hende. Jeg bestak den Tjener, der opvartede mig, og han lovede at holde med en luffet Vogn ved Haveporten i Aftenstemningen. Jeg oppebiede nu kun den Time paa Eftermiddagen, da jeg vidste, den Gamle var i sit Sønkammer, de unge Grever i den modsatte Fløi og Camilla ene i den lille Havestue hos sine Fugle. Endelig slog den forønskede Time. I den heftigste Uro og Spænding gik jeg sagte ned ad Trappen og nærmede mig gjennem flere øde Værelser til Havestuen, hvor jeg hørte Camilla synge og spøge med sine Fugle. Jeg sluttede deraf, at Faderen ikke endnu maatte have sagt hende Noget om min Bortreise, og jeg haabede, den pludselige Underretning derom nu ogsaa skulde bidrage til Udførelsen af min Plan, der var beregnet paa Overraskelse og vor gjensidige Kjærligheds Styrke i Tilstaaelsens første begejstrede Dieblif. Sik hun Tid til Overlæg og Betænkning, frygtede jeg for, at hendes Kjærlighed til den gamle underlige Fader dog skulde faae Overvægt og holde hende tilbage. Ved nu at høre hendes sorgløse Sang, standsede jeg et Dieblif og betænkte den Uro og Anger, jeg maaskee dog ved mit dristige Eventyr beredte hende, og hvorledes den

gamle Fader vilde føle sig forladt ved Savnet af sin eneste Datter; men min Kjærlighed overbandt enhver Betænkelighed. "Det er Pligt" — sagde jeg ved mig selv — "du redder en uskyldig Sjæl fra Sværmeriets og Pietismens Fordærvelse og fra en affindig Cabalists Snarer; en saadan aandelig Rød og Fare bryder selv Naturens første Love og Familielivets helligste Baand. — Jeg aabnede Døren til Havesluen og traadte ind. Hun stod med Ryggen til mig ved et Fuglebur og syntes ikke at have bemærket mit Komme. "Deiligste, elskværdigste Camilla!" — udbrød jeg — "himmelske Engel paa Jorden! jeg maa herfra; men først maa jeg sige Dem hvad jeg har følt fra det første Dieblif, jeg saae Dem, og hvad ikke et heelt Menneskelivs Dimsfistelser kan forandre eller udlette af min Sjæl — jeg — — —"

Hun vendte sig nu om, og med Forfærdelse blev jeg staaende maalkøs og troede at see en levende Mumie i Camillas Dragt. Hun stod atter for mine Dine som hiin ældgamle udtærede Dame og ligesom min æsthetiske Ven havde beskrevet mig hende; i dette ulyskelige Dieblif, da jeg i det heftigste Elskovsraferie vilde bortføre hende, forekom hun mig som en rynket stiv Francaise, der gik i Barndom og snakkede Fransk med sine Pappegoier. Uden at sige et Ord meer, styrtede jeg ud igjennem Havedøren og rev et Par Fuglebure omkuld i min Hefstig:

hed. Jeg hørte Camilla med flagende Stemme ynke de smaa Fugle, som jeg havde saaret og for-
 skræffet. Hendes deilige velbekjendte Stemme søn-
 derrev mit Hjerter og havde nær kaldet mig tilbage;
 men Skrækket, jeg havde seet, stod endnu for
 mine Dine, og som jeg var jaget af onde Mander,
 fortsatte jeg min Flugt gennem Slotshaven og stand-
 sede ikke før jeg stod paa Landeveien. Nu befandte
 jeg mig først og gif langsommere. Der var ingen
 Fare paa Færde; ingen Sjæl forfulgte mig; jeg gif
 ene paa den øde Landevei og havde kun havt ifinde
 at gjøre en gammel Dame en Kjærlighedserklæring
 samt formaae hende til at lade sig bortføre af mig.
 Jeg udbød i en høi Latter over mig selv og min for-
 underlige Stilling, medens jeg dog tillige følte mig
 besynderlig nedslaaet og sørgmodig stemt, som den
 usleste Betler, der havde drømt, han var Konge, og
 saae Scepteret i sin Haand forvandlet til en Tigger-
 stav. Jeg troede nu, at Greven med sin cabbali-
 stiske Philosophie maatte have forvirret min Hjerne,
 og at alt det Forunderlige, jeg havde oplevet paa
 hans Slot, var lutter Sværmerie og Galsskab, saa-
 velsom min Moders Eventyr, min Historie med
 Ringene og mit formeentlige Klarsyn. Jeg erin-
 drede nu, at jeg som en affkediget Huuslærer, der
 forlod Grevens Slot, dog ikke behøvede at reise til
 Guds, og at jeg desuden havde ladet alle mine Sager

ligge paa mit Værelse. Jeg besluttede at gaae tilbage til Slottet og tage ordentlig Afsked, uden at lade mig mærke med min forulykkede Plan eller min senere fornuftige Opdagelse.

Det var imidlertid blevet Aften. Da jeg kom til Haveporten, saa jeg den bestukne Tjener efter Aftale holde der med Grevens sukkede Reisevogn. Jeg blev blussende rød af Skam, men fattede mig hastig. "Kjør kun ind igjen!" — sagde jeg — "det hele var en Spøg, jeg vilde have med Greven og hendes Raade; men det var dog maaskee upassende; Veiret er ogsaa slet, og det er for sildigt at kjøre Lysttour for gamle Folk." Tjeneren syntes med Nøie at tilbageholde en ondskabssuld Latter, idet han nikkede og adlød.

Jeg gik nu langsomt op til Slottet i den allerulykkeligste Stemning. Det var mig som jeg havde været i det saligste Paradiis, men saa mig udstødt derfra paa den ynkeligste og tomme Alfavei. Det gamle gothiske Slot forekom mig som et Fangebuur og en skummel uhyggelig Bolig for Ugler, Flaggermuus og gale Mennesker. De gamle forfaldne Taarne og de takkede Gable forekom mig som plumpe og smagløse Levninger fra en barbarisk Tid. Havets Brusen under de gamle mosbegroede Borgmure lød mig monoton og kjedelig, ligesom Strandmaagernes Skrig over Taarnfahnen; Søluften var mig væm-

melig og erindrede mig kun om alle en Soreises Ubehageligheder. I Baggaarden brølte mig Herregaardskvæget ligesaa affkyeligt som Malkepigerne skreg, og ved Stalden løb Evinene paa Møddingen med Krager paa Ryggen og med raadden Halm i Munden og spaaede mig Slud og ondt Reiseveir. Jeg hørte, Greven var i sit Kontammer, og jeg gik derop for at sige ham, at jeg reiste. Jeg gik gjennem Musæerne og Bibliotheket, hvor jeg før saa ofte og inderlig havde glædet mig, og hvor jeg havde gjort Udkast til en Række poetiske og videnskabelige Værker, som jeg haabede skulde være evige, som min Aand, og virke opløftende og velgjørende paa alle kommende Slægter. Maanen skinnede nu ind paa Billedstøtterne og Boghylderne; men Gibsbillederne saa mig ud som hæslige nøgne Liig, og jeg syntes at høre Træormene gnave i de gamle Hylder, som i Liigtister. Jeg tænkte paa al den unyttige Flid og Lærdom, her opbevarede til Forraadnelse. De her i Kalveskind begravne Forfatteres stolte Haab om Uldødelighed og om oplivende Indvirkning paa Efterfølgten forekom mig nu ret latterlig. Al aandelig Stræben var mig tom og frugtesløs; alt Haab om at udrette Noget i Verden var mig nu Galsskab og Forsængelighed. Navn og Eftermæle syntes mig saa taabeligt og affindigt et Hjerneskind, at jeg udbrød i en bitter latter, idet jeg sparkede til en

Bunke Classiker, der vare halv fortærede af Møl og laae nedtagne som Makulatur paa Gulvet. Jeg aabnede Døren til Grevens Lonkammer. Der sad han med Slobrok og Rathue i sin store Lænestol, med en Glaslampe for sig, og saae mig ud som en forhungret Skomager i sit smudsige Værksted. Al den Høihed og Storhed, jeg før havde seet i Grevens Ansigt, var forsvundet, og jeg saae nu kun en nedbøiet sygelig Olding, i hvis matte Dine der endnu glimtede en Rest af sværmerisk Phantasie og vanvittig Fld.

"Kommer du dog for at medtage min Belsig-
nelse? Søn!" — sagde han med svag Stemme og gjorde et forgjæves Forsøg paa at reise sig.

"O ja, Deres Høivelbaarenhed!" — svarede jeg i ligegyldig Forstemthed og bukkede — "jeg vil ærbødigt anbefale mig i Deres gunstige Erindring." Hans ynkelige Stikkelse vakte dog min Medlidenhed, og jeg ansaae det for Pligt baade mod ham og mig selv, saa høfligt som muligt at sige ham den rene Sandhed. "De har vist meent mig det meget godt, Hr. Greve!" — vedblev jeg — "men jeg maa beklage, at jeg ikke før har saaet Dinene op og seet den uhyggelige Bildfarelse og det sygelige Sværmerie, hvortil en overspændt Phantasie og en altfor varm Følelse har henrevet Dem, men hvorved De spilder deres Liv og Kræfter paa Phantomer, der kun gjøre Dem

selv og Andre uslykkelige. De havde ogsaa nær forstyrreret Hovedet paa mig; men at De ikke har meent det ilde med mig, er jeg overbevist om, og jeg skylder Deres Høivelbaarenhed dog paa en Maade et Slags Taknemmelighed."

"Ja saa" — sagde Greven med et veemodigt Smil og betragtede mig noie — "det er altsaa Taknemmelighed, der bringer Dem til mig? var det ogsaa denne skønne Dyd, der bragte Dem til at opgive Planen med min Datter, uagtet den philosophiske Moral jo tillader Dem at bedrage en vanvittig Fader for at redde Datterens Forstand og gjøre hende lykkelig?"

Jeg følte mig ligesaa bestømt, som jeg blev forbauset ved disse Grevens Ord. Tjeneren maatte altsaa have forraadt mig, eller denne forunderlige Mand maatte endogsaa have figet ind i min Sjæl og gjettet mine Tanker. Jeg vidste ikke hvad jeg skulde svare. "Min Kjærlighed til hendes Naade Comtesse" — stammede jeg — "var en Bildfarelse og et Blendværk, som alt det Andet; min Bortførelsesplan var en Romangrille, en uheldig Phantasie, en forslidt og aldeles uoriginal Idee. Jeg agter nu om et Dieblig ganske profaisk at forlade Slottet og beder Deres Høivelbaarenhed undskylde et poetisk Misgreb i mit Liv, som hidrørte fra en overspændt og sygelig Stemning."

"Modtag hvad jeg skylder Dem for mine Søners Underviisning!" — sagde nu Greven hastig og rakte mig en Rulle dobbelte Lovisd'orer — "Gid det maa gaae Dem vel!" — tilføiede han med et dybt Suk — "Gid De maa finde Veien til Lys og Sandhed! Kun paa den Vej kan vi atter mødes her eller hist. Skulde De engang føle levende Trang dertil, saa kom ihu hvad jeg har lært Dem og benyt Dem af denne kostelige Reiviser, som jeg vil medgive Dem tilligemed min Tilgivelse og faderlige Betsignelse." Med disse Ord rakte han mig et lille Haandskrift, som jeg allerede kjendte og som jeg vidste, han satte stor Priis paa. Det indeholdt et af ham selv forfattet Udtog af den caballistiske Lære om Ordene og Bogstavernes hemmelige og hellige Betydning. Han lagde med det samme sin skjælvende Haand paa mit Hoved.

Hans Venlighed rørte mig; men da jeg modtog Bogen, havde jeg dog Møie med at tilbageholde et medlidende Smil over det besynderlige Sværmerie og den Overtro, jeg nu endog skulde medtage dette Minde om.

"Har jeg nogen anden Skat, som De heller vilde medtage til min Ihukommelse?" — spurgte Oldingen og betragtede mig nøie — "Siig frem! den skal ikke blive Dem negtet."

Jeg rystede paa Hovedet og fremsagde tankeløs nogle sædvanlige Artigheder; men i det samme faldt mit Blik uvilkaarligt paa den kostbare Guldskammel, som han havde under sin høire Fod. ”Den Skat, han der saa haanlig træder under Fødder” — tænkte jeg — ”den er unegtelig mere værd, end hele hans Daarekistevidsdom; hans Fader har dog bedre vidst at skatte hvad der har solid og virkeligt Værd.” Til min Forstrækkelse troede jeg, at jeg maatte have udtalt høit hvad jeg blot flygtigt tænkte; thi jeg saae en harmfuld og smertelig Bevægelse i den gamle Greves Ansigt. ”Vil du tilbede Guldkalven, Forblindede, saa tag den!” — udbrød han og reiste sig heftig, idet han rev en lang Rist i sin Silkeslobrok og stødte Guldskamlen foragtelig fra sig med Foden — ”tag den” — vedblev han — ”og dands om den i din Ørken! men Dyret skal være din Herre, til du kalder paa den, som er mægtigere, og du seer, din Afgud er Dynd.”

Det var mig et Dieblif som hans Skikkelse atter blev høi og ædel i hans Harm; men snart sank han mat tilbage i sin Lænestol, og jeg saae kun den lille vanvittige Mand med det udtærede Jodes ansigt.

”Det er naturligt, at vi nu fra vore forskjellige Synspunkter maae betragte og vurdere Tingene i Verden noget forskjelligt, Hr. Greve!” — svarede

jeg med rolig Fatning — ”selv hvad De med saa megen Uvillie har skjænket mig, skal være mig en kjær Erindring om Deres Bevaagenhed; men det forsikkrer jeg Dem dog, at jeg med endnu større Omhu skal bevare Deres Haandskrift, om jeg end aldrig ønsker at indvies dybere i den Viisdom, det indeholder. Erindringen om Deres velvillige Sinde-
delag imod mig og om det besynderlige Phantasieliv, jeg her har levet, vil dog aldrig ganske kunne udsettes af min Sjæl.” Med disse Ord forvarede jeg Bogen i min Brystlomme og vilde med nogle sædvanlige Complimentformler række Greven Haanden til Afsked; men han holdt den høire Haand for sine Dine og gav mig med den venstre Tegn til at gaae. Da jeg gik ud af Døren, kastede han endnu et smerteligt Blik efter mig, og jeg saae hvorledes Taarerne rullede ned ad hans blege Kinder. Jeg blev heftig rystet ved dette Syn og var nær ved at vende tilbage og styrte mig i hans Arme; men da stod atter Skræmmebilledet af hans gamle Datter og det hele Daarekistevæsen i hans Huus advarende for mig og jog mig bort. Jeg iulte med Afreisen; dog tog jeg først Afsked med de unge Grever, som holdt meget af mig og vare ret bevægede ved at sige mig Farvel. Jeg spurgte til Camilla. Hun var upasselig, hed det, og kunde ikke see mig.

I den forunderligste Stemning kastede jeg mig paa Bognen og rullede ud af Slotsporten. I Baggaarden blev Rudsken standset af to Tjenere, der kom slæbende med en tung Sæk, som de lagde op i Bognen til mig. "Fra Greven" — sagde den ene — "det er noget Skramlerie, De nok har glemt." "Godt!" — sagde jeg og befølede Sækken. Det var den svære kostbare Skammel, som jeg i min Forvirrelse og Smerte over Afskeden aldeles havde forglemt. "Guldkalven" — sagde jeg til mig selv med en hemmelig Uro — "Nu ja, den skal snart faae Fodder at gaae paa. Til at dandse har jeg just ingen Lyst, og til en Ørken reiser jeg ikke heller; men der var dog Mening i hans Galskab: det hele Liv er mig nu dog øde og tomt."

Det varede længe inden jeg kunde udrive mig af den nedslaaende Sindsstemning, den Dags Begivenheder havde sat mig i. Først da jeg ankom til Hovedstaden og saa mig atter istand til at deeltage i alle den store Verdens Herligheder og Forlystelser, blev jeg efterhaanden tilfreds og munter igjen. Jeg bortflog Tanken om Greven og hans Datter, som en affindig Drøm. Den hemmelighedsfulde Bog indsyede jeg dog i min Kjortel, for altid at bære den hos mig, men tillige for aldrig at fristes til at aabne den. Den kostbare Guldskammel forvarede jeg som en Helligdom; den var virkelig støbt i Form af en

liggende Kalv eller et andet firføddet Dyr. Arbeid det var slet; men Guldklumpens reelle Værdie gjorde mig til en hovedrig Mand.

Det var min første Plan at lade Guldklumpen smelte og omsætte i rede Penge; men hvergang jeg betragtede den, syntes det mig Synd at ødelægge og adsprede en saa herlig samlet Skat. Jeg fik en vis Erbødighed for den store Magt over Tingene i Verden, en saadan Rigdomsmaße indesluttede, og jeg sandt ofte en besynderlig Glæde i at betragte den glindsende Banskabning. Hvergang jeg i min Eensomhed overlod mig til denne Nydelse, var det mig som den hele Verden med alle dens Vellyster og Herligheder dandsede om mig, og jeg kunde undertiden saaledes henrives af disse tillokkende Phantasier, at jeg selv i min Glæde sprang og hoppede om min Skat. Da erindrede jeg vel stundom med et Slags Gru den gamle Greves Ord om Dyrrets Herredomme og Guldkalvedandsen i min Ørken; men jeg vidste, at jeg ved dette kostelige Dyr for en stor Deel var Herre over Tingene og Menneskene i Verden; det lystelige nydelsestrige Liv, jeg nu kunde tilegne mig hvilket Dieblig jeg vilde, var mig heller ingen Banskægten i Ørkenen; jeg smilte medlidende ad alle slige hellige Talemaader og ad den stakkels gamle Sværmer, der ikke bedre vidste at sætte Priis paa saa virkeligt et Gode.

Jeg besluttede at reise udenlands. Til det første Aar havde jeg tilstrækkelige Reisepenge. Jeg lod gjøre et Skrin til Guldbilledet, kjøbte en magelig Reisevogn, satte min Skat paa Forsædet — og reiste.

Hvergang jeg kom til et Vertshuus, hjalp jeg selv omhyggelig mit kostbare Klenod af Vognen; jeg lukkede mig inde paa mit Kammer og glædede mig ved at aabne Skrinet og beskue min mægtige Reiserfælle. For ikke at have nødig at stille mig fra denne solide Ben, levede jeg overordentlig sparsomt og nød kun det Allernødvendigste til Livets Ophold. Jeg folgte min Vogn og tog til Takke med Karrer og de ringeste Fragtvogne. Naar jeg kom til en stor og mærkelig Stad, leiede jeg mig et fattigt Tagkammer i et af de mindste og smudsigste Stræder, for ikke ved Overdaadighed at drage Tyvenes og Bedragerens Opmærksomhed hen paa mig. Jeg forlod aldrig min Stue for at see mig om eller tage Deel i Selskaber og Forlystelser; men jeg fandt i min idylliske Tensomhed en stille huuslig Glæde i at beskue mit Klenod. Det plumpe Kalvebillede blev stedse skjønnere og ædlere for mine Dine; jeg fandt det langt herligere, end de berømteste antike Billedstøtter, der dog kun vare af Gips eller Marmor. Undertiden forekom Kalven mig endogsaa levende; jeg syntes tydeligt at see et Par smaa funklende Dine skinne ud igjennem dens hule Hoved; jeg saae en Majestæt i

dens Afsyn, som den var en Tyrste eller Konge over Aanderne, og naar jeg ret levende forestillede mig hvad det var for et hartad almægtigt Væsen, jeg havde for mig, kom der næsten et Slags Andagt i de uvilkaarlige Udbrud af min Verbødighed.

En Nat som jeg laae vaagen paa mit haarde og ubequemme Leie og i det klare Maanestien betragtede min mægtge Verdensgud, der stod paa et Bord tæt hos mig ved Sengen, udstrakte jeg i min Hensykkelse Armene imod den, som for at tilbede den; men da blev det pludselig for mine Dine som Billedet bevægede sig og Guldkalven stred ned fra Bordet og lagde sig med en Dres Vægt over mit Bryst. Jeg vilde befrie mig fra den uhyre Byrde; men det var mig umuligt; Uhyret blev større og større: det var mig som Universet var blevet til et Guldbjerg og nedknugede mig i Uhyrets Skikkelse, medens der bestandig tonedede en Lyd for mine Øren som Slangehvislen. Jeg var en Afmagt nær; jeg kunde hverken røre mig eller raabe om Hjælp. Desuden laae mit Tagkammer affondret, og jeg havde, som sædvanlig, med Laase og Skodder spærret enhver Udgang til mig. "Herre Jesus!" skreg jeg endelig med fortvølet Anstrengelse, og det lykkedes mig som med Krampestyrke at vælte Byrden fra mit Bryst. Jeg følte mig som sønderknust i alle Lemmer; jeg reiste mig udmattet og saae mig om i Stuen. Maanen

skinnede endnu klart; Bordet var ombæltet. Paa Gulvet laae det vanskabte Afgudsbillede. Det kom mig for, som det var knuust i Faldet. Uagtet al den Qual, det havde voldet mig, var det dog nu eengang en elsket og dyrebar Gjenstand for min Agtelse, og jeg bœiede mig bekymret hen over det; men da saae jeg en spraglet Slange stikke Hovedet frem af det knuste Kalvehoved og bevæge Braaden hvisslende imod mig. Med et Forfærdelsesfrig sprang jeg op og vilde undsløye; men jeg var næsten nogen; Døren var ikke til at faae op i en Hast, og Slangen, der var krøbet heelt ud af sit Skul, forfulgte mig med opreist Hoved i fæle Bugter. Fortvivlelsen gav mig Mod. "Viig fra mig, Satan!" raabte jeg og greb en Ildtang til Forsvar. Det lykkedes mig nogle Gange at kaste Slangen tilside; men den kom bestandig igjen og jagede mig længe om i Stuen. Jeg slog fra mig og bad paa eengang saa godt jeg kunde; endelig lykkedes det mig at faae den fat om Hovedet med Ildtangen. Jeg klemte til af alle Kræfter; men det var mig ikke muligt at klemme den ihjel. Den snoede sig med Halsen om mine nøgne Been, medens dens Dine gnistrede og en guul Graade randt den ud af Munden. I denne nye pœinlige Laokoonsstilling maatte jeg staae til det blev Morgen. Da den første Solstraale skinnede ind til mig gjennem Ruderne, saae jeg med Forbauselse, at jeg maatte have raset

eller gaaet i Drømme. Der var ingen Slange at see; men hvad jeg holdt saa fast paa med Ildtangen, var mit spraglede elastiske Strømpebaand. Guldkalven var rigtignok sønderknust, og jeg saae nu, at den kun bestod af et Slags forgyldt Leer eller Steenful af en besynderlig Haardhed og Vægt. Mellem dens Ruiner laae en lille Pergamentsstrimmel, beskrevet med Hebraisk, som jeg dog endnu forstod Noget af. "See! din Afgud var Dynd og din Metalkjærlighed Banvid" — stod der — "men Dyrets Aand har mange Skikkelser — Sandheden er kun een."

"Snak har vi nok af" — sagde jeg ærgerlig og kastede Sedlen fra mig — "der ligger nu mit hele Fyrstendom over Kræfterne og Tingene i Verden, og jeg er en Prækter igjen som før. Den gamle Greve var dog klogere, end jeg troede; han gav ikke det rene Guld bort, hvor han kun behøvede en Klump Leer til at præke Viisdom for mig i hans Graværelse og holde mig for Nar med trivielle Moraliteter. Nu vel, han har dog gjort mig en virkelig Tjeneste. Nu veed jeg da ogsaa af egen curiøs Erfaring hvad Gjerrighed er for en gal Phantasie og fix Idee, og hvorledes Israeliterne kunde tilbede Guldkalven. For det Galskab er jeg nu dog helbredet for mit hele Liv — og maaskee for Troen paa de onde Aander med; nu seer jeg jo tydelig, at det kun er Drøm og Phantasie tilhøbe: her har jeg jo gaaet som en Nar og

fort Krig med et Strømpebaand den hele Nat. En Præker er jeg dog heller ikke endnu" — vedblev jeg og stak min velbevarede Lovisd'orrulle til mig — "men nu vil jeg ikke længer samle paa Skatte. Jeg vil see mig om og nyde Livet som et ordentligt og fornuftigt Menneske."

Jeg havde i mit Gjerrighedsraferie, medens jeg virkelig var nær ved at tilbede den formeentlige Guldkalv, ikke alene sparet paa mine Reisepenge, men endogsaa lucreret med dem, som en gammel Agerkarl og Blodsuger. Nu loe jeg ad det hele Galskab. Jeg vilde maaskee have foragtet mig selv derfor, hvis ikke denne lave og smudsige Lidenlskab, der var min Natur saa aldeles imod, havde forekommet mig som en virkelig Sygdom eller et Slags naturlig Djævelsbefættelse, som jeg nu med Glæde folte mig fuldkommen helbredet for. Jeg klædte mig atter anstændigt paa og forlod min jammerlige Bolig for at besee den fremmede Stad og søge dannede Menneskers Umgang.

Den Første, jeg saae, da jeg gik ud af min Gadedør, var en Person, der gik foran mig og syntes at komme fra det samme Huus som jeg. Hans Gang og Klædedragt var mig bekjendt: han bar en kort sort Kappe med en meget langskjodet Kjole under og traadte noget stift paa den ene Fod; han gik meget hastigt og forsvandt i en Barbeersstue, hvor

det lod til at han søgte Raad og Hjælp for nogle Saar eller Tryk i Hovedet; thi han havde et Klæde om begge Lindingerne og var ganske blaa og opsvulmet i Ansigtet; dette saa jeg først, da han gik op ad Trappen til Barbeerstuen, og uagtet hans Ansigt var hæslig fordreiet og Hovedet næsten saa ud som det var voldsomt sammenklemmt, kjendte jeg dog hiin fremmede Lærde, som jeg havde haft saa underlige Forestillinger om, men som min æsthetiske Ben havde beundret saa høit under Navnet Dr. Stagefyr junior. Jeg kunde ikke forhindre at jo dette besynderlige Møde bragte mig paa allehaande underlige Tanker, som jeg dog øiebliklig forjog, for ikke at komme ind i mine gamle fixe Ideer igjen. Det faldt mig nemlig ind, at hvad man kaldte Drøm og Phantastie dog neppe kunde være noget aldeles tomt og ikketilværende, men maatte være Fornemmelser af Phænomenener, som man ikke i den sædvanlige vaagne og uexalterte Tilstand kunde opfatte. Intet Syn og ingen aandelig Erfaring lod sig bortforklare og tilintetgjøre — meente jeg — fordi man kaldte det et Phantom, en Drøm eller en Indbildning: hvad man i en saakaldet abnorm, sygelig eller exalteret Tilstand med det aandelige Syn erfarede, syntes mig maatte have samme Krav paa virkelig aandelig Tilværelse, som hvad man med en stærket eller forhøiet ydre Sands fornemmer fordrer Erkjendelsen af virkelig

legemlig Tilværelse. At der maatte gives et dobbelt
 indre Syn med Hensyn paa den lavere eller høiere
 Sandseverden, man uden den legemlige Sands kan
 opfatte, syntes mig uden for al Tvivl; og at man
 ved at gaae over fra den ene til den anden sandsende
 Tilstand ofte maatte sammenblande og forvekle de
 forskjellige Verdeners Phænomenener, syntes mig til-
 strækkelig klart af Erfaringen; saaledes ansaae jeg
 det for ganske tænkeligt og forklarligt, at det var
 Dr. Stagefyr junior, der som en ond Aand
 havde viist sig for mig i Slangeskikkelsen, og at det
 var ham og ikke mit Strømpebaand, jeg havde
 klemmt saa drabeligt med Ildtangen. Dog dette tog
 jeg mig vel iagt for at sige til Nogen, da jeg var
 vis paa, det vilde gjælde for det latterligste Galstak.
 Det forekom mig ogsaa selv høist usandsynligt, at
 en saa mægtig Person skulde behøve at søge Hjælp og
 Pleie paa en almindelig Barbeersue. Siden hørte
 jeg, at denne berømte Lærde holdt politiske Forelæ-
 ninger i den fremmede Universitetsstad med stort
 Tillob, men at nogle bigotte Sværmere beskyldte
 ham for at udbrede en jesuitisk Moral og mislede
 Ungdommen til lovstridige Foretagender, hvorfor
 han og hans entusiastiske Tilhængere vare komne i
 Mistanke hos illiberale Regjeringer og undertiden
 vare udsatte for Criminalundersøgelser, Hefstninger
 og allehaande inhumane Forfølgelser. Men, som

jeg hørte, voxede netop herved hans Tilhængeres Antal, der som frimodige Sandhedsvenner satte deres største Ære i at forfølges som Martyrer for den aandelige Frihed og for Menneskeslægten's høieste Rettigheder. Uagtet alle de Lovtaler, jeg hørte over denne geniale og skarpsindige Philosoph's Bestræbelser for Humanitet og Folkeoplysning, havde jeg dog en dybt indgroet Fordom imod ham, og jeg stræbte efter Evne ved alle Leiligheder at bestride hans Meninger og Synsmaader, hvor de vare blevne populære; thi de Galskaber, man kun skrev eller talte om paa Latin eller afhandlede i de Lærdes indskrænkede Kredse, ansaae jeg det ikke for Umagen værd at bekymre sig om. Min gamle Higen efter en stor og indgribende aandelig Virksomhed vaagnede derved paany; men førend jeg troede i nogen bestemt Retning at kunne virke paa det aandelige Liv, meente jeg med Rette, at jeg maatte kjende mig selv noget næriere og benytte min Reise til at omgaaes Mennesker i alle Stænder og Forhold, for at see hvor det Liv egentlig var at finde, som jeg vilde virke paa.

Universiteterne syntes mig, som Menneskeandens høiere Opdragelsesanstalter, i denne Henseende vigtigst, og jeg besøgte som hospiterende Litterator adskillige af de meest berømte. Paa et Par Docenter nær af Dr. Stagefyr's Skole, der ved et levende Foredrag og en blendende Sophistik forstode at hen-

rive den studerende Ungdom og vække Tvivl om al mulig Sandhed, fandt jeg dog kun faa Undtagelser fra den gamle academiske Glendrian med den dørste Dplæsning af død Lærdom, som jeg allerede tilstrækeligt kjendte; og jeg fandt det heelt besynderligt, at man endnu tvang de Studerende, der vilde have Embeder i Staten, til timeviis gjennem halvaarige Cursus paa den kjedsommeligste Maade at høre og opskrive, hvad de langt bequemmere paa en otte Dags Tid kunde læse hjemme i trykte Skrifter. Jeg blev snart kjed af denne Hospiteren, og jeg meente, at hvis det var noget Bigtigt, disse Herrer havde at meddele Verden, stod Pressen dem aaben, og ved den kunde deres Viisdom langt mere concentreret udbredes saa langt som man kjendte Bogstaver. Det mundtlige Foredrags Fordele og det levende Ords mægtige Indtryk var jeg langt fra at mis kjende; men hvor Foredraget ikke var den viebliklige Begejstringens Udtryk, og hvor Ordet dog ikke var levende og nyfødt, men efter Maal og Vægt i Studerekamret ordentlig nedsyttet i et dødt og ziirligt Bogssprog — hvilket som oftest var Tilfældet — der troede jeg, en trykt Bog vilde virke langt mindre søvndyssende, end et heelt eller halvt Aars Forelæsning om den samme Gjenstand.

Jeg søgte nu det aandelige Livs Kilde og Udspring hos Skribenterne og besøgte de berømteste,

hvor jeg kom; men til min store Forbauselse fandt jeg der, hvad en bekjendt komisk Digter siden høist træffende har bemærket: "at der ingensteds er mindre Maanestien — end i Maanen." Næsten enhver, som jeg besøgte, forudsatte, at jeg var en varm Beundrer af hans Skrifter; undertiden var dette ogsaa Tilfældet; men hvad jeg da som oftest vandt ved det personlige Bekjendtskab, var en forringet Interesse for den Aand, jeg netop ønskede mig nærmere forbunden med. Enkelte sjældne og herlige Undtagelser høre til mit Livs skønneste Erindringer; men disse Anders' høieste og kraftigste Liv har jeg dog i deres Bøger. Hvor jeg vovede at tilkjendegive mig som en aandelig Opponent, mødte jeg gjerne en Kulde, som dræbte alt Liv i Underholdningen.

Jeg opgav dette Forsøg paa de aandelige Livs; kilders Opdagelse og vendte mig til den almindelig dannede og selskabelige Verden. Jeg drog fra den ene store Stad til den anden; men allevegne syntes de saakaldte cultiverede Mennesker mig som støbte i een Form, saavel ved udvortes som indvortes Costume, og ligesom afrettede til en forunderlig Gjen- tagelse af visse staaende Manerer og selskabelige Vedtægter. Polituren og Modevæsenet syntes mig næsten allevegne at have udslettet hvert Spor af Natur og Eiendommelighed; og Convenientsen med det hele Selskabs; og Visitsvæsen syntes mig at gjøre

hele Omgangslevet til en død Mechanisme og til et bestandigt Gjøglespil uden indre Liv og Sandhed. Overalt fandt jeg tom Artighed, ligegyldigt Galanterie og en intetbetydende Conversation, hvori man med tilløiet Liv talte om Vind og Veir, Comoedier, Baller og Bynyt, eller, naar det kom høit, om Modeskribenter og Konstsager, hvorfor Deeltagelsen dog som oftest var ligesaa tilløiet og affecteret, som naar Taleren var med Philosopherne om Sandhed, med Theologerne om positiv Religion og med Moralisterne om den practiske Philosophie. Hvad der i denne Sphære gjorde mig det umuligt at finde det Liv, jeg søgte, var den grændseløse Forfængelighed, der forvanskede og fordreiede enhver Livsyttning, og den store uendelige Usandhed, hvori den hele Tilværelse indhyllede sig for mig under alle Anstændighedens og den fine Levemaades Former; denne evige Usandhed forekom mig som et dæmonisk Maskewæsen, der ved Opdragelse og Sæder havde modtaget det Gyldighedsstempel, hvorved det var blevet Nødvendighed for ethvert cultiveret Menneske.

Til Afveksling saae jeg mig om blandt de ringere Stænder. Jeg var af Naturen nævenyttig og forstod Noget af de fleste Haandværker. Jeg klædte mig paa Professionisternes Viis, arbejdede med dem i deres Værksteder og besøgte deres Reglebaner og Viinhuse. Her fandt jeg mere Natur og Sandhed,

men dog tillige en Dorskhed, Epidørsborgerlighed og Overvurdering af det saakaldte Solide og Nyttige, som var mig undholdelig. Jeg steg endnu et Skridt ned i Borgersamfundet. Jeg forklædte mig som Dagleier, tog ordentlig Deel i disse Folks daglige Slid og søgte om Aftenen deres Ripper og Krostuer. Her fandt jeg vel den største Naahed og den laveste Nydelsesøst, men dog ofte en djærv skjænt plump Humor, en vis Livlighed og Barnlighed i Phantasien og en Sandhed i Solesen, som jeg saa ofte havde savnet hos de saakaldte oplyste og danskede Mennesker. Min Overvægt i adskillige Henseender søgte jeg her at gjøre gjældende. Hver Aften flokkedes de fattige Dagleiere om mig; jeg bevertede dem med Viin og Punch og fortalte dem lystige og forunderlige Eventyr. Herved kom jeg selv ind igjen i min gamle Eventyrverden, som jeg endnu bestandig havde en hemmelig Fortjærlighed for.

Jeg blev en Aften i dette Selskab stærkt beruset. Det var den første Gang i mit Liv, dette var hendes mig. I denne Tilstand kom mine længe savnede anomale Sandseevner tilbage, men paa en ganske anden Maade, end tilforn. Jeg saae ikke længer Dyrebilleder og Carricaturer omkring mig; jeg fornam heller ikke, som paa Grevens Slot, Sphærernes Musik eller en høiere Aandeverdens stille ætheriske Skjønhed; den nærværende virkelige Verden syntes

mig nu et skjønt og saligt Paradiis. Rippen blev mig til en smagsfuld Høitidsfal; i de raae Svirebrødre saae jeg lutter ædle, fortræffelige, vittige og aandsrige Mennesker; deres vilde Sangeklang mig skjønt og harmonisk; jeg kaldte dem Naturens ædle Sønner, den rene Menneskeligheds værdigste Repræsentanter, og jeg omfavnede dem inderlig rørt med en stor opløstende Følelse, idet jeg i dem syntes at omfavne den hele ufordærvede Menneskeslægt. Midt i denne min Henrykkelse syntes mig, en ædel Unglingsstikkelse stod for mig med en Tigerhud om de nøgne veldannede Skuldre.

"Du troer selv, du er beruset" — sagde han til mig — "og du vil imorgen troe, jeg kun var et Foster af din Phantasi; thi saaledes kalde I jo hvert Syn, der gaaer over jer Forstand; men jeg er en mægtig levende Vland —"

"Pokker heller, Høistærede!" — afbrød jeg ham overgivet — "naar har man seet Vlandere løbe nøgne om med et Kanedækken over Nakken?"

"Min Stikkelse bestemmer jeg selv" — svarede han — "men som I har Dine og Sind til, saa maae I see mig. Jeg hører til de ædleste Gnomers Slægt: jeg er Viinbjergenes Gnomefonge."

"Saa beder jeg underdanigst om Forladelse, Deres Majestæt!" — sagde jeg ærbødig — "jeg skal ikke negte, jeg ansaae Dem for et Slags Illusion

eller hvad man kalder en Perialphantasie; thi jeg har dog ikke druffet meer, end jeg jo meget godt veed, jeg er lidt beruset, som det kaldes."

"Men hvad det er at være beruset, veed du ikke" — svarede den skønne Yngling — "dog det er netop hvad jeg vil betro dig. Din indskrænkede menneskelige Organisation er just ved den Exaltation, som de spirituose Drikke medføre, bleven modtagelig for en høiere aandelig Sandseverden og sat i Berøring med Naturaanderne og deres Sphære."

"Nu begriber jeg det fuldkomment, Deres Majestæt!" — sagde jeg glad — "det er netop hvad jeg saa ofte selv har tænkt; turde jeg nu kun underdanigst udbede mig, at De naadigst vilde sige mig —"

"Tie stille med den Narresnak!" — afbrød han mig med et Smil — "i mit Rige gjælder ikke eders Titulaturer og Smaaligheder. I det Forhold, du nu staaer til mig, veed jeg desuden Alt, hvad du tænker og ønsker at vide; derfor tie og hør! Jeg er, som sagt, en Naturaand og Gnomesyrste. De gamle Jordens Beboere kjendte mig; de dyrkede mig som en skøn og mægtig Gud. Nu gjælder jeg kun blandt eders fastende Lærde for en forslidt mythologisk Personification, som ikke engang kan bruges meer i Poesien; man holder mig for en tom livløs Allegorie paa Viindunstens Virkninger, og jeg er selv saa kjed af at høre mit Navn i eders Drikkeviser, uden Tanke

om en levende Viinaand, at jeg aldrig meer gider nævne et saa misbrugt Navn. De raae smagløse Menneſker afbilde mig endog paa Viinhuusſkilte ſom en tykmavet vanſkabt Dværg paa en Lønde; men det er Dumhed og Aandløſhed Altsammen: Jeg er hverken nogen Allegorie eller Perſonification; jeg er en munter livlig Bjergaand, og det er min Lyſt og Glæde at aabne min ſkønne Trylleverden for lyſtige Sjæle ſom dig. De fleſte Menneſker ere for overdrevent forſtandige til at kunne ſaae Die paa mig; kun naar Viindunſten ſtiger op i deres ſelvfløge Panzer, har de en Ahnelse om mig og mit Tryllerige; men ſaaſnart de blive ædrue igjen, ſom de kalde deres ſædvanlige dorſke Tilſtand, udlee de mig og al den Herlighed, jeg viſte dem, ſom et Slags Galſkab. Mange anſee det endogsaa for en ſtor Synd at forlade deres tomme kjedsommelige Ekinliv for at leve et ſandt og virkelig Aandeliv i min Verden. Du er een af de ſaa lykkelige Menneſteconſtitutioner, ſom jeg kan træde i et klart anſkueligt Forhold til. Jeg vil nu viſe dig det ſande friſke Nydelseſliv, ſom eders blinde forædte Theoretikere beſtändig raabe paa i Konſt og Poeſie, men ſom de dog kun kjende fra den Jammerlighed, I kalde ſandſelig Nydelse hos Eder. Alt hvad I kalde Lyſtighed, Glæde, ſund og kraftig Livslyſt, er med al dets Haandgribelighed kun Tomhed og Ekin; her er det ſandt og virkelig;

thi her er det aandeligt; — og saa meget veed du maaskee, at der er intet andet Sandt og Virkeligt og Ewig til, end hvad der udgaaer fra et aandeligt besjælende Princip — —”

Alting løb rundt for mig, og jeg erindrer ikke meer af hans Tale; men om hans Tilværelse var jeg tilstrækkelig overbevist. Nu tog han mig under Armen og førte mig ud i den frie Natur. Vor Gang snoede sig i de skønneste Bugter og Slangelinier langs med en rislende Bæk til et Viinbjerg. Her hang der Lamper med tusinde skønne Farver i grønne Viinløvsale; der var Sang og larmende Musik, og en umaadelig Mængde Mennekeskikkelser af alle Stænder og Nationer dandsede her mellem hverandre i de latterligste Stillinger og Grupper. ”Dette er kun Forgaaarden til mit Slot” — sagde Gnomekongen — ”hele denne Brimmel af lystige Skikkelser og alle disse pudsfeerlige Grupper ere Mennekesjæle, som i dette Dieblis ere berusede, som de kalde det, idet de ved spirituelle Incitamenter have sat sig i Berøring eller dyristmagnetisk Rapport med Naturaanderne; men de komme ikke videre, end til denne min Forgaaard, og hvad de her foretage sig, have de kun en taaget og dunkel Forestilling om; deres grovere Legemer sove paa denne Tid under Borde og Bænke, paa Bogne og Heste, under Træer og Telte, i Koir og i Senge; naar de vaagne, ere

de syge og vrantne; saa klage de over deres urolige Drømme og over Viindunstens ulykkelige Virkninger. Ingen af disse Sjæle ere nogensinde indtraadte i min virkelige Verden; men den vil jeg nu vise dig." Som han saaledes talde, slog han med en Viinstof paa Bjerget, og det aabnede sig for os. Jeg traadte ind i en himmelhøi Sal, der var dannet af et stort udhulet Fjeld og glimrede af Guld og Edelstene i de deiligste Drueskikkelser, mellem Stjernelamper under det skønneste Løvværk. I store Marmorbasiner sprang de herligste Vine i høie glindsende Straaler, som opfangedes i Chrystalbægere og rakktes os af smaa dandsende Alfer, der saae ud som lutter Heber og Ganymeder. Jeg saae en Pragt og Herlighed, som jeg aldrig havde drømt var mulig. Jeg hørte de deiligste, livslystigste Toner og saae de meest henrivende Danserinde-skikkelser svæve mig imøde. Jeg kjendte disse Skikkelser; det var mig som mange af de antike Billedstøtter, jeg havde seet i Konstmuseerne paa min Reise, her vare blevne levende. Meget af hvad der i Poesiens Dragt havde forlystet mig, som Skabninger af en genial Opfindelse og yppig Phantasie, stod her sandt og levende for mig, og den venlige Gnomekonge ved min Side betroede mig, at de sandselig skønne Konstfrembringelser, der beundredes som Virkninger af en saakaldet skabende Phantasie og høi Genialitet, ingenlunde

vare Menneſkenes egne Skabninger og Opfindelser, men kun Efterligninger og Ufbildninger af Naturs aandernes sande levende Skjønhedsverden, som Digtere og Konſtnere i lykkelige begeiſtrede Dieblif kunne ahne og fige ind i, men ſom de ſiden ſelv i deres daarlige Hovmod og Blindhed betragte ſom en Illuſion eller et Slags Dromme, ſom de ſelv have ſkabt eller fremkaldt. Den Verden, de ſaaledes laane deres Billeder fra, negte de igrunden al ſand Realitet, idet de dog ſætte en særdeles Fortjeneste i den Indbildning, at det er tomme Fictioner, ſom de ſelv efter Behag kunne danne ſig efter deres eiendommelige Foreſtillinger om det Skjønne. ”De fleſte af eders Poeter” — tilføiede han med et lyſtigt Smil — ”nøies dog med at efterligne hvad de have ſeet i deres egen Kjødverden med deres gode legemlige Dine og hvad de ligefrem kunne tage og føle paa; denne Gave kalde I jo endog fortrinlig en kraftig og livsfrift Phantafie. Dog med de godt Folk have vi her Intet at ſtaffe. Naar du ſeer ret til — vedblev han — vil du imidlertid finde, at alle de Konſtfrembringelser, hvortil du her troer at opdage Forbillederne, dog hos Eder kun ere mangelfulde Copier og matte Omrids af hvad der her lever og rører ſig i den fuldendteſte Skjønhed, Herlighed og Virkelighed. Eders Theoretikere og Konſtdommere troe at have gjort en vigtig Opdagelse, naar de kalde Konſtens evige

Forbilleder Idealer; men de mene dog intet Andet dermed, end personificerte Forestillinger om det Skjønne, og de vilde ansee det for en taabelig Overtro, naar Noget vilde paastaae for Alvor, at han havde seet disse Idealer, som virkelig levende Væsen, saaledes som du nu seer dem. Det smigrer nemlig Menneskesjælenes Forsængelighed og Indbildskhed, at gjøre sig selv til Guder og Skabere, og de ville heller negte det Skjønne og Fuldkomne al sand levende Tilværelse, end tilstaae, at deres saakaldte Konstnerphantasie ikke er en skabende Gudsdomskraft, men en blot opfattende aandelig Sands for det Guddommelige eller Dæmoniske!”

Jeg hørte neppe hvad der blev sagt mig af Glæde over al den Herlighed og Skjønhed, jeg her saa og hørte; men til at kunne udsige eller skildre det i Ord og Billeder eller Toner, maatte jeg være i Besiddelse af alle mulige Konsttalenter i deres høieste Udvikling. Jeg svømmede i et Ocean af Lyksalighed og Sandse-Henrykkelse; dog følte jeg midt i al denne Herlighed et dunkelt forunderligt Savn, og de skønne Billeder, jeg saa, syntes mig dog alle at mangle, hvad der hos mig gav den høieste Formskjønhed det sande himmelske og guddommelige Præg og bragte mig selv til at glemme Formen over Udtrykket; jeg stirrede med en ubeskrivelig Længsel bestandig fjernere og fjernere ud i Salens Baggrund, hvor

Maanen og den evige Stjernerhimmel skinnede ind gjennem en Aabning i det himmelhøie Fjeld. Til sidst syntes jeg der at skimte Camilla, som i sin skønne ungdommelige Skikkelse aabnede sine Arme imod mig; men den gamle Greve stod høi og mægtig ved hendes Side og truede advarende ad mig. Jeg kom nu pludselig tilbage til den saakaldte virkelige Verden og befandt mig liggende paa en ussel Bænk i den sundsfige Kippe. "Du har altsaa dog kun været beruset" — sagde jeg til mig selv — "og al den Herlighed, du har fornummet, har kun været Tant og Indbildning — Bacchus er jo kun et mythologisk Phantasiebillede." Nu erindrede jeg hvad Gnomenkongen havde sagt mig, og jeg kom i en besynderlig Tvivl og Uvisshed om hvilken af de tvende forfæjlede Tilværelser og Verdner jeg skulde ansee for den sande og virkelige.

For paa den empiriske Vej at komme til Visshed i denne vigtige Sag, besluttede jeg at anvende Resten af min lille Capital paa denne interessante philosophiske Undersøgelse. Til den Ende anskaffede jeg mig for mine sidste Dalere et tilstrækkeligt Quantum svære berusende Vine; jeg lukkede min Dør i Laas og drak saalænge paany til jeg atter saae hiint fortryllede Land. Jeg stod i Forgaarden til Gnomenkongens Slot; men denne Gang lod han sig ikke see for at føre mig videre. Jeg saae heller ikke Ca:

milla og hendes Fader. I den jublende og dandsende Skare, jeg atter her traf i Wiinløvsalene og som ved de ubændigste Optøier og urimeligste Jagter opvakte min Fatter, saae jeg derimod adskillige gamle Bekjendter. Min æsthetiske Ven foer mig dandsende forbi med en overordentlig feed Spekhøker: madamme i Armene, som han begejstret udraabte for den sunde gediegne Poesies evige Dronning og Gudinde. Hans Dine vare saa stive og dunkle, at han ikke kunde kjende mig. Midt under alle disse gale Optøier saae jeg en Mand, med et græsfulgt suurt og fortrædeligt Ansigt, opføre et Stillads af lutter oppustede Svineblærer, som hvert Dieblif vilde trille ud af deres Orden; det voldte ham en umaa: delig Anstrengelse og Uergrelse, inden det lykkedes ham af disse ubequemme Materialier at danne et Slags Pyramide. Med megen Vanskelighed, dog med en vis Færdighed, som jeg maatte beundre, klavrede han selv op paa Toppen af dette Stillads og holdt en Forelæsning over den skønne Litteratur. Nu kjendte jeg Manden: det var min meest bidste Antagonist i den litteraire Verden, som jeg nu ikke i lang Tid havde tænkt paa. Jeg hørte efter, og hvad han foredrog gjaldt netop mig; han gennemheglede nemlig paa det Ubarmhjertigste ikke alene min titelsløse Bog men mit hele aandelige Liv og Alt, hvad jeg nogenfinde i denne eller nogen anden Verden kunde

og vilde foretage mig, eller blot tænke, føle eller ahne, og han sagte at bevise hvorledes min Stræben nødvendig i al Evighed maatte være og blive fordommelig. Da han gjorde en Pause for at drage Aande, listede jeg mig om bag ved ham og stak hemmeligt Hul i alle Blærerne, hvoraf hans høie Stil lads bestod. Han begyndte nu igjen paa sin lærde Tale og saae med en uforfæmmet indbildt Mine ned paa os Alle, idet han forsikkrede, at det Standpunkt, hvorfra han her beskuede det aandelige Liv, var Resultatet af et heelt Livs Grandstning, og den Høide, hvorfra han her kunde overskue enhver Stræben i Videnskab og Konst, var grundet paa hans Tilsegnelse af alle foregaaende Tiders Aand og Konst: philosophiens høieste Axiomer. Medens han taledede, piblede Luften med en hæslig Lyd ud af alle Blærerne under ham. Han saae sig om med et rasende Blik, og under Tilhørernes stingrende Latter rullede han baglænds ned mellem de tomme Svineblærer.

”Ærbødigste Tjener, Deres Velbaarenhed!” — sagde jeg med et spottende Smil, idet jeg nærmede mig ham og bukkede — ”det gjør mig inderlig ondt for Resultatet af Deres Livs Grandstning og for alle Tiders concentrerede Aand, der saa troløst forlader Dem, ret ligesom Luft og Vind, og det her i Forgaarden til Sandhedens og Skjønhedens Ver-

den, hvor det kun undrer mig, at vi to skulde mødes."

"Det er Deres Skyld Altsammen, gale Menneſke!" — raabte han forbittret — "det var for at viſe Verden Deres ſmagloſe Afſindighed, jeg maatte læſe Deres fordømte Bog; nu har den drevet mig Galden op i Hjernen, troer jeg, og paa en Maade beruſet mig. Det er lutter fordømt Blendværk og Gjøglerie med Dem og Deres Publikum; men naar man vil ſætte ſig ind i Andres Galſkab, reſiterer man ſelv at ſaae en Næm af Huden. Jeg er ellers en Hader af al Spiritus — det veed den ſøde Gud — —"

"Det troer jeg gjerne" — afbrød jeg ham — "Spiritus har viſt aldrig været Deres foible; men ſtaaer Deres ſkønne System og Deres philoſophiſke Ideer endnu ikke til at reddes eller fanges?" — tilføiede jeg overgiben og greb i Luſten.

Over dette mit Drillerie blev han ſom rafende, og efter nogle forgjeves Forsøg paa at løbe opreift, foer han paa Hænder og Fødder hen mod mig og vilde i ſin magtesløſe Forbittrelſe ſonderribe mig med Tænderne; han havde allerede bidt Hul i mine Støvler, og jeg nødtes til at ſparke ham tilſide. Da blev han for mine Dine til en virkelig Hund, ſom med alle Tegne paa Galſkab tog Flugten, medens der regnede Prygl ned over den fra alle Sider.

J min Glæde over denne lette Seier sølte jeg mig saa tapper og heroisk stemt, at jeg nu kun ønskede at see alle mine aandelige Fjender for mig paa een gang, for at møde dem i en Kamp paa Liv og Død. "Hvor er J?" — raabte jeg og greb en Wiinstokknip: pel — "kom her frem af eders Smuthuller, hvad enten J ere Skorpioner eller Muldvarpe, Menneſker eller Djævlæ — hvad enten J have hjemme i Jord: dyndet eller i Helvedes Dybder! nu vil jeg vove en Dyst med jer Alle."

"Du vil nok see min Dyrehave" — lod nu Gnomekongens Stemme bag ved mig, idet en stærk Haand stød mig frem gjennem en Fjeldkloft — "den Herlighed kunde du næsten paa egen Haand finde Veien til."

Jeg saae mig nu pludselig omringet af en saadan Mængde Uhyrer og Carricaturer, at jeg gruede. Disse Skrækkedilleder syntes mig ligeledes for en stor Deel bekjendte af Mythologierne og Digternes Fremstillinger. — Jeg saae de affkyeligste Furier og Harpyer, Troldæ og Djævlæ, som man kunde tænke sig; men jeg maatte tilstaae, at det Gruelige og Djævelske her langt overgik nogen mig bekjendt poetisk Skildring. De omringede mig alle og dandsede om mig under et skrækkeligt Latterchor, medens de skiftedes til at udstrække de lange ildrøde Tunger imod mig. "Haha, haha!" — skreg de — "seer du vore Tun:

ger! de er sunde og røde — Seer du vore Dine, hvor de brænde og gløde! — Vi er friske og levende: vi kan hvad vi vil — men du er ei til, du var aldrig til.” De sidste skræffelige Ord af denne Sang gjentog de i det Uendelige, og jeg gruede for den Tanke, at jeg nu var fordømt til at være Centrum i denne Djævelcirkel, og at jeg i al Evighed ingen anden Lyd skulde høre, end denne djævelske Latter og den uendelige Benægtelse af min Tilværelse. Jeg foer med Fortvivlelsens Mod midt ind mellem Uhyrerne og vilde sprænge deres Troldomsring, som blev snævrere og snævrere; men det var mig umuligt: Latteren blev stærkere og stærkere, og Omkvædet paa Djævelsfangen: ”du er ei til — du var aldrig til” gjentød mig nu, som gjentaget af Helved, Jord og Himmel, med Universets forenede Røst. ”Forbarrende Gud! er du da heller ikke til?” udbrød jeg i grændseløs Fortvivlelse og sprængte Djævelsfæden om mig. Jeg hørte i det samme en lystig dog halv godmodig Latter bag ved mig. Jeg vendte mig om, og Gnomekongen, som jeg endnu ikke havde kunnet faae Die paa, stod nu atter for mig, men som en tyk vanstabt Dværg med en uhyre rød Næse. Dog da jeg ret vilde betragte ham, var han og hans hele affyrlige Verden forsvundet, og jeg var glad ved at gjenfinde mig paa Gulvet i min Stue blandt de udtømte Biinflasker. Jeg troede mig nu tilstrækkelig

overbevist om, at den berusede Tilstand var intet blot Sandsebedrag, men et virkelig aandeligt Samfund med Naturaanderne eller Dæmonerne i deres besynderlige, snart skønne, snart gruelige Verden; og jeg erkjendte med Forsærdelse, at denne Veien ingenlunde kunde være den sande og rette til Sandhedens og Skjønhedens Rige eller til Samfund med høiere og ædlere Aander. Jeg havde faaet en saadan Skræk for denne Tilstand, at jeg siden aldrig i mit Liv har kunnet overtalees til at drikke en Draabe over Torsken.

Jeg søgte nu at finde mig tilfreds med den ædruelige Tilværelse i vor sædvanlige Verden, og jeg besluttede at tage mig noget Ordentligt for; thi jeg mærkede vel, at min vrkesløse Higen efter Ryddelse og efter en Virksomhed, som jeg intet Maal vidste for, kun gjorde mig til en Dogenigt og Phantast. Men nu kom det store Spørgsmaal: hvad jeg egentlig dueede til og hvilken Stand eller Virksomhed jeg skulde vælge. Gjenlyden af hint Dævelechor's Omqvæd, at jeg ikke var til og aldrig havde været til, klang endnu forfærdelig i mine Øren og betog mig Mod og Lyft til al aandelig Virksomhed; dog havde jeg lønlig den glædelige Ahnelse og det Haab, at selv i det værste Tilfælde, hvis det endogsaa var sandt, at jeg ikke var til og aldrig havde været til, var det dog derfor ingen Umulighed, at jeg engang

med Tiden kunde blive til, om det ogsaa vilde vare længe og kunde medtage nogle Martusinder. Paa Tiden, meente jeg, kom det ikke saa noie an, naar Spørgsmaalet var om en aandelig og folgelig evig Tilværelse. Men enten jeg nu var til eller ikke, indsaae jeg dog Nødvendigheden i at vælge mig en Stand og tage mig Noget for efter min ringe og fattige Leilighed; thi store Fordringer kunde Verden dog ikke gjøre paa et saa problematiskt Væsens Kræfter. Jeg gjennemgik nu en heel Deel Stænder for at bestemme mit Valg. Den sædvanlig saakaldte lærde Stand havde jeg ved Universiteterne — vistnok efter min aldeles subjective og maastee neppe engang eksisterende Anskuelse — faaet en afgjort Ringeaagt for. De Riges og Fornemmes Levemaade havde jeg ogsaa prøvet, men kun bragt Tomhed og Landsfortærelse tilbage fra. Haandværkernes og Dagseleernes Stand behagede mig heller ikke. De forekom mig alle som forskjellige Arter af Trældom; men Frihed var min første og høieste Fordring til Livet. Saavel den civile som militaire Embedsstand var ligeledes forbunden med betydelige Indskrænkninger i Friheden, og Bondens Trældom var mig en Gru at tænke paa. Desuden forbød min Besserdhed mig at indblande mig mellem saa solide Folk og Stænder, saalænge min Tilværelse ikke var klart og tydeligt beviist. Betlerens Liv forekom mig til:

sidst som det frieste og lykkeligste; ved denne Stilling syntes man mig ogsaa at gjøre de allermindste For-
dringer. Denne Virksomhed og Næringsvei beslut-
tede jeg endelig at vælge; og da jeg netop havde sat
min sidste Daler overstyr ved mit philosophiske For-
søg, angaaende Viinrusens Væsen og Egenheder,
syntes Omstændighederne selv at fremskynde og be-
stemme dette mit Valg. Jeg havde dog nu saaledes
en fast og bestemt Virksomhed i den ydre Verden, og
hvorved jeg ingensteds vilde savnes, om endogsaa den
Ulykke skulde være hændet mig, at jeg ikke var til.

Som Betler bereiste jeg til Guds og uden al for-
fængelig Opsigt den største Deel af Europa. Jeg
samlede mig paa denne Maade mange lærerige og
interessante Erfaringer. Hvad jeg i Særdeleshed
bragte det vidt i, var Kundskab til det menneskelige
Hjerte, som jeg omhyggeligt maatte studere, for at
bevæge Andre til at taale og understøtte min Livs-
plan. Jeg maatte vel ofte lide Hunger og kæmpe
med alslags Nød; jeg mødte ofte haard og uhøflig
Behandling, især af Politiet i de protestantiske Lande;
jeg maatte finde mig i at arresteres, sættes paa
Band og Brød, bortjages og udstjeldes for Dagdris-
ver, Landstryger og alt Sligt; men jeg fandt mig
deri, som smaa Ubehageligheder, der fulgte med den
frieste og lykkeligste af alle Stænder. Hine sædvan-
lige Betlertitler blev jeg ogsaa snart vant til; jeg

fandt tilsidst meer Forstand og Sandhed deri, end i alle andre Titler, som Menneskene sætte saa høi Priis paa, og om man i dets Sted havde kaldet mig en velbyrdig, høi velbaaren eller excellent Herre, vilde det ikke være forekommet mig nær saa rimeligt. Mit Hang til at betragte Naturen og studere Verden og Menneskene havde jeg i min frie Betlerstilling den herligste Leilighed til at faae tilfredsstillet. Da jeg som oftest maatte tilbringe Natten under aaben Himmel og undertiden søge Nattely i Huler og aabne Gravkapeller eller paa andre saadanne Steder, som Menneskene flyede og gruede for, havde jeg ogsaa tidt den skjønneste Leilighed til at studere Naturens store hemmelighedsfulde Natside og tilfredsstille min Lyst til at grunde over det Vidunderlige.

En Nat sad jeg temmelig udhungret og frøs i mine Pjalter paa en prægtig Marmorkiste i et Gravkapel paa Grændsen af Neapel. Maanen skinnede ind til mig gjennem den halvaabne Dør. Jeg tyggede paa mine Negle, og mit frie eventyrlige Liv begyndte dog at blive mig noget besværligt. "Men hvilken Stand i Verden har ikke sine Besværligheder?" — bemærkede jeg — "hvad maa den lærde Reisende ikke udstaae, naar han gjennemvandrør Arabiens eller Afrikas Sandørkener og ædelmodig udsætter sig for at opsluges af vilde Dyr, maaſkee blot for at finde en uſſel Steen, der kan udfylde en

tom Plads i et ufuldkomment eller urigtigt System? Bør jeg, som gjennemreiser Verdens store Ørken i det langt høiere Diemeed, at studere Menneskehjertet og finde det aandelige Livs Kilde saavel som Beviset for min egen Tilværelse — bør jeg ikke kunne udholde langt mere?"

Som jeg sad i disse Betragtninger, hørte jeg en Lyd tæt ved mig, som af En, der drager Beiret stærkt, idet han opbaagner af Søvn. Den samme Lyd gjentoges flere Gange. Jeg saae mig noget urolig om. En heel Deel Liigkister stode rundt om mig, og jeg saae nu i det klare Maaneskjæn, at der ingen Laag var paa Kisterne, men at der reiste sig tolv lange hvide Skiffelser, den ene efter den anden, op af de store Marmorkister og stirrede paa mig. Jeg blev siddende ubevægelig af Skræk og oppebiede hvad dette uventede Selskab havde at betroe mig.

"Er du død eller levende?" lod endelig en barsk Røst i mine Øren.

"Levende — saavidt jeg veed" — svarede jeg bævenende og hilfede høflig — "dog for vist vil jeg ikke paastaae det. Maaskee veed I det bedre" — tilfoiede jeg forsigtig og tænkte paa de onde Mænds sære Meninger om min Tilværelse.

"Er du gal?" — lod den samme raue Stemme — "Enten Fanden du er død eller levende, maa du vel bedst vide det selv."

"Ik nei" — svarede jeg — "det er en høist vanskelig Opgave; det er netop den Videnskab, jeg reiser paa; men dersom I ikke vil tage mig det ilde op, høistærede Aander! vil jeg gjerne bekjende, at jeg rigtignok selv anseer mig for levende."

"Nu vel, saa maa du ogsaa gaae ind i vort Laug eller ud af Verden; thi forraade os skal du ikke" — lod Svaret, og en høi bevæbnet Mand sprang ud af den største Liigkiste; elleve lignende Skikkelser steg ud af de andre; jeg saa mig nu til min store Beroligelse kun omringet af en Flok Røvere, som her formodentlig havde deres hemmelige Nattes herberg.

"Røvere! ikke Andet? honette levende Røvere!" — tænkte jeg og drog atter Beiret frit. — "Høiædle og velbyrdige Herrer!" — udbrød jeg derpaa glad — "undskylder mig, hvis jeg har forstyrret eders Nattero. Den Værdighed, I tilbyde mig, kan jeg dog ikke modtage, om I ogsaa vilde gjøre mig til Væresmedlem i eders Selskab. Paa eders djærve Haandtering eller Kunst har jeg ingen Forstand; jeg har hidtil ladet mig nøie med en meget ringe og ubetydelig Embedsstillling; jeg har nemlig fortæret mit Brød i mit Ansigts Sved, som simpel Betler."

"Saa har du netop gennemgaaet den rette Skole for at indtræde i vor Stand" — sagde Røverhøvdingen — "saa veed du hvad Menneskene er for

nogle haardhjertede Hallunker, og at de just ikke er stor Skaansomhed værd.”

”Det har jeg unegtelig undertiden erfaret” — svarede jeg — ”Vi ere imidlertid Alle paa en Maade Hallunker; men undskyld mig, endnu har jeg dog aldrig lagt Haand paa mine ærede Medhallunkers Gods eller Liv, og skjøndt jeg ikke tvivler paa, at det jo efter Deres Moralsystem er aldeles billigt og retfærdigt, og at saavel De som deres tappre Colleger ere de ædleste og fortræffeligste Mennesker, er jeg dog endnu ikke selv kommen til denne Anskuelse af Livsphilosophien — og med al Afgtelse baade for Deres Forstand og Deres Hjerte — — —”

”Gladder! træk af med ham!” — afbrød man mig. Mine Indvendinger hjalp mig ikke; jeg maatte enten lade mig slaae ihjel paa Stedet, eller følge med Røverne, og jeg valgte det sidste, der for Dierblikket forekom mig som det mindre Onde.

For Røverlivet, som det findes i gamle Sagn og Eventyr, havde jeg fra min Barndom haft en særdeles Interesse; de mange ædle og fortræffelige Røvere i Romanerne havde siden endogsaa givet mig et Slags Erbødighed for denne sjældne Klasse af Mennesker, som jeg endnu dog aldrig i Virkeligheden havde seet. Jeg priste mig derfor paa en Maade lykkelig ved den Leilighed, der nu mod min Villie var givet mig til ogsaa at udvide mine Erfaringer i

denne Retning. Røvernes nederdrægtige Udseende tilligemed deres hele Væsen og Udsærd nedstemte dog snart mine overspændte Forventninger. Høvdingen havde imidlertid et Slags Dannelse og lod til at være bleven Røver af Princip; han gav sig endogsaa en vigtig politisk Mine og lod til at have et høiere Nærmest med sit Haandværk, end det blotte Livsophold. Mågtet jeg havde givet efter for Overmagten, tog jeg dog hemmelig den Beslutning, at undsøge saa snart som jeg kunde og heller at lade mig slaae ihjel, naar det endelig skulde være og der ingen mulig Udflugt gaves, end tage virkelig Deel i nogen Plyndring eller Voldsgerning. Jeg meddeelte mine høie Forsatte dette Sidste i Form af bestedne Skrøpler; jeg beklagede især, at jeg havde en uovervindelig Antipathie mod alle chirurgiske Operationer, og at jeg derfor heller ikke besad mindste Dygtighed til nogen som helst Virksomhed i Menneskesamfundet, som gik ud paa at slaae Folk ihjel. Man udloø mig, som en Røjon, og Røverhøvdingen forsikrede mig, at i vore oplyste og dannede Tider kunde Røverkonsten fordetmeste drives med samme Humanitet som Opragelsen i de philanthropiske Instituter. Man behøvede sjelden at fryde med Andet, end med løst Krudt, sagde han, og naar man klogelig sluttede Accorden med Røverter, Beturiner og Gensd'armer, med Politimestere og Cardinaler, lod den hele Handel sig

drive uden al Brutalitet og Uhosflighed. Krig var imidlertid et nødvendigt Onde — tilføiede han — og saalænge Humaniteten endnu ikke var kommen saa vidt, at ethvert enkelt Menneskes Souverainitet var almindelig erkjendt, maatte der ogsaa undertiden opstaae Krig mellem det enkelte souveraine Menneske og dem, der vilde indskrænke hans naturlige Rettigheder, ligesom mellem alle andre Menneskesamfund, der uden nogen fælles borgerlig Interesse dannede selvstændige Magter. Han viste mig hvorledes denne Frihed igrunder med samme Ret tilkom det enkelte Menneske som hele Folket, og at det kun var Mangel paa Oplysning og paa rigtige Begreber om Menneskenaturens Høihed og Værdighed, der gjorde den Handlemaade til en Forbrydelse hos enkelte Mennesker, som Statsretten, Folkeretten og Politiken erkjendte for Ret med Hensyn paa de store Folkemasser. Den Tid vilde snart komme — meente han — da enhver Verdensborger vilde paaftaae samme Frihed, og til at fremme dette store Diemeed, vare han og hans Staldbrodre indtraadte i et cosmopolitisk Forbund, hvori han ogsaa med Tiden haabede at kunne indvie mig. Jeg mærkede, at dette store Forbund maatte staae i noie Forbindelse med Dr. Stagefyr's Planer og Hensigter, og at jeg saaledes var nær ved at blive inddraget i hiin farlige og tilintetgjørende Virksomhed, som, efter den gamle

Greves Paastand, levedes af en Udsending fra Fornegtelsens og Modsigelsens Land, og hvis Tendants, efter hine maaskee noget overspændte Anskuelser, var Oprettelsen af Intethedens Herredomme eller Antichristens Rige paa Jorden. Nlaget jeg nu ikke længer i disse Former udtrykte mig derom, men ansaae hiin Synsmaade for en fix Idee og en sværmerisk Grille, var det dog netop denne Egenvilliens hovmodige Stræben, som jeg gjennem mit hele Liv havde foresat mig at bekæmpe. At dette kun i Sandhed kunde skee med aandelige Baaben, havde været den gamle Greves Paastand; men nu syntes det mig dog, at legemlige Baaben næsten kunde blive nødvendig. Dog Røverne betroede mig ingen Baaben, og jeg blev ikke fristet til at besfride dem eller deres Principer med udvortes Magt; man besluttede nemlig at bruge mig, som en velfunderet Mand, til at føre Pennen paa deres Contoir og besørge Correspondencen med deres Venner og Bundsforvandle i Stæderne. Dette Forslag tog jeg med Glæde imod, og jeg haabede derved at gjøre vigtige Opdagelser angaaende deres verdensforstyrrende Planer og Hensigter. Jeg fulgte dem til deres Bye. De boede nemlig ikke, som jeg havde formodet, i en interessant Hule, men levede som velagtede Borgere i en lille smudsig Stad, som de kun af og til forlode, for at hente Bytte eller for at holde sig skjulte andensteds,

naar der indløb Misforstaaelser med Politie og Øvrighed. Jeg maatte nu føre Pennen paa Røvercon: toiret, og jeg erfarede snart med Forbauselse, at man virkelig var paa Veien til at erkjende den enkelte Voldsmands Souverainitet og betragte enhver Rø: verflof som en lille selvstændig Magt, idet italienske Potentater og selv Christenhedens Oversyrste indlod sig i ordentlige Underhandlinger og sluttede formelige Concordater med disse Volds mænd. Jeg kunde maafee som Cabinetssecretair ved dette Røverhof have uddannet mig til en fin og snild Diplomater; men Forretningerne havde kun liden Interesse for mig, og det aandelige Liv, jeg søgte, fandt jeg her næsten intet Spor af. Det var mig, blandt disse Mennesker, som jeg var bleven hensat mellem Sjendens døde Mordredskaber, som det var til ingen Nytte at tilintetgjøre; denne lille Flok Røvere synes kun ubetydelige Redskaber for en almindelig udbredt Ødelæggelsens Vland, der havde medsvorne Tilhængere i alle vilde selvraadige Sjæle, og i hvis Udvortes Virkninger jeg forudsaae en uendelig Række Revolutioner og blodige Omvæltninger i den ydre Verden. Men jeg indsaae klart, at det var en for: gjeves og frugtesløs Stræben at ville dæmpe Vul: kanernes Udbrud, saalænge deres fortærende Gjær: ringsstof ikke var udryddet af Jordens inderste Af: grunde. I en stor aandelig Kamp saae jeg den eneste

Redning for Menneskelivet, men hvad jeg hertil kunde bidrage, var og blev mig en evig Gaade.

Min Lyst til det Usædvanlige og Vidunderlige blev imidlertid ret levende igjen. Grevens cabballistiske Haandskrift bar jeg endnu bestandig indsyet i min Kjoledomme. Jeg tog det undertiden nu frem, naar jeg var ene. Hvergang jeg saae den lille Skindbog, erindrede jeg mig Livet paa Grevens Slot og hos den skønne Camilla. Disse Erindringer satte mig altid i en forunderlig veemodig Stemning; og mit hele Liv, siden jeg forlod Grevens Slot, forekom mig som et tomt Skyggeliv uden indre Værd og Betydning. Det Liv, som jeg søgte udenfor mig, og som jeg selv mistvivlede om at finde i mit eget Indre, syntes jeg at have kjendt og eiet engang, og jeg forekom mig nu som en tom Menneskelarve, der spøgeagtig maatte gjennevbandre Verden for at gjenfinde sin egen Sjæl. Dog midt i slige veemodige Stemninger kom ofte pludselig et andet Lune over mig, og jeg forekom mig selv som den største Gjek, der nogensinde havde spøget om i Verden. "Jeg har nu virket for Evigheden som Dranker og Betler" — sagde jeg ved mig selv — "og nu tænker jeg paa at omvende Verden, som Secretair paa et Røvercontoir. Det kommer der ud af Sværmeriet og Phantasteriet" — vedblev jeg — "det er Frugten af det Daarekistegalskab at ville troe, man kan udrette

Noget i Verden. Saavidt kom jeg da med min Samlen i Lusten, med min tomme udhulende Nihilisme, med min sentimentale Længsel efter et høiere Aandeliv, som jeg dog aldrig ret kan faae Fingre paa. Nei, da priser jeg den solide Epidøborger, den satte fornuftige Realist; han veed dog bestemt hvad han vil, om det ogsaa i Grunden er ingen Ting; han gaaer hver Dag sin afmaalte Gang, og gjør den Gjerning, der opholder hans Liv; men hvad Livet forresten er, sætter ham ingen graae Haar i Hovedet; han lader ikke sin Mad blive kold eller sin Tobakspibe gaae ud, for at modsætte sig Intethedens Universalherredømme eller Antichristens Bestræbelser i Verden."

Uagtet disse meget forstandige Betragtninger, faldt Grevens Bog mig dog ofte i Hænderne, og jeg besluttede en Dag aldeles koldt og kritisk at undersøge hiin saa længe foragtede Blisdom. Jeg gjennemlæste Bogen og fandt langt mere deri, end jeg havde ventet, idet den endog syntes mig at have en aldeles reel og practisk Tendens. Den indeholdt nemlig ikke blot Læren om Ordenes og Bogstavernes hemmelige Betydning, men tillige en Anvisning til ved Anvendelsen af nogle hellige og betydningsfulde Ord, under visse Betingelser, at kunne fremkalde og beherske mægtige Aander. Den sværmeriske Overtro, jeg vel heri troede at finde, var dog fremstillet

paa en Maade, der gjorde mig det meer og meer sandsynligt. Det var som den gamle Grebe og Camilla atter stode for mig og indviede mig i Naturens dybeste Hemmeligheder; men hvad der næsten betog mig alt Mod til at trænge videre ind i denne lyse himmelske Magie, som det kaldtes, var den Fromhed og Reenhed i Sindet der tilligemed den høieste Villiekraft og Tillid til guddommelig Bistand, her forudsattes, som nødvendig Betingelse, medens de alvorligste og frygteligste Advarsler vare tilføiede mod al letsindig eller forfængelig Misbrug af de aandelige Kræfter. Jeg kom saa ganske ind i disse Forestillinger, at jeg ikke kunde tænke paa Andet. Til sidst syntes det mig, at der ikke kunde være stort at udsætte paa min Fromhed, og at jeg i Grunden var en ganske honet Person, hvad Moraliteten angik. Den Mangel paa Fasthed i Villien, jeg hidtil ofte havde bebreidet mig selv, troede jeg nu ogsaa maatte være forsvunden, da jeg endelig fuldt og fast havde besluttet at fremkalde en mægtig Aand og saaledes komme paa det Rene med mig selv og hvad jeg duede til i Verden.

Til dette vigtige Foretagende forberedte jeg mig saa godt, jeg kunde, ved Bon og Faste. En Nat forlod jeg hemmelig Nøverbysen og gik ene i Naaneskin ud paa en stor Hede. Jeg fremsagde majestætisk og med høitidelig Røst et som vigtigt betegnet hebraisk

Ord tre Gange, og til min Forbauselse saae jeg, at en Taage, der svævede over en Sump paa Heden, concentrerede sig til en Ræmpestikkelse, som ydmyg bøiede sig for mig, idet den med en vred og streng Tordenstemme spurgte: "Hvad vil du? Herre!"

"Liv, Daad, Rydelse" — raabte jeg med besærlende Røst for at sætte Mod i mig selv — "men intet Skinliv" — vedblev jeg — "ingen tom forsænelig Daad og ingen Rydelse, som bliver til Qual og Bæmmelse."

"Livet har du" — svarede Ræmpen — "men du veed kun ikke at bruge det. — Ewig Daad er tillige sand Rydelse — der gives ingen anden. Udfind og vælg den selv! jeg maa vise dig Veien. Fornuften og Villien er din egen; Magten har du nu ved mig, saalænge du kan tvinge Manden med Ordet."

"Kan jeg ved dig hvad jeg vil" — udbrød jeg i stolt Tølelse af min Herskermagt — "velan, saa kjender jeg vel den Daad, som kunde give mig Tilfredsstillelse. Kan jeg blive den største Helt og Folkehersker paa Jorden? kan jeg gribe et Scepter og bestige en Throne, som er større og mægtigere, end alle dem, Historien kjender?"

"O, ja!" — svarede Ræmpen ligegyldig — "dertil er Veien kort, naar du ikke frygter for Midlerne. Du lever i Revolutionernes Tid: Leiligheden er der; Talent og Lykke kan gjøre Resten. Vil du

købe dig en Throne med et Par Millioner Menne-
skers Liv — nu vel, sig et Ord! — og jeg skaffer
dig den.”

”Det er dyrt Kjøb” — svarede jeg bængstet, og
det var som der laae et Bjerg paa mit Bryst — ”dog
meer, end et Par Millioner saakaldte Menneſker, ere
jo i Grunden kun dæmoniske Larver og døde Ned-
ſkaber for den Modſigelfens og Udelæggelfens Aand,
ſom jeg vil bekæmpe — nu vel, lad dem falde! men
ſtaaer den koſtbare Throne ſaa faſt?” — ſpurgte jeg
med dæmpet Stemme — ”kan jeg derfra gjøre mange
Millioner virkelige Menneſker lykſalige? kan mit
Herredomme og min Lykke gaae i Arv til min kon-
gelige Slægt gjennem Martufinder? og vil mit Navn
blive velfignet og udodeligt?”

”Jeg ſeer hvad der vil ſkee, naar du vælger
den Veir” — ſvarede Kæmpen — ”ved Forſigtighed
og Klogſkab vil du drive det til at døe med det ſtorſte
Helte- og Kongenavn; men inden et Aarhundrede er
henrunden, maa dit ſammentvungne Rige adſplittes.
Blandt de Millioner Sjæle, du opofrer for din ſtore
Plan, vil der flere fare til Himlen med Raabet af
de Uſkyldiges Blod, end der vil fare til Uſgrunden
med Klager over den forfordede Raadesfriſt. Du
vil velfignes af Mange, beundres af Mange og for-
bandes af Mange, baade medens du lever og naar
du er død; men dit Navn og dine Bedrifters Udøde-

lighed vil endnu om tusinde Aar alle gode Skoleme-
stere indpyngle deres Lærlinger, naar Ingen meer
kjenner dig uden de Lærde."

"En skjønn Uddødelighed!" — udbrød jeg —
"nei, saa lad Pokker være Verdenshersker og Million-
ødelægger!" — det var mig som en uhyre Steen
faldt fra mit Hjerte — "Nei, nu veed jeg den Daad,
som, uden at koste een Draabe uskyldigt Blod eller
en eneste Taare, kan give mig et større og skjønnere
Herredømme: Jeg vil være den største Kunstner eller
Skribent i Verden; jeg vil med uddødelige Værker
virke velgjørende og opløstende paa min Tidsalder
og alle kommende Slægter — —"

"Paa alle de Sjæle, der tænke og føle som du,
gjennem saa mange Slægter, som du har aandelige
Frænder iblandt" — afbrød Kæmpen mig — "Meer
kan ingen Aand fordre. Som den største Klassiker,
maa du finde dig i, at dine Værker tilsidst kun blive
studeerte for Sprogets Skyld, naar ingen Sjæl meer
bekymrer sig om dine Ideer, som tusinde Gange ere
gjentagne med deres forslidte Former af dine Efter-
ligneres Efterlignere. En stor Kunstner og Skribent
kan du ved Aandens og Ordets Kraft blive" — ved-
blev han — "men kun paa Mennekeveis, og saa
maa du dog nøies med at være det, men aldrig
bekymre dig om at gjælde derfor. Du maa kunne
finde dig i at nedrives og forhaanes i samme Grad,

som du veed, at du nærmer dig Maalet. Kraften til Daad kan jeg give dig; men Menneskenes vrange Sind, deres skjæve Domme og Meninger kan jeg ligesaalidt forandre, som deres indskrænkede Syn og deres smaalige Natur.”

”Saa er din Magt kun ringe” — svarede jeg harmfuld — ”Her har jeg altid sat Priis paa; uden den kan jeg Intet udrette med Munterhed og Lyst. Skal jeg kun have Skam og Spot til Tak, bekymrer jeg mig kun lidt om at blive stor og udødelig paa den Maade. Med al mulig Udødelighed er der desuden forbandet Maade, som jeg nok tænkte. Nei, nu veed jeg hvad jeg vil: jeg vil være forelsket — det er dog det Eneste, der er nogen sand Lyksalighed ved. Men det er sandt — det er jo ingen Besdrift eller overordentlig Daad — og en umaadelig Virksomhed er det jo netop jeg trænger til. Hør, du Aand eller Djævel eller hvad du er!” — vedblev jeg fortrædelig — ”jeg er raadvild — der staaer du og maaber og kan ikke gjøre Andet, end dumme og trivielle Indvendinger. Er du min Slave, saa adlyd! gør mig viis paa Stedet, hvis du kan, eller faer hen, hvor Ganden du vil, og kom aldrig meer for mine Dine!”

”Jeg adlyder, Herre!” — svarede Kæmpen med Tordenroft og — forsvandt.

Jeg foer sammen forfærdet og saae en Tordensky flyve hen i en Hvirvelvind over mit Hoved; men den var diebliflig forbunden, og det var atter klart stille Maaneskin. Der stod jeg nu alene paa Heden i den forunderligste Uvisshed og vidste ikke hvilet af mine to sidste Bud min Kæmpe-slave havde udført. Jeg grundede længe paa hvad der var skeet; endelig troede jeg dog, at jeg vist maatte være bleven viis; thi det forekom mig, som jeg nys havde været en Søvnjænger og taabelig Phantast; og det Første, jeg foretog mig, da jeg nu troede at være kommen til Forstand, var, at jeg kyiede den lille cabbalistiske Hærebog midt ud i Sumpen paa Heden. Neppe var dette skeet, før jeg dog fortrød det; thi nu faldt det mig først ind, at hvis Aanden havde givet mig Wiisdom til at indsee, jeg var en Gjel og Drømmer, maatte han virkelig have været tilstede, og jeg var altsaa dog ingen Phantast eller Drømmer; hvis desuden den Aand, jeg ved Hærebogen havde fremmanet, selv havde bragt mig til at tvivle paa Bogens Kraft, var det den absurdeste Selvomodsigelse af Verden. Min vise Erkjendelse af min Daarskab var saaledes selv den størst mulige Daarskab; men deraf fulgte jo igjen ved en simpel Slutning, at jeg maatte være viis, netop fordi min Erkjendelse var Daarskab. — Jeg indviklede mig saaledes ved mine Selvbetrægtninger i en uendelig Række af Modsigelser.

Medens jeg fortsatte disse Betragtninger, begyndte jeg at løbe ud i Sumpen efter den bortkastede Bog; men jeg sank ved hvert Skridt dybere ned i Dyndet, og dette Indfald havde nær kostet mig Livet i den bundløse Sump. I en heelt ynkelig og latterlig Skikkelse følte jeg mig endelig paa fast Grund igjen. Jeg skyndte mig bort fra den forhejede Hede og greb Leiligheden til at komme langt bort fra Røverbyen og sætte mig i fuldkommen Frihed. Jeg tænkte nu paa hvorledes det havde staaet i min Magt at blive den største Helt, Erobrer, Konge, Kunstner og Skribent, men at jeg af lutter Wiisdom havde resigneret paa det Altsammen. Jeg fik derved en overordentlig Respect for mig selv, og det syntes mig, at jeg nu tilstrækkeligt havde uddannet mig i fremmede Lande og prøvet Livet i de forskjelligste Stillinger. Min Fædrelandskjærlighed vaagnede pludselig, og jeg længtes efter at gjensee mine kjære Landsmænd, som jeg nu haabede at kunne gavne med mine Erfaringer. Jeg følte især en umaadelig Hjemvee, naar jeg tænkte paa den skønne Camilla; men saa erindrede jeg, at det med hende jo kun var Drøm og Phantasterie, og at hun kun var en gammel affindig Francaise. Min Iver for at komme hjem sagtnedes atter ved hvert Skridt; jeg betænkte desuden, at jeg endnu ingen Verdens Ting var og dog egentlig slet Intet havde udrettet i Verden. Var

jeg nu endogsaa ved et Mirakel bleven viis, strakte min Wiisdom sig dog ikke videre, end til den jammerlige Erkjendelse, at jeg næsten Intet vidste og endnu ligesaa lidt kjendte mig selv og mine Kræfter, som det aandelige Liv, jeg vilde stræbe og virke for.

Imidlertid drog jeg dog videre mod Norden og hjalp mig frem ved at synge Viser og fortælle Eventyr for Folk. Paa min Hjemreise besøgte jeg en Dag af Nysgjerrighed en Klippehule, som, efter en forvirret Tradition, kaldtes de hellige Sysoverers Hule. Den laae tæt ved Beien i en af de herligste Bjergegne. En gammel Kone, der viste Reisende Stedet, fortalte mig her Legenden om hine Helgeners lange Søvn og forunderlige Opvækkelse efter 187 Aars Dvale. I sin Fortælling forvekslede hun Navne, Tid og Steder: hun kjendte hverken Keiser Decius eller Ephesus; men forresten fortalte hun Legenden med alle Omstændigheder, som den i Keiser Theodosius den Andens Tid er bleven beviist ved en formelig Retsforhandling og siden er bleven bevaret baade i den catholske Christenhed og ved Alforanens Vidnesbyrd blandt Muhamedanerne.

Søvntilstandens og Drømmeverdenens Natur og Væsen havde jeg ofte grublet over, og jeg havde undertiden været af den Mening, at den saakaldte Søvn og Drømmetilstand, hvori vi næsten tilbringe Halvdelen af vort Liv, ingenslunde kunde indtage

den mindst vigtige Halvdeel af vor Tilværelse, da Erfaringen noksom viser os, at vi fra denne Tilstand medbringe fornyede Sjæls- og Legemskræfter, og da Erindringen om vort Liv og vor Virksomhed i Drømme — hvor forvirret den endog i vor jordiske Indskrænkning kan være — dog vidner om en langt friere og høiere aandelig Tilværelse, end den, vi kjende fra vor sædvanlige vaagne Tilstand. Jeg havde ofte erfaret hvorledes alt det Smaalige, Piinlige og Nedtrykkende i det saakaldte virkelige Liv aldeles forsvandt og blev til sit rette Intet i Sovn- tilstanden, og jeg havde mangengang haft Erindringer om en Sjæleflugt, en Aandsopløstelse og salig Tilværelse i Drømme, som jeg ikke vilde have bortbyttet med et heelt Aars Erfaringer i den vaagne Tilstand. At man i Almindelighed kun skulde sove for at styrke sig til at vaage og virke i Verden, havde derfor ofte forekommet mig som en stor vedtagen Daarskab, da man, efter min Overbeviisning om Drømmeverdenens høiere Virkelighed og Sandhed, kun burde vaage og arbejde sig træt, for at kunne bringe Legemet til Ro og sætte Sjælen i Frihed og sand Virksomhed ved Sovnen. Denne Betragtning blev atter levende hos mig, da jeg nu hørte Legenden om de hellige Sysovere og da jeg stod i en Klippehule, der syntes at have samme naturlige Bestaaf-

hed, som hiin ved Ephesus, hvor de hellige Syvsovere havde nydt hiin lange og forunderlige Søvn.

Den gamle Kone, som fortalte mig Legenden, tilføiede, at Luften inderst i Hulen var bedøvende og dræbende, som man troede. Ingen vovede sig derfor dybere derind, end saa langt Daglyset naaede. Nysgjerrige Rejsende havde ofte forgjæves gjort Forsøg paa at undersøge Hulens indre Bestaaffenhed; naar man kom et Skridt længer, end Daglyset naaede, udsluktes ethvert Lys, og naar man blot et Par Minuter vilde lade en bunden Hund opholde sig inden for hiin betegnede Grændse, faldt den i en dyb Dvale, som den først kunde vaagne op af ved at lugte til en stærk Spiritus eller ved hastig at bringes ud i den frie Luft. For en Sikkerheds Skyld havde Konen efter Sædvane medtaget en lille Flaske med en saadan stærk Spiritus, hvormed hun nogle Gange havde reddet nysgjerrige og forbovne Rejsende fra at sove den evige Søvn.

Efter nogen Betænkning, besluttede jeg at gjøre et dristigt Forsøg med Hensyn paa min særegne Mening om Sønnen; men jeg vilde ikke forstyrres eller hindres deri af den gode Kones Omhu og Frygt. Jeg lod som jeg havde seet Nok i Hulen og vilde reise videre; dog aftjøbte jeg Konen først hiin lille Flaske med den vækkende Spiritus. Saa snart hun havde forladt mig ved Bjergveien, begav jeg mig ad

en Omvei hemmelig tilbage til Hulen. Jeg bandt Spiritusflasken i en Snor om min Hals, spiste mig mæt og drak af en Kilde ved Grottens Indgang. Jeg stak et Stykke Brød i min Lomme og saae endnu engang ud i den vide Verden. Aftensolen belyste de fjerne Bjerger; Fuglene quiddrede i Buskene. Paa Fjeldstien langt borte drog en Flok Muler forbi med deres Byrder og Bjælder; fra Viinbjergarbeidet gik muntre Karle og Piger hjem under Spøg og lystig Sang. "Den virkelige Verden er dog skøn og herlig" — tænkte jeg — "men derinde i Syvsoverhulen er der stille og mørkt som i en Grav." Den stolte Fjeldegn erindrede mig om Fjeldene i mit Fødeland og om min lykkelige Barndom, om min Moder og hendes vidunderlige Eventyr. Viingaardspigernes Sang og skønne Skikkelser fremkaldte Camillas Billede for min Sjæl. Jeg følte mig underlig bevæget; men jeg skammede mig selv ud over min Blodagtighed. "Kommer nu din fordømte Sentimentalitet igjen" — sagde jeg — "og berøver dig al Kraft og Dygtighed, nu da du maaskee første Gang i dit Liv har taget en fornuftig Beslutning og har en ordentlig Daad og Bedrift for, hvortil der hører Mod og Characteerfasthed. Kan denne Phænomenernes Verden med alle sine Skikkelser være saa skøn og tillokkende, hvor meget herligere maa ikke Aandens sande og evige Verden være? —

Hvad der her nu synes mig saa skjønt, er dog ikke Phænomenerne selv, men kun noget Fjernt, Forsvundet eller Drømt, som de erindre mig om. Den Camilla, jeg elskede, var jo en Drøm; men er min Kjærlighed en evig Sandhed, saa er hiin Drøm det visseelig ogsaa — og Drømmeverdenen maa være den evige Sandheds og Kjærligheds Verden. Var jeg en Drømmer, hvergang jeg følte Aanden levende i min Sjæl, vare Frugterne af min høieste Begeistring og mit kraftigste indre Liv et Slags Drømme — nu vel, saa veed jeg nu jo Veien til det Liv og den Virksomhed, som jeg saa længe forgjæves har higit efter.” Jeg samlede nu alt mit Mod og gik dristig ind i Hulen. Det var mig som den skønne Natur og det rige mangfoldige Menneskeliv med tusinde Røster og lokkende Billeder vilde holde mig tilbage; men jeg overvandt kjæk denne Fristelse og gik videre. Jeg kom snart langt over den betegnede Grændse. Jeg fandt Klippehulen større og rummeligere, jo længer jeg gik frem; den var tør og reenzlig; men jeg følte, at Luften var tung og stærkt bedøvende. Det blev mørkere og mørkere om mig; tilsidst kunde jeg ikke see en Haand for mig, og da jeg vendte mig mod Udgangen, saae jeg intet Glimt af Daglyset mere. En stærk Svimmelhed berøvede mig næsten Bevidstheden; jeg tumlede endnu nogle Skridt fremad, da følte jeg, at jeg traadte paa en

Bunke tort Mos og Siv; jeg fastede mig ned derpaa, og i et Dieblis lukkede en uovervindelig Dødsighed mine Pine.

Hvorlænge jeg har ligget i denne Tilstand, veed jeg ikke; men det veed jeg, at et Aarhundredes Liv i den saakaldte virkelige Verden og i vor sædvanlige vaagne Tilstand vilde, selv med den største og meest udbredte Virksomhed, forekomme mig som en forvirret ubetydelig Drøm, mod hvad jeg dog kun dunkelt erindrede mig af mit Liv og min Virksomhed i hiin forunderlige Søvn. Jeg var mig nemlig — skjøndt noget dunkelt — bevidst, at jeg med Lethed havde realiseret alle de Planer, som fra min tidligste Ungdom havde spøget i mit Hoved: jeg havde været en udmærket Statsmand og Lovgiver; jeg havde været Maler, Billedhugger og Componist; jeg havde forfattet et stort Digt, som i den rigeste Mangfoldighed fremstillede Aandelivet i al dets Storhed og Herlighed; jeg havde seet Engle og salige Aander; med dem og med en Aandesyrste, hvis Skjønhed og Høihed intet Menneksesprog kan udtale, havde jeg bekæmpet Afgrundens Magter og bundet Antichrist med en Tusindaars Lænke; men hiin store Kamp og Seier stod forunderlig dunkelt og gaadefuldt for mig, og det kom mig for, at jeg tilsyneladende vaabenløs havde kæmpet i hiin mægtige Aandesyrstes Spor, men at de Vaaben, der nedlagde vore Fjender, før

usynlige fra vore Sjæle i begejstrede Ord, der rullede som Tordner gjennem Afgrundene og omstyrtede de rasende Skyggehære. Jeg havde endelig bereist en stor Deel af Universet, men overalt forgjæves søgt den skønne Camilla. I hiint store Verdensdigt havde jeg ogsaa i en Episode om Jorden og Menneskelivet med prophetisk Begeistring besjunget Verdens sidste Dage, Antichristens Befrielse af hans Tusind-aarsfængsel, hans tilstundende Rige paa Jorden og endelig hans og Verdens Undergang og det nye himmelske Jerusalem. Enkelte Stropher af hiin Episode kunde jeg endnu erindre, skjøndt de vistnok maatte være blevene betydelig forvanskede i min lavere Tilværelse, da de aldrig siden havde den Høihed og Storhed for mig, som i deres oprindelige Form og Forbindelse. Disse Stropher lyde endnu saaledes i min Erindring:

Hier omkring mig, Toner fra Jorden!

Træt er min Sjæl af Tomhedens Klang.

Røster fra Syden! Røster fra Norden!

Runger ei meer i min Sang!

Hæv mig Høisang, Himmels Jorden!

Lynstraale, lys paa min Gang!

See, over Slægters Støv jeg henttriner,

Sjunger paa Verdens Ruiner.

Fly kun med Haanskrig, fly kun med Latter,

Flok, som ei ændrer Flammen, jeg saae!

Spot kun hver Tøne, Sløvhed ei fatter,
 Sværm, som vil lee og forgaae!
 Vandløses Haan som Hæder jeg skatter;
 Vnder min Røst skal forstaae:
 Salige Sjæle, Sjæle, som fødes,
 Med mig i Vanden skal mødes.

Tryk af Kartusinder tynger paa Tiden —
 Tusindaarsbundne Drage opstaaer —
 Usmægtig Tidsaand ahner ei Striden —
 Afgrundens Kæmpe udgaaer.
 Længst blev til Vatter Kæmpen og Tiden,
 Lænket i tusinde Aar:
 Menneſteklogten Vnder foragter,
 Frygter ei Afgrundens Magter.

Tiden er kommen — Tanken er moden:
 Trællen fra Dybet tramper paa Jord.
 Magtløs han stuer Menneſtekloden;
 Mørkhed tilhyller hans Spor.
 Ryddet er Veien: træffet til Roden,
 Ravende Livstræet groer.
 Driftig, hvor Døden bygger blandt Sjæle,
 Dragen Guds billed vil stjæle.

Massen han griber, mærket til Graven:
 Menneſtelarven skjuler hans Vand.
 Gnevoldsherſkab Evighedsflaven
 Væster i Dødningsbaand.
 Høit over Jorden Herredomsstaven
 Hæver han lønlig i Haand;
 Tryk han fremtræder, træftig han raaber:
 "Troer kun hvad Jordaanden haaber!

"Eder's er Kraften, Eder's er Riget,
 "Eder's er Gien, Magter paa Jord!
 "Himmelfantomet har I bekriget —
 "Selvedesdrømmen henfoer — — —"

Meer kunde jeg ikke erindre af det hele Digt, og det var mig pinligt, at min Erindring netop standsede ved Fremstillingen af den dæmoniske verdensforstyrrende Idee, som jeg i det hele Digt havde bekæmpet; men dette syntes mig dog tilstrækkeligt til at overbevise mig selv om Sandheden af hvad jeg kun dunkelt og forvansket kunde mindes fra hiin høiere Tilværelse. Jeg var rimeligviis aldrig meer opvaagnet til dette jordiske Liv, hvis jeg ikke ved en uvilkaarlig Bevægelse var kommen til at rive Propfen af Spiritusflasken, jeg bar om Halsen. Jeg vaagnede ved en stærk ubehagelig Dunst, der steg mig op i Næsen og bragte mig til at nyse. Fortumlet sprang jeg op fra mit Leie og løb iblinde ligefrem uden at vide hvorhen eller hvorfor jeg løb. Jeg begyndte atter at blive svimmel og døsig; men nu saa jeg Daglyset i nogen Graastand oplyse Udgangen af Hulen. Med stor Anstrengelse naaede jeg did, og saasnart jeg stod i den frie Luft, befandt jeg mig fuldkommen vel, men følte kun en umaadelig Hunger. Jeg greb som ved en dunkel Erindring i min Lomme og fik Noget i Haanden, som lignede Brød, men som var saa haardt og tørt som en Steen; med dette

Steenbrød fik jeg tillige Kommen og mit ene Kjøleskjød i Haanden. Jeg følte mig nu ligesaa stærkt plaget af Kulde som af Hunger; thi saasnart Luften berørte mig, faldt mine Klæder af mig i Pjalter, og jeg stod næsten nøgen. Luften var skarp, og jeg mærkede, det maatte være meget tidligt paa Foraaret, da Træerne stode i Knopper, men der endnu laae Sne i Fjeldkløsterne. Med nogle Græsrodde tilfredsstillede jeg først min rasende Hunger; derpaa løb jeg til et Huus i Nærheden, for at faae Klæder og ordentlig Føde. En gammel Mand, der var klædt i Gedskind, som en Hyrde, tog forskrækket Flugten, da han saae mig. Jeg indhentede ham og talte til ham i mit Modersmaal, som var det eneste Sprog, jeg kunde huske; men han forstod mig ikke. Endelig lykkedes det mig ved Tegne at gjøre mig forstaaelig for Hyrden; han lod til at antage mig for en Bildmand eller for en bortløben Ufsindig fra en fremmed Daarekiste. Af Medlidenhed forsynede han mig med Mad, Klæder og nogle Penge, hvorpaa han lod mig gaae hvorhen jeg vilde.

Efterhaanden kom Erindringen om mit foregaaende Liv i den saakaldte virkelige Verden tilbage, og jeg begyndte at orientere mig og finde mig i dette Liv igjen; men da jeg førstegang saae mig i et Speil, kjendte jeg ikke mig selv: jeg havde et ærbørdigt Oldingsansigt, sneehvide Haar og et uhyre stort

graat Skjæg. Jeg var med den klareste Selvbevidsthed dog i et besynderligt Billedede med Tiden; det var mig nemlig umuligt at huske naar jeg var født og, hvad der var besynderligst, mit eget Navn var det mig ikke muligt at erindre. Ved det lange Skjæg lod jeg mig stille, for at see ud som andre Mennesker; men jeg var og blev en Olding, og jeg længtes nu kun efter at faae Ende paa min lange Udenlandsreise og see mit kjære Fædreland igjen.

Efter mange Besværligheder og efter en lang byrdefuld Fodvandring, kom jeg endelig ved Betlerstaven til en Gøstad og derfra, ved en medlidende Skippers Hjælp, til Norge. Men min Fader maatte være død for mange Tider siden; thi der levede Ingen, som erindrede ham eller efter min Beskrivelse kunde sige mig hans Navn. Hvor hans Gaard havde staaet, var der nu Hoieland; men hiin Alger, hvor min Moder havde seet ham oppløse de deilige Blomster, var nu forvandlet til en smuk Blomsterhave, der tilhørte Eieren af et Jernværk. Havedøren stod aaben. Jeg vovede mig derind og kunde ikke modstaae min Lyst til at medtage en hvid Lillie, der forekom mig saa overordentlig deilig, og som jeg vist troede maatte nedstamme fra hiin himmelske Blomsterflor, min Moder her havde seet, og hvorum Lærkerne havde sjunget for hende, at den var opvoxet i Englenes Spor. Ligesom jeg stod med Blomsten i

Haanden og tænkte paa hine Barndoms-Eventyr, stod Havens Eier for mig og tiltalte mig i en haard Tone for min Driftighed. Taarerne kom mig i Dinene, og jeg bad ham kun unde mig denne eneste Blomst fra mit Barndomsliv og denne Nest af min Fædrenerav, som jeg forresten ikke tænkte at gjøre mindste Fordring paa. Manden betragtede mig forundret og syntes at ansee mig for en stakkels vanvittig Olding, der ikke selv meer vidste hvad han sagde. Han lod mig beholde Blomsten og gav sine Folk Befaling til at fylde min Betlerpose rigelig med Levninger fra hans eget Bord.

Som en gammel fattig Betler drog jeg saaledes gjennem min Fødestavn uden at kjende en eneste Sjæl, og uden at Noget bekymrede sig om mig. Saaledes kom jeg endelig ogsaa til Danmark igjen. Alt var ligeledes der forandret. Hovedstaden havde været afbrændt og var langt prægtigere opbygget igjen. Jeg spurgte om mine Venner og Bekjendter; Ingen vidste af dem at sige. Jeg spurgte om mine Uvenner og litteraire Antagonister; men man udlooe mig: ingen Sjæl kjendte dem eller deres Skrifter. Jeg spurgte endelig ogsaa om min titellose Bog, som jeg dog netop formedelsst dens Mangel paa Titel og Marstal ikke kunde betegne, ligesom det heller ikke endnu var mig muligt at erindre mit eget Navn eller paa hvad Tid det var, jeg havde digtet og skrevet.

Mange udloø mig, som en gal Mand. Andre havde Medlidenhed med mig og et Slags Agtelse for min Alderdom; de spurgte mig, om jeg ikke var i Slægt med en vis Drackenbergh, som alene havde været mærkelig ved sin høie Alder, og de henviste mig til nogle gamle litteraturhistoriske Skrifter, hvori jeg maaskee kunde finde nogen Underretning om den urimelige Bog, jeg spurgte om. Jeg gennembladede nu ogsaa disse Skrifter og fandt endelig deri omtalt en gammel Bog, hvortil der baade manglede Titel, Forfatternavn og Tidsangivelse. Bogen selv, hed det, var forsvunden; kun nogle Fragmenter vare bevarede og anførte som Prøver paa hiin Forfatters Sygelighed og Smagløshed. Jeg læste disse Prøver og gjenkjendte med en forunderlig Beemod nogle af min første Ungdoms Iyriske Udbrud. Med min skjælvende Oldingshaand tog jeg en Afsskrift deraf. Som Prøve paa smagløs Sentimentalitet var der anført følgende Stropher, som jeg erindrede mig at have skrevet en kold Februar morgen, Vinteren før jeg saa den skønne Camilla, medens en lille Fugl, der efter sit Slag kaldes "Slid: din: Tid," quiddrede udenfor mit Vindue:

I Sneen staaer Urten og Busk i Skjul;
 Det er saa koldt derude;
 Dog synger der en lille Fugl
 Paa Kvist ved frogne Rude.

Giv Tid, giv Tid! — den nynner glad
 Og ryster de Smaaavinger —
 Giv Tid! og hver en Drift faaer Blad;
 Giv Tid! — hver Blomst udspringer.

Giv Tid! og Livets Træ bli'er grønt,
 Maa Frostens det end fue.
 Giv Tid! og hvad du drømte skønt,
 Du skal i Sandhed skue.

Giv Tid! og Aandens Winterblund
 Skal flye for herlig Sommer;
 Giv Tid og vie paa Herrens Stund!
 — Hans Skjønhedsrige kommer.

Jeg følte atter en Taare paa min Kind, som
 hiin Vintermorgen i min Ungdom, da jeg skrev
 dette, og det var mig som hint Haab og hiin Ah-
 nelse endnu ikke ganske var uddøet i mit gamle Hjer-
 te. Ved Siden af disse Prøvestropher stod et Par andre,
 som Exempel paa hiin sygelige Forfatters Lune og
 fastgroede Fordom mod det sunde og friske Liv:

Hvergang Kirkeklokken ringer,
 Luder Degnens Løntehund;
 Han er stor og stærk og sund:
 Sygelig den Lyd ham klinger.

Hvergang Maanen venligt straalet,
 Syler Hunden fast som gal:
 Han er ei sentimental;
 Ei sligt Sværmerie han taaler.

Dag hver Søndag Kloffen ringer;
 Maanen skinner mild som før.
 Snart al Verdens Hunde døer —
 Evig Livets Hymne klinger.

Endelig anførtes der til Beviis paa en vis Gods
 modighed hos hiin navnløse og forglemte Forfatter
 følgende tvende Stropher:

I Solglands flagre de Døgnfluer smukt
 Og hoppe i Luften af Glæde;
 De elste og frydes ved fælles Flugt
 Til rullende Livsol er nede.

Et Døgn her samles og stilles ad
 Den rastløse Menneskevrimmel —
 Ak! hvor faaer den Tid til faa meget Gød
 Paa Flugten fra Jord til Himmel?

Med disse veemodige Erindringer om min Ung-
 doms Følelser og om et Liv, som for længe siden var
 henfaret og forglemt i Verden, gif jeg ud af den
 skønne og prægtige, men mig aldeles fremmede Stad
 og vandrede fra Bye til Bye med Pøse og Stav.
 Jeg erindrede endnu nogle gamle Sagn og Folke-
 sange fra min Barndom; dem elskede ogsaa Folket
 endnu, som Gjentklang fra deres egen Fortid; hvor
 jeg sang disse Viser og fortalte disse Sagn, hørte
 man derfor gjerne paa mig i Borgestuen, og man
 lod ikke den gamle Ole Navnløs gaae ubeder-
 quæget videre. Saaledes kaldte jeg mig nemlig selv,

da jeg havde opgivet Tanken om at erindre mit formodentlig vilkaarligt antagne Binavn; thi min Fader havde rimeligviis intet Binavn ført; jeg havde aldrig kaldet ham Andet, end Fader. At Ole var mit christelige Døbenavn, var jeg dog vis paa; thi det Navn klang endnu i mine Øren fra min tidligste Barndom og med min Moders uforglemmelige Røst.

Jeg vandrede saaledes Landet rundt og bemærkede med Glæde, at der endnu var ret livlig Sands hos Folket for den skønne barnlige Eventyr-Verden og for alle de vidunderlige Sagn, som minde Sjælen om et hemmelighedsfuldt Samfund med den Aalderverden, hvorfra den skønneste Timelighed dog kun henter sin Betydning og egentlige Tilværelse. Endelig kom jeg ogsaa en Dag til hint gamle gothiske Slot ved Havet, hvor jeg i min Ungdom havde været Huuslærer hos en Greves Sønn; hans Navn havde jeg ligeledes forglemt. Inden jeg gik op paa Slottet, erkundigede jeg mig om Tilstanden i Huset. Den gamle Greve, som jeg med hans Familie befrev, havde Ingen hørt tale om. Den, der nu eiede Slottet og Grevskabet, var en ung og ugift Dame, som Ingen kaldte Andet, end Frøkenen paa Slottet. Hun holdt et glimrende Huus og havde mange fornemme Beilere — sagde man. Hver Dag var der stort Selskab, og man levede der

i stor Pragt og Herlighed. Man talte ogsaa om, at der gjordes store Tilberedelser til hendes Bryllup. Dog Frøkenen selv tog ikke stor Deel i alt dette; hun var noget lærd og curios — hed det — og tilbragte sin meste Tid i den gamle Slotsfløi, hvor der endnu var mange Bøger og konstige Sager fra gamle Dage. Den øvrige Deel af Slottet var nemlig nedbrudt og opbygget paany. Jeg saa nu selv den store Forandring, der var foregaaet med Slottet; men jeg glædede mig inderligt, da jeg i den tilhængeblevne gamle Slotsfløi gjenkjendte min fordums Bolig ved Siden af Riddersalen, Bibliotheket og Musæerne. Jeg maatte dog see det gamle kjære Sted igjen. I et Dieblif forglemte jeg, at jeg var en fattig Staader, og istedetfor at gaae ydmyg til Røkkendøren, gik jeg op ad Hovedtrappen med Tigaretpose og Stav, tog min lurvede Hat som en Charpeaubas under Armen og traadte med en frimodig og høflig Hilsen midt ind i et stort Selskab af lutter fornemme Herrer.

"Ei, ei! en ny Medbeiler til vor smukke Vertinde" — sagde en lystig ung Herre og modtog mig med en overgiven Latter. Man bad mig spotkende lægge Stav og Pose fra mig og tage Sæde blandt dem.

"Enhver Gjest er her lige velkommen" — sagde en alvorlig aldrende Mand, der lod til at være

Huushofmesteren; han førte mig selv til en Stol ved Bordet og forsynede mig med Epse og kostelig Viin. "Min Hersterinde gjør ingen Forskjel paa Rige og Fattige" — vedblev han — "og hvad Alderen angaaer — —"

"Paa Unge og Gamle gjør hun, for Pokker, dog vel Forskjel?" — afbrød den unge lystige Herre ham. — "Ventes her flere flige elegante Cavallerer? Hr. Huushofmester!"

"Det veed jeg ikke" — svarede Huushofmesteren — "Slottet staaer aabent for Enhver, og min ædle Hersterindes Beslutning er almindelig bekjendt."

"Nu er vor lange Forventningstid da snart forbi" — tog en meget prægtig klædt Herre Ordet, idet han lod sine kostbare Ringe spille i Solskinnet — "Deres lunefulde Herskab maa nu enten bryde sit Ord eller erklære sig for Compagniet med Een af os, og det inden en Time." Med disse Ord tog han et prægtigt Gulduhr op, som han med en meget fornøiet Mine lod repetere, idet han forsigtig lagde sit Silkelommelortklæde under det paa Bordet.

"Grevinden vil vist ikke bryde sit Løfte" — svarede Huushofmesteren — "Præsten er allerede kommen; Riddersalen er smykket til Dandsen, og Brudestamlen staaer beredt i Kapellet. Men jeg har Befaling til at erindre Dem om Betingelsen, mine Herrer!"

"Aha!" — sagde den unge lystige Herre og rettede paa en pyntelig Blomsterbouquet, han bar i Knaphullet — "Stadsen har Ingen af os glemt, seer jeg, og Eventyr har vi oplevet nok af; det nærgtigste af dem alle er dog det, vi opleve her, idet vi Alle lade os holde for Gjet af den smukke lune fulde Grevinde."

"Der kommer hun — der er hun" — lod det nu fra Mund til Mund. Fløiddørene aabnedes, og en overordentlig deilig ung Dame traadte ind, klædt i en lang hvid Silkekjortel og med en Blomsterkrands i de sorte glindsende Lokker.

"Camilla, himmelske Camilla!" udbrød jeg halv høit og var som ude af mig selv af Henrykkelse, idet jeg stirrede paa den deilige Skikkelse, som Alle hilsede med Ærbødighed. Det var hende — jeg saae hende igjen — det var mig ubegribeligt — men jeg kunde ikke tvivle — det var Camilla.

Jeg var fareet op fra Stolen og havde uvilkaarlig udbredet mine Arme mod hende; men hun syntes ikke at bemærke mig. Ingen havde lagt Mærke til min heftige Bevægelse. Jeg lod Armene synke igjen og blev nu ret inderlig veemodig, idet jeg sammenlignede mig med den skønne Camilla. Der stod jeg i min usle Betlerdragt, som en graas hærdet Olding, blandt de unge prægtige Beilere og stirrede som en Banvittig paa den deilige unge Brud,

i hvem jeg saae Gjenstanden for min første begejstrede Ungdomskjærlighed og som jeg selv under min lange Dødssovn i Hulen aldrig havde kunnet glemme. Hun saa mig ikke; hun kjendte mig ikke. Med mit Oldingsaafsyn maatte jeg jo ogsaa være hende aldeles ukjendelig.

"Lader os tage Sæde, mine Herrer!" — sagde Camilla — "saasnart jeg har hørt Deres Eventyr, skal jeg opfylde mit Løfte og bestemme mit Valg."

Man tog Sæde, og Enhver fortalte nu det Mærkeligste og Eventyrligste, han havde oplevet; dog Camilla rystede smilende paa Hovedet, og det syntes kun lidet at tilfredsstille hende.

"Deres besynderlige Lyst til virkelig oplevede Eventyr, skønne Grevinde, haaber jeg at kunne tilfredsstille, skjøndt de virkelige Eventyr stedse blive sjældnere i Verden" — saaledes tog endelig den prægtigste af alle Beilerne Ordet. "Jeg var ved min Faders Død en fattig Kræmmerhvend" — vedblev han — "men der gik det Sagn, at mine Forfædre havde besiddet en sjelden Skat. Min Fader var død i den største Armod; men man beskyldte ham for, at han af Kærrighed havde skjult Skatten gjennem hele sit Liv og selv havde taget den med sig i Graven. Han var efter sit Forlangende bleven begravet uden den sædvanlige Liigvaskning og i sine gamle

usle Klæder. Denne Omstændighed opvakte min Mistanke og bragte mig til at fæste Tro til hint Rygte, saa meget meer, som jeg ikke kunde negte, at Karrighed havde i høi Grad været min salig Faders Feil. Af Pligt mod mig selv og mine mulige Efterkommere overbandt jeg den Fordom, man har imod at forstyrre de Dødes Fred, som sværmeriske og overtroiske Mennesker kalde det. Jeg gik ene en Nat til Kirkegaarden og opgrov ham selv. Jeg aabnede Kisten og aflædte den Døde ved Lyset af en Blendlygte. Det var en kold stormfuld Novembernat, og jeg skal ikke negte, at Haaret reiste sig paa mit Hoved, og jeg mangengang var nær ved at opgive mit Forsæt og lade Liget ligge i Ro; thi det var mig som min salig Fader grinte hæsligt ad mig i Lygtefinnet, og som han gjorde sig tung og stiv for at gjøre mig det ubehagelige Arbeide endnu vanskeliggere; det var mig tillige bestandigt som om Noget puslede i Mørket omkring mig; desuden frngtede jeg for at blive opdaget og straffet, som Liigplyndrer, skjondt jeg dog kun søgte efter min lovlige Fædrenes arv. Min gode Samvittighed og Haabet om den store Skat gav mig imidlertid Mod, og jeg fortsatte den ubehagelige Undersøgelse. Liget var næsten heelt opløst, og jo mere jeg rørte ved det, jo værre blev det. Jeg fandt med alt det kun de usleste Pjalter og

stod alt i Begreb med at sætte Laaget paa Risten
 igjen; da opdagede jeg under Ligets venstre Arm en
 lille Skindpose med tre kostbare Diamantringe, og
 jeg fik nu min store Nøie og min uforsfærdede Stræb-
 somhed rigelig betalt. Jeg begravede min Fader
 meget ordentligt igjen og lod siden paa Gravstedet
 opreise et prægtigt Monument, hvorpaa jeg havde
 givet min sønlige Tolelse Lust i en meget smuk og
 rørende Indskrift. De tre Ringe havde nemlig en
 høist sjelden og eventyrlig Egenskab, som jeg selv
 bestemt vilde erklære for Overtro, hvis nogen Anden
 havde fortalt mig det. I det Dieblig, jeg satte Rin-
 gene paa mine Fingre, gjaldt jeg for en riig og for-
 nem Mand, og jeg kunde neppe see mig selv i Spei-
 let uden at bukke meget ærbødig. Jeg fik derved en
 saa udbredt Credit, at jeg, uden at stille mig ved min
 Skat, i kort Tid blev til den største Handelsmand og
 Millionair i Verden. Ringene bærer jeg endnu
 bestandig paa min høire Haand; jeg tager dem
 aldrig selv af, og der er intet Menneske til, som
 formaaer det. Blandt min Faders Efterladenskab
 fandt jeg nemlig siden et gammelt og næsten ulæse-
 ligt Pergamentsblad, hvorpaa der stod, at hans
 Tip: Tip: Tip: Tip: Tip: Oldesfader havde i Forening
 med en Kammertjener frataget en Trolldmand denne
 Skat. Men i Anledning af Byttets Deling var

vor Stamfader kommen i Strid med Kammertjeneren og havde dræbt ham ved Gift. Den Dræbtes Aand havde siden hver Nat forfulgt ham, og vor Stamfader havde ikke faaet Fred, før han havde tilsvoret det frygtelige Gjenfærd, at han vilde forpligte sig selv og sine Arvinger til at være evig fordømt eller uden Bægning udlevere Skatten, saasnart dens rette og første Besidder fordrede det; men saa længe skulde Ingen med Magt eller List kunne berøbe os den. Formodentlig af Frygt for en saadan umulig Fordring havde min Fader skjult Skatten og uden at nytte den taget den med sig i Graven. Jeg var klogere. Jeg benyttede min Skat paa det Bedste og med fuldkommen Tryghed; thi den, der skulde kunne gjøre retmæssig Fordring paa den, maatte nu være over 200 Aar gammel. Ringene ere ogsaa ligesom indgroede mig i Kjødet paa mine Fingre, og hvis mine tilkommende Børn eller Arvinger ikke vil hugge Fingrene af mig efter Døden eller oppebie mit Legems Opløsning, nødes de til at lade mig medtage denne forunderlige Skat i min Grav."

Jeg havde med spændt Anstrengelse givet Algt paa denne Fortælling, skjøndt jeg af Mæthed var nedsjunken paa Stolen, medens min hele Sjæl ligesom var heftet i et stirrende Blik paa den skønne Camilla, som jeg dog forgjeves havde ventet et

eneste Dietkast af. "Ringene ere mine" — sagde jeg nu høit med smertelig Røst og reiste mig. Alle saae med Forbauselse paa mig, og man udbrød i en almindelig Latter.

"Er Han gal, gamle Staader!" — spurgte den fornemme Herre — "eller kan Han fremvise sin Dødsbeattest og bevise, Han er 200 Aar gammel? Meer forlanger jeg ikke."

"Ringene ere mine" — gjentog jeg — "Maaskee kunde jeg bevise det ved at tage dem af Deres Fingre; men jeg gjør ingen Fordring paa disse Klenoder: de ere farlige Huldregaver, og den Lykke, de bringe, har jeg lært at kjende og ringeagte. Den Herlighed, som er Skuffelse og Skin, skal nu heller ikke meer friste en Olding, der, som jeg nu hører, er over 200 Aar gammel." Jeg taug og sank atter mat tilbage paa Stolen.

"Han er gal, han er gal — han gaaer i Barnedom" — var den almindelige Dom om mig. Jeg taug og stirrede atter med dyb Smerte paa Camilla, som syntes at dele den almindelige Mening om mig og neppe endnu med et flygtigt Blik havde bemærket den usle Betlerskikkelse, der sad gammel og nedbøiet blandt hendes prægtige Beilere.

"Jeg tilstaaer" — tog nu Camilla Ordet — "at denne Herres Eventyr er det forunderligste, jeg

her endnu har hørt. Jeg vil heller ikke betænke mig paa at opfylde mit Løfte og vælge ham til min Brudgom, naar han i saa Ord har hørt mit eget Livs Eventyr og selv er tilfreds dermed. — Jeg er født paa dette Slot for omtrent 300 Aar siden” — begyndte nu den unge Grevinde, men blev afbrudt ved en almindelig Latter. ”Taalmødighed, mine Herrer!” — vedblev hun — ”det skal snart blive Dem forklarligt. Min Fader var indviet i den cabalistiske Philosophies Hemmeligheder, som han ogsaa tidlig gjorde mig fortrolig med. Ved et eneste Ord formaaer den, der er indviet i denne Wiisdom, at fornye sin Skikkelse og blive ung paany efter det længste Liv, ligesom det ogsaa kun koster os et Ord at forvandle alle de Skikkelser, som kun ere betingede ved Tidsforholdene og det Ubæsentlige i Tilværelsen. Jeg vil strax give Dem det soleklareste Beviis paa Sandheden i denne min Paaastand” — tilføjede hun — ”jeg vil vise mig for Dem i den Skikkelse, som efter den sædvanlige Tingenes Orden følger med det Tidsrum, jeg har gennemlevet paa Jorden.” Derpaa hvistkede hun hemmelighedsfuld et Ord, som Ingen forstod, og pludselig saae hun saa uhyre gammel ud, at alle Beilerne forfærdedes og ilede bort i den største Hast uden at kunne sige et Ord. Huushofmesteren fulgte dem høflig, og jeg blev alene tilbage.

Jeg stod taus ligeoverfor den gamle Dame og stirrede forbauset paa denne Ruin af en længst henfaret Ungdom og Skjønhed. Hun taug ogsaa og betragtede mig nøie, medens en Taare fremtrængte sig i hendes dybtindfaldne Dine. "See, nu ere vi To omtrent lige unge og smukke" — sagde hun med et roligt veemodigt Smil — "et hundrede Aars Forskjel gjør ikke stort i vor Alder, og det maa jeg tilstaae jeg har forud. — Elsker du mig endnu? gamle Ven!"

Uagtet der næsten intet Spor var tilbage i hendes rynkede Ansigt af den forrige Skjønhed, lyste dog endnu i hendes klare Dine den evige Kjærlighed og den himmelske Aand. Jeg følte Taarerne rulle ned over mine gamle Kinder. "Ja evig, evig maa jeg elske dig, velsignede Camilla!" udraabte jeg og sank i hendes skjælvende Arme.

"Himlen være lovet!" — udbrød hun under en Strøm af Glædestaarer — "paa det Ord har jeg ventet fra den Time, da vi første Gang saaes. Jeg vidste, din Sjæl endnu paa en Maade var bunden til denne Provølsens Verden; derfor vilde jeg heller ikke forlade den, selv ei, da min Fader, mine Brødre og alle de Mennesker, jeg kjendte paa Jorden, forlode mig. Jeg haabede dog vist, at vore Sjæle maatte mødes engang for aldrig at adskilles. Det

er nu skeet. — Nu vil vi dog ogsaa leve et Menneskeliv sammen og saa følges ad til den evige Sandheds og Herligheds Rige. Jeg vil med et mægtigt Ord forynge os begge, og vi skal see hinanden som da vi første Gang saaes.” Hun hviskede atter et hemmelighedsfuldt Ord og stod pludselig ung og deilig for mig, som da hun førte mig forbi paa Landeveien ved sin Faders Side. I Speil: Væggen bag ved hende saae jeg tillige min egen Skikkelse: — jeg var ung og blomstrende igjen som i mine første Studenterdage. Selv Lillien fra mit Barndomshjem, som jeg længe havde baaret visnet paa mit gamle Bryst, var med mig bleven forynget og duftede mig ligesom de tidligste Barndomserindringer og min fromme Moders Kjærlighed og Velsignelse imøde. ”Nu seer jeg det” — udbrød jeg, da jeg atter for Glæde kunde tænke og tale — ”min Kjærlighed var dog mit eneste Klenod; ved den staaer jeg nu som gjenfødt og ungdomsfrisk her med et heelt nyt Liv for mig; alt Andet, hvad jeg vilde og stræbte efter, var kun Drømme og Tant.”

”Ogsaa den Aandens og Ordets Magt, min salige Fader vilde meddele dig?” — spurgte Camilla kjærligt bebreidende — ”ogsaa den Begeistring for aandeligt Liv og evig Daad, som du saa tidt lod udslukkes af Verdens Taangelust og som du

tilsidst kun troede at kunne fastholde i Sovn og fromme Drømme?"

"Alt, nei, Camilla!" — svarede jeg ydmyget — "Dit Liv var Klarhed: du har gennemskuet mit; det var hidtil en Mellemtilstand mellem Skuffelse og Sandhed — en bestandig Vakslen mellem Mørke og Lys. Siig det kun reent ud, hvad du dog seer, men hvad din Kjærlighed ikke nænner at udsige! jeg var en Daare, som kun i enkelte lyse Dieblis kunde ahne og samle efter det Herligste og Høieste, men dog aldrig havde Kraft til at gribe det eller Mod til at holde det fast, trods Verdens og dens blinde Ordføreres Haansfrig. Din Faders Viisdomsbog fastede jeg i Sumpen; jeg bortviste Ræmpaanden og troede mig viis, da jeg tilsidst besluttede at sove Livet bort, for at finde en magelig Drømmedaad, uden jordist Kamp, Selvfornegtelse og Offer. Mangfoldige Menneskeliv har jeg maaskee saaledes bortodflet og bortdrømt. — Hvor har du kunnet vedblive at elske en saadan Daare uden Livsmod og kraftig Villie?"

"Det var Hjertet og den stræbende Aand, jeg elskede hos dig, kjæreste Ven!" — svarede Camilla — "det var mig mere værd, end Alt, hvad du savnede. Hine Klenoder har du dog tro bevaret i enhver Forvildelse; derved har du ogsaa bevaret din Sjæl og

dit Liv, medens alt Andet omskiftedes omkring dig. Men see!" — vedblev hun og greb kjærlig min Haand — "nu begynder du et nyt kraftigere og lykkeligere Liv. Lad det Forbigangne nu staae for dig som et Barndomseventyr eller en forunderlig Drøm med en dyb og alvorlig Betydning! Lad os nu i en skjøn aandelig Virksomhed søge den sande Livsnydelse og Lykke! og du skal see hvorledes et Mennekkeliv paa Jorden kan være stort og herligt, om ogsaa ingen Anden seer det og erkjender det. Vi kan her i Stilhed gjøre mangfoldige Mennekesjæle lykkelige; og see! for Videnskab og Kunst, for Naturens og Skriftens evige Sandhed staaer vor forudsøgte kjære Helligdom os aaben. Hvad Stort og Herligt, jeg har seet og erkjendt, skal nu heller ikke være dig en Gaade, og intet virkeligt Sandt og Skjönt skal du i eensidig Forblindelse miskjende. Naar et helligt og mægtigt Ord har forenet vore Sjæle for Guds Afsyn, skal Ordet og Aanden føre os sammen til Livet i Klarhed." Med disse Ord førte hun mig gennem Bibliotheket og Musæerne til Slotskapellet, hvor en ærværdig Geistlig forenede vore Hænder, under en skjøn og opløstende Kirkes Musikk. Dersfra gik vi til Riddersalen, hvor vort Bryllup blev fejret med livlig Munterhed af vore glade og lykkelige Bønder.

I de første Dage tænkte vi kun paa vor grændseløse Lykke og Kjærlighed; men snart hørte vi, at de stussede Veilere havde fortalt om os hvad de troede at vide, og at man i Almindelighed i den store Verden ansaae os for et Par gamle affindige Ægtefolk, som kun indbildte os selv, at vi vare unge. Vi smilede rolig derad. Vi lode Folk sige og troe om os hvad de vilde; men vi vare lykkelige og gjorde Andre lykkelige omkring os.

R e t t e l s e r:

Side 65 Linie 7 fin læs: fin

— 67 — 19 Coustume I. Coustume

— 87 — 17=18 opplapplerede I. opplappede

— 105 — 4 Palæstina I. Orienten

— 137 — 1 kristelig I. kristelig

— 144 — 3 heftig I. heftig

— 149 — 20 høfligt I. høfligt

— 160 — 8 havde I. var

— 157 — 8 mægtge I. mægtige

1811

127	— 8	magist. I. magist.
128	— 8	magist. I. magist.
129	— 20	magist. I. magist.
130	— 3	magist. I. magist.
131	— 1	magist. I. magist.
132	— 4	magist. I. magist.
133	— 17-18	magist. I. magist.
134	— 19	magist. I. magist.
135	— 20	magist. I. magist.

